KONINKRIJK BELGIE

4e rapportage aan het Parlement over het Derde Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2017-2021)

2020

INHOUDSTAFEL

1. Inleiding 3
2. Voornaamste verwezenlijkingen 4
3. Rapportagematrix per doelstelling 8
    DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader 8
    DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid 28
    DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld 51
    DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan processen rond conflict, vrede en veiligheid 67
    DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda 78
    DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP 85
4. BIJLAGEN 87
    Bijlage 1: Afkortingen 88
    Bijlage 2: Documenten rond de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda 91

1. Inleiding

Het ‘Derde Nationaal Actieplan ‘Vrouwen, Vrede, Veiligheid’ (2017-2021)’zet de goede praktijk verder waarmee bij het vorige Nationaal Actieplan (NAP) begonnen is: de rapportage aan het Parlement. Deze is zowel een instrument dat de betrokken departementen de mogelijkheid biedt hun eigen vorderingen te monitoren, als een middel om de bevolking (in eerste instantie vertegenwoordigd door het Parlement en het maatschappelijke middenveld) te informeren over de voorziene en uitgevoerde acties. Deze rapportage aan het Parlement voldoet ook punt 2 van resolutie 5-665/5 van de Commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging van de Senaat. Dit punt vraagt om het Parlement op de hoogte te houden van de geboekte vooruitgang.

De rapportage volgt de structuur van het derde NAP. Ze is onderverdeeld in dezelfde 6 doelstellingen en herneemt alle 37 actielijnen. Per actielijn wordt er voor de vermelde indicatoren aangegeven welke acties er uitgevoerd zijn en dit per betrokken departement. In het geval van bepaalde gezamenlijke acties is de informatie van verschillende departementen samengevoegd, om onnodige herhalingen zo veel mogelijk te voorkomen.

De indicatoren die in het NAP en deze rapportage opgenomen zijn, houden ook rekening met die indicatoren van de EU en de VN inzake resolutie 1325 die betrekking hebben op acties van de Lidstaten.

Deze rapportage bevat informatie over de periode januari – december 2020.

Een lijst met afkortingen is opgenomen in bijlage 1 en referenties naar beleidsdocumenten rond de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda in bijlage 2.

2. Voornaamste verwezenlijkingen

Zoals de rapportagematrix onder punt 3 aangeeft, heeft België in 2020 een hele reeks acties uitgevoerd om het thema 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' te ondersteunen. Om een idee te geven van de verwezenlijkte acties worden hieronder enkele voorbeelden per doelstelling aangehaald.

Doelstelling 1. Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader

België bleef in 2020 verschillende vrouwenrechteninstrumenten actief opvolgen. In het kader van de *Commission on the Status of Women* (CSW) heeft ons land actief gepleit voor een sterke en progressieve tekst rond de 25e verjaardag van de Verklaring en het Actieplatform van Beijing, met onder meer een focus op mensenrechten, aandacht voor toekomstige uitdagingen en de belangrijke rol van het middenveld. België heeft op systematische wijze vrouwenrechten op de voorgrond geplaatst tijdens de verschillende sessies van de Mensenrechtenraad (MRR). Zo was ons land ook co-sponsor van een resolutie inzake de bevordering en bescherming van de mensenrechten van vrouwen en meisjes in conflict- en postconflictsituaties ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van resolutie 1325 (2000) van de VN-Veiligheidsraad (VNVR), waarbij België succesvol pleitte voor de inclusie van een verwijzing naar de belangrijke rol van het middenveld bij de Vrouwen, Vrede en Veiligheid (VVV) Agenda, en het belang van dialoog met middenveld en vrouwenorganisaties. België heeft vragen en/of aanbevelingen geformuleerd m.b.t. vrouwenrechten in het kader van het Universeel Periodiek Onderzoek (UPR) van Armenië, Bulgarije, Guinea, Guinea-Bissau, Honduras, Kenia, Kirgizstan, Kroatië, Panama, Laos, Liberia, Libië, Malawi, Malediven, Marshall Eilanden, Mongolië, Turkije, de Verenigde Staten van Amerika en Zweden. Als niet-permanent lid van de VNVR stond België bekend als actieve en toonaangevende verdediger van de VVV-agenda. De focus lag daarbij op gender mainstreaming en de concrete uitvoering van resolutie 1325 en de opvolgresoluties op het terrein.
België nam ook deel aan het virtueel evenement '*Beijing+25: Realizing Gender Equality and the Empowerment of All Women and Girls*' van de *Commission on Narcotic Drugs* en de *Commission on Crime Prevention and Criminal Justice*.
In Guinée loopt een studie met het oog op de uitbouw van een strategisch multi-actorenplan om seksuele en reproductieve rechten te bevorderen, dat bedoeld is om het wet- en regelgevend kader voor seksuele en reproductieve gezondheid (SRG), met inbegrip van gendergerelateerd geweld (GGG), bij te schaven en te handhaven. In Mozambique werd in december 2020 een nieuwe vrijwilligerscoalitie opgericht, waaraan België bijdraagt om meer belang te hechten aan gendergelijkheid, GGG, empowerment en aan vrouwen, vrede en veiligheid, en om over die gevoelige aspecten een constructieve dialoog met de regering op te bouwen, in het bijzonder tegen de achtergrond van het onlangs ondertekende vredesakkoord en gelet op de uitdijende gewapende conflicten in Centraal- en Noord-Mozambique, maar ook in het licht van de toename van gendergerelateerd geweld in de context van de COVID-19-pandemie.

Doelstelling 2. Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid

De uitvoering van de Wet Gender mainstreaming in België werd verder ondersteund, onder andere via de deelname aan werkgroepen en bilaterale bijeenkomsten. Het genderaspect werd opgenomen in verschillende basisopleidingen en verdergezette opleidingen. Alle Belgische ambassades en posten werden doorheen het jaar geïnformeerd over het Belgisch beleid inzake vrouwenrechten en het belang van gender mainstreaming. Als een prioriteit in het Belgisch buitenlands beleid werd de genderdimensie in aanmerking genomen bij het bepalen van de Belgische positie in multilaterale fora (MRR, AVVN, VNVR, AU, en andere), in het kader van de Europese Unie en bij bilaterale ontmoetingen. België nam deel aan verschillende evenementen inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten, waaronder het side-event van Tana Forum (19-24/10/2020): '*African feminist considerations for the African Continental Free Trade Area (AfCFTA)*'. In Mozambique vraagt de post meer aandacht te besteden aan gendergelijkheid bij de HOC's, de HOM's en het *Development Coordination Platform* (DCP) en in dialoog te gaan met de Mozambikaanse regering over mensen- en vrouwenrechten, gendergelijkheid, over de situaties van gewapend conflict in het centrum en in het noorden van Mozambique, over het vredesproces en over de uitvoering van het demobilisatie-, ontwapenings- en re-integratieprogramma. De post vraagt ook bijzondere aandacht voor gendergelijkheid in de Team Europe-initiatieven en het nieuwe EUDEL-programma (2021-2027). Daarom is de Maputo-post actief betrokken bij de '*Gender Coalition of the Willing*' en treedt deze op als drijvende kracht en als waakhond voor de integratie van gendergelijkheid in alle interventies en in de dialoog met de Mozambikaanse regering.

Doelstelling 3. Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld

België heeft de uitwerking van het nieuwe NAP tegen gendergerelateerd geweld verdergezet. De Interministeriële Conferentie Vrouwenrechten concentreerde zich in 2020 op het thema gendergerelateerd geweld. In oktober 2020 werd het online seminarie 'Een voorstelling van het Belgisch model van de Zorgcentra na Seksueel Geweld' georganiseerd.
België steunde het *Conflict-Related Sexual violence Multi-Partner Trust Fund* met een bijdrage van €300.000, waarvan €150.000 voor VN Actie tegen seksueel geweld in conflict (*UN Action against Sexual Violence in Conflict*) en €150.000 voor het VN team experten over de rechtsstaat en conflictgerelateerd seksueel geweld (*UN Team of Experts on Rul of Law and Sexual Violence in Conflict*). Dit team ondersteunt staten in de strijd tegen conflictgerelateerd seksueel geweld, onder meer door een versterking van strafrechtelijk onderzoek en vervolgingen, getuigenbescherming, herstel voor slachtoffers en toezicht op de veiligheidssector. België heeft zich in 2020 ook aangesloten bij de VN Vriendengroep voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen en meisjes, met het oog op het delen van informatie en goede praktijken tussen lidstaten. In de context van de VNVR zette België sterk in op taal m.b.t. de strijd tegen gendergerelateerd geweld in landenresoluties, in de eerste plaats waar het landen betrof die prominent aan bod komen in het jaarrapport van de Speciale Vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal inzake Seksueel Geweld in Conflict.
In Nigeria droeg België in 2020 een bedrag van 5 miljoen euro bij aan het *Nigeria Humanitarian Fund* (NHF), dat zijn middelen gebruikt voor humanitaire hulp naar aanleiding van de verwoestingen die Boko Haram in het noordoosten van Nigeria heeft aangericht. België is de op één na grootste donor van het fonds. De interventie van het NHF op het vlak van bescherming omvat allerlei

activiteiten, onder meer het verlenen van diensten voor het beheren van gendergerelateerd geweld (GGG) en andere gespecialiseerde diensten in dit domein, zoals (1) de oprichting van functionele callcenters op staatsniveau in de staten Borno, Adamawa en Yobe; en (2) juridische bijstand aan slachtoffers.In 2020 financierde de Belgische humanitaire hulp in totaal 13 projecten/programma's die werden uitgevoerd door (internationale of Belgische) NGO's. Van die 14 projecten/programma's bevatten er 11 een component die verband houdt met het voorkomen van en/of het omgaan met seksueel en gendergerelateerd geweld. Bovendien wordt de genderdimensie op transversale wijze geïntegreerd in alle projecten/programma's die door zowel NGO's als multilaterale organisaties worden uitgevoerd. Op die manier kan de humanitaire hulp via verschillende soorten actoren in verschillende regio's op dit voor België prioritaire thema inspelen. Zo wordt er steun verleend aan het Internationaal Comité van het Rode Kruis in Burundi en de DRC, Oxfam in de bezette Palestijnse gebieden en Plan International Belgium in Burkina Faso. De preventie en bijstand voor overlevers is ook heel verscheiden, afhankelijk van de actoren en interventiegebieden, en gaat van psychosociale steun en betere doorverwijzingssystemen, over capaciteitsopbouwende workshops over positieve mannelijkheid, tot zuiver medische interventies

Doelstelling 4. Bevorderen van de deelname van vrouwen aan processen rond conflict, vrede en veiligheid

België vestigt regelmatig de aandacht op het belang van de betekenisvolle participatie van vrouwen aan besluitvorming inzake conflict, vrede en veiligheid, onder meer in het kader van het Belgisch lidmaatschap van de VN Veiligheidsraad. Zo nam ons land in augustus 2020 actief deel aan de onderhandelingen van VNVR resolutie 2538 inzake de inzet van vrouwelijke blauwhelmen in VN-missies met het oog op een zo sterk en progressief mogelijke resolutie. Ons land voorzag ook financiële steun ter versterking van de participatie van vrouwen in besluitvorming, onder meer aan het *Women Peace and Humanitarian Fund* (€500.000) en via het project *Custodians for Peace* (€324.219,9 - 2019-2021).
In april 2020 werd LtKol SBH Françoise Verbanck, commandant van de Civil Military Engagment Group (Ci-MEG), voorgedragen als kandidaat Deputy Chair in het Executive Committe (EC) van het *Nato Comittee on Gender Perspectives* (NCGP). Zij werd verkozen tijdens de *Annual Conference* in oktober en zetelt sindsdien in het EC.
In december 2020 is FOD Binnenlandse Zaken met het project Khaleidoscope van Inclusive Games beloond voor zijn originaliteit met een Federal Diversity Award. Khaleidoscope is een interactieve en ludieke trainingstool voor inclusief leiderschap, waar het begrip gender ruim aan bod komt. Khaleidoscope toont diversiteit in al haar facetten en benadrukt ieders rol om de diversiteit te bewaren. De deelnemers wordt verzocht om hun ervaringen te delen om zo samen concrete oplossingen te ontwikkelen die onmiddellijk toepasbaar zijn in hun dagelijkse omgeving. Doel is een verandering teweeg te brengen en een diepgaande invloed uitoefenen op het gedrag.
In Oeganda steunt België het *Women International Peace Centre* (WIPC) in het kader van de financiële enveloppe voor vredesopbouw. Het gaat om een totaalbedrag van €150.000 over 24 maanden. Het doel van dit project is om een vreedzaam verkiezingsproces te bevorderen door middel van constructieve partnerschappen, in goede banen geleid door een coalitie van Oegandese vrouwen uit de civiele samenleving. Gezien (electoraal) geweld verwoestende gevolgen kan hebben voor gezinnen en vrouwen werd de *Women's Situation Room* (WSR) in het leven geroepen. Dat platform werkt als een soort van vroeg

waarschuwingssysteem, zodat er snel kan worden ingegrepen om eventuele conflicten en geweld te ondervangen. Bovendien wordt ook sterk ingezet op onderzoek en capaciteitsopbouw op het gebied van bemiddeling, vredesopbouw en conflictpreventie.

Doelstelling 5. Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda

België woonde de vergaderingen van de '*EU Task Force on Women, Peace & Security*' bij en nam deel aan de online workshops van het Focal Points Network 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'. Ons land streeft ernaar om de VVV-agenda doorheen de verschillende regionale/internationale organisaties hoog op de agenda te houden. Zo neemt België tussen september 2020 en december 2021 ook formeel de positie van penhouder 'Gender en VNVR resolutie 1325/VVV' waar binnen het EU-overleg hierrond in het kader van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE).
Via het Belgisch postennetwerk heeft ons land wereldwijd actief bijgedragen aan de uitwisseling van goede praktijken, aanbevelingen en 'lessons learned' inzake gendergelijkheid of meer specifiek de VVV-agenda. Ook in België werd hier sterk op ingezet. Zo organiseerde de Minister van Buitenlandse Zaken een conferentie in het Egmontpaleis getiteld "Vrouwelijke Ambassadeurs van de Belgische Diversiteit" ter ere van Internationale Vrouwendag en vonden er verschillende consultaties met het middenveld plaats.
De steun werd verdergezet aan het Belgisch Actieplatform 1325, een samenwerkingsverband van organisaties die de resoluties inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid ondersteunen en pleiten voor de concrete uitvoering hiervan. Zo werd er financiële ondersteuning voorzien voor de aankoop van sensibiliseringsmateriaal.

Doelstelling 6. Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP

De Belgische Taskforce 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' kwam op 20 oktober bijeen. Tijdens deze bijeenkomst werd informatie uitgewisseld over de uitvoering van het NAP, onder meer over een versterkte uitvoering van het participatie-luik. Er werd ook gewerkt aan het jaarlijks rapport over de uitvoering van het derde NAP inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid en verschillende rapporten inzake vrouwenrechten en de uitvoering van VNVR resolutie 1325 werden overgemaakt aan de relevante EU en VN instanties.

3. Rapportagematrix per doelstelling

DOELSTELLING 1: Bevorderen van de implementatie van het internationaal normatief kader

1.	**Verzekeren dat verdragen die de verbetering van de situatie van vrouwen en hun 'empowerment' beogen in aanmerking worden genomen.**	
1.a.	In België de internationale verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren toepassen.	
	Periodieke rapportering onder CEDAW.	
	In november heeft België haar 8ste **periodiek rapport** overgemaakt aan het VN Comité dat toeziet op de naleving van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen (**CEDAW**-verdrag) m.b.t. de uitvoering van dit Verdrag in ons land. Het maatschappelijk middenveld werd geconsulteerd bij het opstellen van dit rapport.	Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking Defensie Binnenlandse Zaken Justitie Gelijke Kansen
	Opvolgen relevante vragenlijsten en rapportagevragen.	
	In april heeft België een periodiek rapport overgemaakt aan het VN Comité inzake de rechten van personen met een handicap (**CRPD**-verdrag) over de toepassing van dit verdrag in ons land. In dit rapport is specifieke aandacht voor de uitvoering van het verdrag m.b.t. vrouwen in België. Het maatschappelijk middenveld werd geconsulteerd bij het opstellen van dit rapport. België heeft op vrijwillige basis geantwoord op vragenlijsten van de **VN Secretaris-Generaal** (VNSG) inzake de uitvoering van VN Veiligheidsraad (VNVR) resoluties 1325, 2122 en 2242 over 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' (april), alsook inzake seksuele intimidatie, mensenhandel en genitale verminking (mei). Met oog op een rapport over de criminalisering en veroordeling van verkrachting door de **VN speciale rapporteur inzake geweld tegen vrouwen**, gepland voor 2021, beantwoordde België op vrijwillige basis de vragenlijst van de speciale rapporteur (december). Ons land stuurde ook een overzicht van de Belgische maatregelen ter preventie van gendergerelateerd geweld tijdens de COVID-19 pandemie aan de **Raad van Europa** (GREVIO-Comité).	Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking Defensie Binnenlandse Zaken Justitie Gelijke Kansen
	Opvolging Verdrag van Istanbul.	
	De **Groep van deskundigen inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld** (GREVIO) heeft op 21 september 2020 zijn eindverslag gepubliceerd over de wetgevende en andere maatregelen die België heeft genomen om de bepalingen van het Verdrag van Istanbul uit te voeren. Dit verslag is gebaseerd op het door België in februari 2019 ingediende staatsverslag, de alternatieve verslagen van het maatschappelijk middenveld en het GREVIO-evaluatiebezoek aan België in oktober 2019. De Belgische autoriteiten hebben de gelegenheid gehad **slotopmerkingen** op dit verslag te maken. Deze zijn eveneens gepubliceerd. Als nationaal coördinerend orgaan voor de opvolging van het Verdrag van Istanbul heeft het IGVM deze procedure	Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking Defensie Binnenlandse Zaken Justitie Gelijke Kansen

	gecoördineerd. Het verslag gaat vergezeld van talrijke aanbevelingen om het Belgische beleid ter bestrijding van gendergerelateerd geweld te verbeteren. De GREVIO richt aldus 43 aanbevelingen tot België, die als volgt zijn ingedeeld: onmiddellijke aanbevelingen, prioritaire aanbevelingen, noodzakelijke aanbevelingen en secundaire aanbevelingen. De bevoegde Belgische autoriteiten moeten erop toezien dat deze 43 aanbevelingen worden opgenomen in de uitvoering van toekomstige initiatieven en de ontwikkeling van toekomstige instrumenten ter bestrijding van gendergerelateerd geweld, waaronder in de eerste plaats het nationale actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld en de plannen die op regionaal niveau worden opgesteld. Namens België heeft het IGVM deelgenomen aan de negende vergadering van het **Comité van de Partijen** bij het Verdrag van Istanbul, die plaatsvond op 15 december 2020. Tijdens deze vergadering zijn aanbevelingen over de uitvoering van het Verdrag van Istanbul, die door het Comité van de Partijen tot België waren gericht, aangenomen. Zij zijn gebaseerd op de aanbevelingen van GREVIO en worden beschouwd als prioriteiten voor België.	
1.b	Actief blijven optreden binnen het kader van de VN (Algemene Vergadering,, de CSW, de Mensenrechtenraad, ….) om vrouwenrechten op de voorgrond te plaatsen, vooral in landen in een situatie van (post-)conflict.	
	Acties VN (CSW, Mensenrechtenraad, …).	
	De Commissie voor de Status van de Vrouw (***Commission on the Status of Women*, CSW**) is onder meer belast met de opvolging van de tenuitvoerlegging van het Actieplatform van Beijing. In het kader van de 25ste verjaardag van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie, werd dit jaar – in plaats van de traditionele *agreed conclusions* – een Politieke Verklaring aangenomen. België heeft hierbij actief gepleit voor een sterke en progressieve tekst, met onder meer een focus op mensenrechten, aandacht voor toekomstige uitdagingen en de belangrijke rol van het middenveld. Samen met gelijkgezinde landen ijverde België voor het vermijden van een achteruitgang in het bestaande acquis. Dit was niet op alle punten mogelijk, zo werd bijvoorbeeld geen compromis gevonden voor de opname van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, noch voor een verwijzing naar 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'. Als een gevolg van de COVID-19 uitbraak werd CSW65 gereduceerd tot een louter procedurele sessie van een halve dag (9/3/2020), waarbij de Politieke Verklaring werd aangenomen. De geplande Belgische evenementen in het kader van de CSW werden noodgedwongen geannuleerd. België heeft op systematische wijze vrouwenrechten op de voorgrond geplaatst tijdens de verschillende sessies van de **Mensenrechtenraad (MRR)**, onder meer tijdens de **interactieve dialogen** over discriminatie van en geweld tegen vrouwen en in de dialogen over de mensenrechtensituatie in de Democratische Republiek Congo (DRC), Eritrea, Iran, Libië, Myanmar, Pakistan, Soedan, Somalië, Syrië, Wit-Rusland en Zuid-Soedan. Ons land kwam ook tussen tijdens het panel inzake COVID-19 en vrouwenrechten met een pleidooi voor toegankelijkheid van gezondheidszorg tijdens de pandemie, inclusief seksuele en reproductieve gezondheidszorg. België is co-sponsor van **resoluties van de MRR** m.b.t. vrouwenrechten en gendergelijkheid, onder meer inzake de uitbanning van discriminatie tegen vrouwen en meisjes, de rechten van vrouwen en meisjes in humanitaire situaties, geboorteregistratie en vrouwelijke genitale verminking. België is daarnaast co-sponsor van resoluties waarin vrouwen, vrouwenrechten, de participatie van vrouwen en gendergerelateerd geweld geïntegreerd werden, soms met directe link naar VNVR resolutie 1325, onder meer met betrekking tot de rechten van personen met een handicap, mensenrechtenverdedigers, huisvesting, vrijheid van religie of geloof, vrijheid van vereniging, vrijheid van meningsuiting, veiligheid van journalisten, het mandaat van de speciale rapporteur inzake buitengerechtelijke executies, mensenhandel, mentale gezondheid, recht op werk, recht op onderwijs, alsook wat betreft de mensenrechtensituatie in verschillende landen (Democratische Volksrepubliek Korea (DPRK), Myanmar en Nicaragua). België is	Buitenlandse Zaken

tot slot ook co-sponsor van een resolutie inzake de bevordering en bescherming van de mensenrechten van vrouwen en meisjes in conflict- en postconflictsituaties ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van VNVR resolutie 1325 (2000), waarbij ons land onder meer succesvol pleitte voor de inclusie van een verwijzing naar de belangrijke rol van het middenveld bij de VVV-agenda, en het belang van dialoog met middenveld en vrouwenorganisaties.

België is co-sponsor van verschillende **gezamenlijke verklaringen in de MRR** waarin vrouwen, vrouwenrechten, de participatie van vrouwen en gendergerelateerd geweld geïntegreerd werden, soms met directe link naar VNVR resolutie 1325, onder meer m.b.t. (de impact van) COVID-19, de situatie van vrouwen en meisjes in humanitaire situaties, Beijing+25, de strijd tegen gendergerelateerd geweld, participatie aan het openbare leven, het Internationaal Strafhof, extreme armoede, slachtofferregistratie, de situatie van *women human rights defenders* en inzake landenspecifieke situaties zoals de Centraal-Afrikaanse Republiek en Wit-Rusland.

België heeft vragen en/of aanbevelingen geformuleerd m.b.t. vrouwenrechten in het kader van de **het Universeel Periodiek Onderzoek (UPR)** van Armenië, Bulgarije, Guinea, Guinea-Bissau, Honduras, Kenia, Kirgizstan, Kroatië, Panama, Laos, Liberia, Libië, Malawi, Malediven, Marshall Eilanden, Mongolië, Turkije, de Verenigde Staten van Amerika en Zweden.

In de **Derde Commissie van de VN Algemene Vergadering (AVVN)** steunde België actief en constructief het EU-streven ter bevordering van vrouwenrechten en de integratie van een genderperspectief in de verschillende resoluties. Ons land kwam systematisch tussen voor een zo progressief mogelijk standpunt over kwesties zoals seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR), alomvattende seksuele voorlichting (*comprehensive sexuality education*), diverse vormen van de familie, VNVR resolutie 1325 en het CEDAW-Verdrag. Ondanks de oppositie van verschillende conservatieve landen en een recordaantal vijandige amendementen op gendergerelateerde resoluties, wist de EU een aantal belangrijke successen te boeken op dit vlak, zoals de aanname van nieuwe progressieve taal in de resolutie rond geweld tegen vrouwen. België is co-sponsor van **resoluties** over alfabetisme, vrijheid van religie of geloof, kindhuwelijken, mensenhandel van vrouwen en meisjes, vrouwelijke genitale verminking, inclusieve ontwikkeling voor personen met een handicap, de situatie van vrouwen en meisjes tijdens de COVID-19 pandemie en andere resoluties met betrekking tot vrouwen, vrouwenrechten, de participatie van vrouwen en gendergerelateerd geweld, soms met directe link naar VNVR-resolutie 1325. In het kader van het High Level evenement ter gelegenheid van de 25ste verjaardag van de Beijing Verklaring en Platform voor Actie, is de Minister van Buitenlandse Zaken tussengekomen met een pleidooi voor meer en concrete actie voor de realisatie van gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes. De focus lag hierbij op de strijd tegen gendergerelateerd geweld, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, de strijd tegen discriminatie en seksisme en het belang van de integratie van een gender perspectief.

Als niet-permanent lid van de **VN Veiligheidsraad** staat België bekend als actieve en toonaangevende verdediger van de VVV-agenda. De focus ligt daarbij op gender mainstreaming en de concrete uitvoering van resolutie 1325 en de opvolgresoluties. België besteedt stelselmatig aandacht aan de VVV-agenda in relevante landendossiers: niet alleen door middel van mondelinge interventies tijdens de reguliere debatten en het regulier overleg in de VNVR, maar ook door consequent vast te houden aan overeengekomen taal (*agreed language)* in bestaande resoluties en andere tekstproducten van de VNVR, of te pleiten voor een versterking hiervan. België kan gezien worden als een van de meest actieve pleitbezorgers van de VVV-agenda in de huidige samenstelling van de VNVR. Ons land treedt ook proactief op door andere leden om steun te vragen en samen te werken met gelijkgezinde staten om het bestaande acquis te verdedigen en – waar mogelijk – de VVV-agenda verder te versterken. In die zin heeft België actief en constructief onderhandeld over een Russisch voorstel tot een opvolgresolutie inzake 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid', gericht op het verzwakken van het bestaande acquis. Uiteindelijk heeft Rusland de ontwerp resolutie ingetrokken.

	De **64e sessie** van de CSW was gewijd aan de 25e verjaardag van de Verklaring en het Actieplatform van Beijing (Beijing+25). Er werd een politieke verklaring over dat onderwerp aangenomen. Het IGVM fungeerde als penhouder van de Belgische positie voor deze sessie en heeft verschillende interventies en *side-events* van de delegatie voorbereid. Als een gevolg van de COVID-19 uitbraak werd CSW65 gereduceerd tot een louter procedurele sessie van een halve dag (9/3/2020), waarbij de Politieke Verklaring werd aangenomen. De geplande Belgische evenementen in het kader van de CSW werden noodgedwongen geannuleerd. Het IGVM bereidde de tussenkomst voor van de Minister van Gelijke Kansen op het **virtueel evenement** '*Beijing+25: Realizing Gender Equality and the Empowerment of All Women and Girls*' van de *Commission on Narcotic Drugs* en de *Commission on Crime Prevention and Criminal Justice*.	Gelijke Kansen
1.c	Alle landen systematisch oproepen om de verdragen die de rechten van vrouwen verzekeren te onderschrijven en respecteren en hun voorbehouden in te trekken.	
	Ondernomen interventies.	
	België doet dit regelmatig, zowel op het niveau van **bilaterale contacten als in relevante internationale fora**. Zo is België onder meer tussengekomen tijdens een openbare sessie van de Afrikaanse Unie (5 oktober), waarbij ons land onder meer opriep tot een betere uitvoering van het CEDAW-Verdrag en het herbekijken van eventuele voorbehouden bij dit Verdrag. Voor België is de ratificatie van het **Verdrag van Istanbul** door zoveel mogelijk landen een prioriteit. In onze bilaterale contacten met de lidstaten van de Raad van Europa wordt regelmatig opgeroepen tot de ratificatie en uitvoering van dit Verdrag. Bovendien heeft België bij de UPR van Armenië, Bulgarije en Kroatië vragen en aanbevelingen geformuleerd m.b.t. tot de ratificatie van het Verdrag (Armenië en Bulgarije) en het in overeenstemming brengen van nationale regelgeving met de normen van het Verdrag (Kroatië). In het kader van de UPR van de Verenigde Staten heeft België de vraag geformuleerd over de mogelijke ratificatie door de VS van het **CEDAW-Verdrag**. Daarnaast heeft België ook vragen geformuleerd bij de UPR van Laos, Liberia, Malawi en de Marshall Eilanden over de uitvoering van specifieke aanbevelingen door het VN Comité dat toeziet op de uitvoering van het CEDAW-Verdrag.	Buitenlandse Zaken
	Burundi beschikt met de wet van september 2016 inzake "preventie, bescherming van slachtoffers van gendergerelateerd geweld en repressie" over een bijzonder ambitieus juridisch kader. In mei 2019 werd een nationaal evaluatierapport gepubliceerd over de uitvoering van de Verklaring en het Actieprogramma van Beijing. Burundi zet zich met andere woorden onmiskenbaar in voor resolutie 1325 en meer algemeen voor de rechten van de vrouw. Jammer genoeg moeten vrouwen en jonge meisjes nog steeds dagelijks aan talloze uitdagingen het hoofd bieden. In **Mozambique** werd in maart 2018 een nationaal actieplan (NAP) vrouwen, vrede en veiligheid (voor de periode 2018-2022) voorgesteld en uitgerold in 7 provincies (met name Sofala, Manica, Zambezia, Tete, Cabo Delgado, Gaza en Inhambane). Momenteel (2020) verleent UN Women steun aan de hand van een rapport over de implementering van VNVRR 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid (VVV), in het kader van een inclusief raadplegingsproces met de betrokken stakeholders. Dat rapport, dat door de COVID-19-pandemie ten vroegste in de lente van 2021 klaar zal zijn, wil een helder overzicht geven van de	Ontwikkelingssamenwerking

	vorderingen die het land heeft geboekt bij de uitvoering van resolutie 1325 en van het Actieprogramma van Beijing, aan de hand van de richtlijnen die de Verenigde Naties hebben opgesteld. **Palestina** heeft het 'Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen' (de *Convention on the elimination of all forms of discrimination against women* of kortweg het CEDAW-verdrag) zonder voorbehoud ondertekend, waaruit blijkt dat het land zich engageert voor de gelijkheid van vrouwen. Het eerste rapport werd in 2017 in Genève voorgesteld, gevolgd door het rapport van de Palestijnse civiele samenleving. Toch werd de wet op de bescherming van het gezin nog steeds niet goedgekeurd, ondanks alle druk die de Palestijnse civiele samenleving, de EU en de technische genderwerkgroep uitoefenden. De kwestie is een vast agendapunt tijdens officiële vergaderingen tussen de Europese donoren en de Palestijnse Autoriteit. Er zijn al verschillende stappen ondernomen, maar er bestaat ook een sterke stroming die gekant is tegen een wetsontwerp over gezinsbescherming, onder het voorwendsel dat het zou indruisen tegen de islamitische sharia en tegen de maatschappelijke waarden. De wet op de bescherming van het gezin wil nochtans vrouwen, kinderen en gezinnen beschermen tegen geweld en overlevenden bijstaan in hun empowerment, en tegelijkertijd de daders verantwoordelijk stellen.	
	Oproep inzake beleid en afgesloten verdragen.	
	België betreurt het feit dat bepaalde landen aangeven zich niet te willen aansluiten of zich te willen terugtrekken uit het Verdrag van Istanbul, als zou het Verdrag bedoeld zijn om de traditionele familie(waarden) te ondermijnen en LGBTI te promoten. Ons land heeft hierop zowel publiekelijk als in bilaterale demarches met gelijkgezinde landen gereageerd en streeft ernaar deze misvattingen uit de wereld te helpen, teneinde de ratificatie en uitvoering van dit Verdrag te versnellen.	Buitenlandse Zaken
	In **Senegal** hebben België en een aantal andere landen met gelijklopende standpunten zich geschaard achter de actie om de Senegalese regering ervan te weerhouden de 'Consensusverklaring van Genève over de bevordering van de gezondheid van de vrouw en de versterking van het gezin' te ondertekenen, een conservatieve demarche die was geïnitieerd door de Verenigde Staten. Tevergeefs, want Senegal heeft de verklaring toch ondertekend.	Ontwikkelingssamenwerking
2.	**De positie van vrouwen bevorderen, in het bijzonder in de landen die zich in een fragiele situatie bevinden.**	
2.a	Prioriteit en financiële steun geven aan gendergelijkheid en empowerment van vrouwen, in het bijzonder in staten in een fragiele situatie.	
	Genderaspect binnen elk nieuw Samenwerkingsprogramma en in alle projecten en programma's met betrekking tot prioritaire sectoren van landen die zich in een fragiele situatie bevinden.	
	In **Benin** is gender een transversaal thema, zowel in de 4 pijlers van de Enabel-portefeuille 2019-2023 als in alle interventies van de actoren van de niet-gouvernementele samenwerking (ANGS'en) die opereren binnen het gemeenschappelijk strategisch kader 2016-2021. In **Burundi** blijft gender een specifiek en/of transversaal aandachtspunt in al onze indicatieve samenwerkingsprogramma's (ISP's) en op het niveau van de indirecte bilaterale samenwerking met de Belgische ANGS'en. In 2020 werd heel wat werk verricht om de genderdimensie sterker te integreren in het programma van de niet-gouvernementele actor (NGA) in **Ethiopië**, niet enkel als transversaal thema, maar ook als apart onderdeel.	Ontwikkelingssamenwerking

In **Guinée** loopt het nieuwe bilaterale samenwerkingsprogramma 2019-2023 nu sinds een jaar. Krachtlijnen van dat programma zijn onder meer vrouwelijk ondernemerschap, empowerment en seksuele en reproductieve rechten. De programma's van de Belgische ANGS'en, die lopen sinds 2017, behelzen ook acties ten gunste van vrouwen. Rekening houden met het genderaspect was een van de criteria voor de goedkeuring van die programma's.

In **Marokko** is gender een transversaal thema dat systematisch wordt geïmplementeerd in alle interventies van het lopende samenwerkingsprogramma (2016-2020). Dat omvat bovendien een sectorgericht programma dat specifiek inzet op de bevordering en bescherming van vrouwen- en kinderrechten, met interventies die het Bevolkingsfonds van de Verenigde Naties (UNFPA), Unicef en binnenkort ook Enabel uitvoeren.

In **Mozambique** wordt in alle projecten en programma's van de Belgische ontwikkelingssamenwerking steeds een genderanalyse uitgevoerd. Onder de vakkundige leiding van Enabel werd de genderdimensie er geïntegreerd in de energieportefeuille. Daarbij gaat het in het bijzonder om advies over beleidskaders vanuit genderperspectief, ondersteuning en opleiding van vrouwen op het vlak van bedrijfsbeheer en duurzame energietechnologieën, en de bevordering van evenwichtige machtsrelaties in gezinnen, op het werk en binnen gemeenschappen. Verder integreren alle Belgische niet-gouvernementele actoren de genderdimensie, die is opgenomen in het strategisch kader en in de huidige programma's (2017-2021).

De Belgische bilaterale samenwerking met **Niger** is geënt op het samenwerkingsprogramma 2017-2021. In de meeste onderdelen van dat programma is een belangrijke rol weggelegd voor genderkwesties.

De genderdimensie en de empowerment van vrouwen zijn transversale thema's in de twee voornaamste sectoren (onderwijs en gezondheid) van de Belgische ontwikkelingssamenwerking met **Oeganda**. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de genderdimensie met capaciteitsopbouw van technisch personeel inzake genderanalyse, planning en interventies en genderbudgeting.

In **Palestina** wordt het genderaspect op transversale wijze in aanmerking genomen in onze humanitaire portefeuille. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de seksuele en reproductieve gezondheid in onze hulpverlening aan de vluchtelingen via UNRWA, de vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties voor de Palestijnse vluchtelingen in het Midden-Oosten.

In **Rwanda** wordt een genderanalyse verricht voor elk onderdeel van het nieuwe indicatieve samenwerkingsprogramma (ISP) 2019-2024. De verschillende NGO's die actief zijn in Rwanda en die België financiert, integreren de genderdimensie in hun programma 2017-2021.

De **Senegalees**-Belgische landenportefeuille 2019-2023 bestrijdt in het algemeen alle vormen van genderongelijkheid op het gebied van rechten en kansen. Die beoogt in het bijzonder de economische empowerment van vrouwen in het kader van zijn eerste pijler (met als doel om de sociaal-economische ontwikkeling in de Sine-Saloumregio te bevorderen).

In **Tanzania** staat de voorbereiding van een nieuw samenwerkingsprogramma momenteel on hold. Gender is er een transversaal thema in alle lopende programma's en projecten (bilaterale en niet-gouvernementele samenwerking), die verschillende sectoren bestrijken: natuurlijke hulpbronnen, duurzame landbouw, water en sanitaire voorzieningen, gezondheid, plattelandsontwikkeling en onderwijs.

	Specifieke programma's die gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes bevorderen en budget in totalen en percentages.	
	In **Burkina Faso** ligt de klemtoon in het bilaterale samenwerkingsprogramma voor de periode 2019-2023 op vrouwen in Interventie 1 (ondernemerszin bevorderen en banen scheppen, vooral voor vrouwen en jongeren), met een budget van 23 miljoen euro, en in Interventie 3 (de reproductieve en seksuele rechten van vrouwen versterken) als onderdeel van 'She decides', met een budget van 4 miljoen euro, op een totale portefeuille van 45 miljoen euro. De landenportefeuille tussen België en Burkina Faso werd in december 2018 ondertekend. Het programma is in juni 2019 officieel van start gegaan en de activiteiten krijgen momenteel concreet vorm. In **Burundi** bevorderen we de empowerment van vrouwen via een project dat is opgezet door *TradeMark East Africa* (TMEA), met de naam 'Supporting Women in Cross Border Trade in Burundi' (2019 – 2021), goed voor een financiering van 1,5 miljoen euro. Het eerste onderdeel focust op een betere informatie-uitwisseling voor vrouwen die actief zijn in de grensoverschrijdende handel, terwijl het tweede onderdeel erop gericht is een gunstiger ondernemersklimaat te creëren voor die vrouwen. In **Guinée** voert Enabel twee gendergerelateerde projecten uit. Het eerste is 'She Decides', met een budget van 5 miljoen euro. Het tweede heeft betrekking op vrouwelijk ondernemerschap, met een budget van 3,5 miljoen euro. In **Marokko** bevat het samenwerkingsprogramma 2016-2020 op het niveau van bilaterale samenwerking een sectorgericht programma om de rechten van vrouwen en kinderen te bevorderen en te beschermen. Dat programma is opgesplitst in drie interventies die UNFPA, Unicef en binnenkort ook Enabel (samen) uitvoeren. Het budget van dat sectorgerichte programma bedraagt 4,5 miljoen euro (op een totaal van 16,85 miljoen euro). In het kader van de indirecte samenwerking lopen er momenteel 3 programma's die gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen en meisjes bevorderen: het project 'Min Ajliki 2.0' van de *Association pour la Promotion de l'Education et de la Formation à l'Etranger* (APEFE) (4,75 miljoen euro), het project 'Tamalouk*'* van het *Réseau Citoyens-Citizens Network Justice & Démocratie* (RCN) (778.688 euro), en het project 'Cliniques juridiques pour tous' ('Rechtshulpklinieken voor iedereen') van Advocaten Zonder Grenzen (AdZG) (812.880 euro). De middelen voor niet-gouvernementele samenwerking rond het genderthema worden daarmee geraamd op 6,3 miljoen euro (op een totaal van 21 miljoen euro), goed voor 30% van het totale budget van de niet-gouvernementele programmering voor 2017-2021 in Marokko. In **Mozambique** loopt een gericht programma om de gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes te bevorderen: het Oxfamprogramma 'Contribuer à l'amélioration des conditions de vie des familles d'agriculteurs en soutenant des systèmes de production durables, en mettant l'accent sur l'autonomisation des femmes et organisations de producteurs – 2017-2021' ('Bijdragen aan betere levensomstandigheden voor landbouwersgezinnen door duurzame productiesystemen te ondersteunen, met de klemtoon op de empowerment van vrouwen en landbouwersorganisaties - 2017-2021' (budget voor 2019: 630.928,41 euro - totaalbudget: 3.677.033,01 euro). Het is ook belangrijk om de inspanningen van het Fonds voor Ontwikkelingssamenwerking (FOS) te vermelden. Die NGO zette het programma 'Decent Work 2017-2022'(Waardig Werk 2017-2022) op (budget voor 2019: 210.000,00 euro), waar het thema gendergelijkheid door zijn transversale aard in alle aspecten aan bod komt. In **Niger** is Plan International België (PIB) in augustus 2019 gestart met het weerbaarheidsproject 'Amélioration de la résilience socio-économique des jeunes, filles et garçons, des communautés hôtes, réfugiés et déplacés de la région de Diffa', met als doel	Ontwikkelingssamenwerking

	om in gastgemeenschappen in de Diffaregio de sociaal-economische veerkracht van gevluchte en ontheemde jongeren, zowel meisjes als jongens, te versterken. Met dit project, met een budget van 1,5 miljoen euro, wil men 2.400 kwetsbare meisjes en jongens (al dan niet schoolgaand, uit gastgemeenschappen, gevlucht of ontheemd, met inbegrip van jongeren met een handicap) inschakelen in het beroepsleven. In **Palestina** werden in 2018 in het kader van de gelanceerde oproepen ('WeHubit' en 'Gender en Onderwijs'), twee projecten goedgekeurd omtrent de gelijkheid tussen man en vrouw, met speciale aandacht voor preventie en bescherming tegen geweld. De projecten worden uitgevoerd door enerzijds UNFPA ('Empowered and protected young women and men through gender equality interventions in East Jerusalem' - 550.000 euro) en anderzijds Oxfam ('Empowering and connecting young Palestinian men and women to advance Gender Justice through digital space' - 350.000 euro). In **Tanzania** financiert België in het kader van de oproep om voorstellen in te dienen die verband houden met gender en onderwijs van D2.5 momenteel het 'Tapala!'-project. (352.723 euro). De Belgische NGO TRIAS en haar lokale partnerorganisatie, de *Pastoral Women's Council* voeren dat project uit. Het doel van het project is om het geweld tegen Masaivrouwen en -meisjes terug te dringen en een gedragswijziging ten aanzien van gendergelijkheid in gang te zetten in acht gemeenschappen. Het project berust op drie pijlers: bewustmaking van de gemeenschap, veiligheid op school en verandering bij de lokale besluitvormers.	
2.b.	Benaderen van alle politieke pleidooien, internationale verklaringen en interventies op het terrein vanuit een strategisch en coherent kader dat de positie van vrouwen en hun empowerment versterkt.	
	Kader uitgewerkt en toegepast.	
	In **Guinée** loopt een studie met het oog op de uitbouw van een strategisch multi-actorenplan om seksuele en reproductieve rechten te bevorderen, dat bedoeld is om het wet- en regelgevend kader voor seksuele en reproductieve gezondheid (SRG), met inbegrip van gendergerelateerd geweld (GGG), bij te schaven en te handhaven. In **Mozambique** werd in december 2020 een nieuwe vrijwilligerscoalitie opgericht, waaraan België bijdraagt om meer belang te hechten aan gendergelijkheid, GGG, empowerment en aan vrouwen, vrede en veiligheid, en om over die gevoelige aspecten een constructieve dialoog met de regering op te bouwen, in het bijzonder tegen de achtergrond van het onlangs ondertekende vredesakkoord en gelet op de uitdijende gewapende conflicten in Centraal- en Noord-Mozambique, maar ook in het licht van de COVID-19-pandemie, die geleid heeft tot een enorme toename van gendergerelateerd geweld. In **Palestina** worden de inspanningen van de technische genderwerkgroep, met Italië als voortrekker, voortgezet om gender in alle programma's te integreren. Italië en de Europese Unie pleiten er nu voor om de '*gender units*' binnen de Palestijnse ministeries te laten deelnemen aan de coördinatiestructuren van de hulp, meer bepaald aan de vergaderingen van de sectorgroepen. De bedoeling is om hen meer te betrekken bij de genderbeleidsdialoog. Italië zet zijn bilaterale gesprekken met het ministerie voor de Vrouw voort om die kwesties onder de aandacht te houden. In **Rwanda** is het beginsel van gendergelijkheid ook opgenomen in de formulering van de Nationale Transformatiestrategie 2018-2024 (NST1), de opvolger van SDERP2 (de Armoedebestrijdingsstrategie), in Visie 2050 en in het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties 2018-2023 (UNDAP2). België steunt de NST1 in Rwanda over de hele lijn, en zeker het genderthema.	Ontwikkelingssamenwerking

	Pleidooien, verklaringen en interventies die de positie van vrouwen versterken.	
	In **Burkina Faso** nam de Belgische ambassade in november 2020 deel aan het regionale symposium van het *Réseau des Femmes de Foi pour la Paix* (een vredesorganisatie van vrouwen uit verschillende geloofsovertuigingen), in samenwerking met de NGO Oxfam Burkina. Het symposium, dat vooral ging over de conflicten in de Liptako-Gourmaregio en resolutie 1325, trok een zestigtal deelnemers van divers pluimage en die actief zijn op verschillende domeinen in Liptako-Gourma, en er namen ook delegaties uit Mali en Niger deel. Doel van het symposium was vooral om na te gaan hoe het nu, 20 jaar na de goedkeuring ervan, staat met de toepassing van resolutie 1325 in Liptako-Gourma. Daarnaast organiseerde de ambassade samen met Enabel naar aanleiding van de 'zestiendaagse actiecampagne tegen gendergerelateerd geweld' een eigen informatie- en bewustmakingszestiendaagse over die vorm van geweld. Van 25 november tot 10 december werden zo boodschappen de wereld ingestuurd om de bewustwording aan te wakkeren, mensen in beweging te krijgen en kennis en innovaties te delen in de strijd tegen geweld tegen vrouwen en meisjes, dat door de lockdown in veel landen nog is verergerd. In **Ethiopië** worden de situatie van de vrouw en de genderdimensie binnen het hele verhaal van vrede, veiligheid en stabiliteit systematisch aangekaart tijdens verschillende officiële initiatieven die zijn gericht aan de overheid. Zo ook tijdens de ontmoeting met Mahlet Hailu, permanent secretaris van het Ethiopische Ministerie van Buitenlandse Zaken, in het kader van een raadpleging met vertegenwoordigers van de EU-lidstaten (05/02/2020). Op de artikel 8-dialoogbijeenkomst in Djibouti (09/03/2020) werden de vorderingen besproken in het kader van de *Universal Periodic Review 2018*. Wat de situatie van de vrouwen betreft, lag de klemtoon op het aangenomen wettelijke kader omtrent gelijke politieke vertegenwoordiging, bescherming tegen geweld op vrouwen, gelijk loon voor gelijk werk en moederschapsverlof. In **Guinée** heeft een lokale partner (*Protection Femme Enfant Environnement Guinée*, afgekort PROFEEG) de bescherming van vrouwen, kinderen en leefmilieu meermaals bepleit bij de religieuze leiders, in het kader van het Enabel-programma 'She Decides'. Er werd ook een dag rond gendergerelateerd geweld georganiseerd, als afsluiter van de zestiendaagse actiecampagne voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen. In **Marokko** nam de Belgische ambassadeur het woord tijdens de officiële start van de nationale campagne tegen geweld op vrouwen in november 2020, in het bijzijn van de Marokkaanse premier. In **Mozambique** waren er tijdens de Maand van de Vrouw (maart-april 2020) verschillende interventies waar ook België aan deelnam, met ontwikkelingspartners, de Mozambikaanse regering en organisaties uit de civiele samenleving (CSO's), om aandacht te vragen voor gendergelijkheid, gendergerelateerd geweld en de empowerment van vrouwen en meisjes, en om te beraadslagen over een aantal wetten omtrent genderaspecten. Tijdens de zestiendaagse actiecampagne en de viering van 20 jaar Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad (VNVRR 1325) (25 november - 18 december 2020) waren er verschillende interventies. Zo organiseerde België in samenwerking met UN Women twee activiteiten om de lidstaten van de EU-delegatie (EUDEL) en de Mozambikaanse regering, de CSO's en de ontwikkelingspartners tot actie aan te zetten. Tijdens die twee interventies brak België een lans voor meer gendergelijkheid, voor de strijd tegen gendergerelateerd geweld en voor een sterkere deelname van vrouwen aan de vredes- en veiligheidsdialoog. Ons land wees er ook op dat jongeren een sleutelrol moeten krijgen als aanjagers van verandering. België speelt ook een heel actieve rol in verschillende fora over gendergelijkheid (werkgroepen (de EUDEL-werkgroep omtrent gendergelijkheid werkt eveneens samen met de CSO's om de verschillende aspecten van	Ontwikkelingssamenwerking

	gendergelijkheid in Mozambique onder de aandacht te brengen). Die werkgroepen hebben er baat bij dat de aanbevelingen op het gebied van gender doorstromen naar de verschillende partners in de beleidsdialoog, via EUDEL, de Heads of Cooperation (HOC), de Heads of Mission (HOM) en de Verenigde Naties in hun overleg met de Mozambikaanse regering. In **Palestina** werkt de technische genderwerkgroep van de Europese Unie, waarvan België lid is, samen met de civiele samenleving en met de agentschappen van de VN om de positie van vrouwen te bepleiten en te versterken met gezamenlijke acties. Sinds 2 jaar zijn er zowel in maart als in november gezamenlijke campagnes en acties naar aanleiding van Internationale Vrouwendag en van de campagne tegen geweld op vrouwen. Dit jaar zetten meer dan zestig organisaties allerhande activiteiten op poten om geweld tegen vrouwen te veroordelen en te eisen dat de wet op de bescherming van het gezin wordt uitgevaardigd en gepubliceerd in het officiële publicatieblad. Ondanks de ijver van al die actoren om de regering ertoe aan te zetten de wet te ondertekenen en te publiceren in het publicatieblad, in overeenstemming met het CEDAW-verdrag (dat ook Palestina heeft ondertekend), is er tot op heden geen vooruitgang geboekt. In de **Democratische Republiek Congo (DRC)** heeft de ambassade deelgenomen aan de werkzaamheden van de werkgroep seksueel en gendergerelateerd geweld, die deel uitmaakt van de themagroep Gender, en aan andere acties zoals de jaarlijkse zestiendaagse actiecampagne van 25 november tot 10 december, om de boodschap te verspreiden rond de bestrijding van seksueel geweld verspreiden. De campagne van dit jaar, 'Orange the world: finance, intervene, prevent, collect', had tot doel om de bewustwording in de publieke opinie aan te wakkeren en maatregelen te nemen om geweld tegen vrouwen en meisjes de wereld uit te helpen. De campagne liep af op 10 december 2020, de dag waarop we ook de ondertekening van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens vieren. In **Tanzania** organiseerde de ambassade tijdens de zestiendaagse actiecampagne tegen gendergerelateerd geweld een evenement dat focuste op gendergerelateerd geweld in het hoger onderwijs. Het evenement vond plaats op 3/12, op de universiteit van Dar Es Salaam. Bijzondere aandacht ging uit naar *sextortion*, een fenomeen waarbij studenten en studentes worden gedwongen om seksuele gunsten te verlenen in ruil voor goede resultaten of een studentenwoning. Het evenement werd medegefinancierd door de Franse ambassade en uitgevoerd samen met twee Tanzaniaanse CSO's die thuis zijn in de problematiek (TACCI en *Children's Dignity Forum*). Er namen zo'n 300 studenten deel aan het evenement. In het eerste deel kregen ze drie korte toneelstukken te zien over thema's zoals verkrachting en gedwongen huwelijken. Daarna was er een interactief panelgesprek met onder meer vertegenwoordigers van de politie (bureau voor genderkwesties), de academische wereld, de juridische sector en de studentengemeenschap. Voor het evenement was er een gezamenlijke persconferentie van Team Europe, met de EU, Frankrijk, Nederland, Duitsland en UN Women.	
2.c	Expertise aanbieden en deelnemen aan het uitwisselen van goede praktijken.	
	Geleverde steun.	
	In **Mozambique** heeft de post een workshop van een dag (25 november 2020) georganiseerd over genderplanning en -budgeting op het gebied van klimaatverandering. Er werden verschillende oefeningen hierrond gemaakt die onmiddellijk toepasbaar zijn bij het forumleren van de nieuwe ANGS-programmacyclus en de Enabel bilaterale programma's en projecten. In **Palestina** gaat het uitwisselen van goede praktijken verder binnen de technische genderwerkgroep en binnen de taskforce waaraan de Verenigde Naties en de Palestijnse civiele samenleving deelnemen. Sinds het begin van de COVID-19-crisis zijn al verschillende vergaderingen georganiseerd om goede praktijken uit te wisselen, de noden te identificeren en de nodige steun te	Ontwikkelingssamenwerking

	mobiliseren voor de kwetsbaarste groepen, waaronder vrouwen en meisjes. Vooral vrouwen en meisjes in quarantainecentra en in vluchthuizen voor vrouwen die slachtoffer zijn geweest van huiselijk geweld, hebben daar het meeste baat bij. In de **DRC** heeft België deelgenomen aan de voorbereidende werkzaamheden van het NAP 1325 (tweede generatie) en aan de workshop voor de goedkeuring ervan. Het nieuwe Plan 1325 2de generatie beslaat 4 pijlers, namelijk vrouwenparticipatie, preventie, bescherming en economisch herstel. België verzorgt voor rekening van donoren het secretariaat van de werkgroep 'Autonomisation Economique de la Femme' ('Economische empowerment van de vrouw'), die deel uitmaakt van de themagroep Gender. Het ministerie van Vrouw, Gezin en Kind zit de werkgroep voor en de vergaderingen vinden maandelijks plaats. Rekening houdend met de gezondheidssituatie door COVID-19 zijn fysieke vergaderingen opgeschort. Bepaalde activiteiten worden weliswaar ook virtueel georganiseerd.	
	Op uitnodiging van het Kroatische voorzitterschap van de EU heeft het Instituut de **uitvoering van het Verdrag van Istanbul** in België gepresenteerd ter gelegenheid van de vergadering van *Working Party on Fundamental Rights, Citizens Rights and Free Movement of Persons* (FREMP) van 10 maart 2020. Deze bijeenkomst was voor het IGVM een gelegenheid om te wijzen op de verwezenlijkingen van België in de strijd tegen gendergerelateerd geweld, maar ook op de uitdagingen die in de toekomst moeten worden aangegaan. Meer in het bijzonder was de vergadering bedoeld om de juridische en politieke uitdagingen aan te pakken in verband met de uitvoering van het Verdrag door alle Europese landen. Het IGVM bijgedragen aan het initiatief van de Raad van Europa om maatregelen en praktijken te verzamelen die de lidstaten van de Raad van Europa tijdens de **COVID-19** crisis hebben ingevoerd om de impact ervan op de rechten van vrouwen te verzachten. Het IGVM heeft alle antwoorden die de Belgische autoriteiten tijdens deze crisis hebben geformuleerd, gecentraliseerd. Het IGVM heeft deze samenwerking en uitwisseling van informatie met zijn federale, communautaire en regionale partners voortgezet om tot wederzijdse inspiratie te komen bij de beheersing van deze crisis en de gevolgen ervan, met name voor de slachtoffers van gendergerelateerd geweld. Het IGVM heeft er voor gezorgd dat deze inventaris van de in België genomen maatregelen regelmatig werd bijgewerkt. Het IGVM heeft deelgenomen aan de **internationale conferentie** '*Combattre les crimes commis au nom de l'honneur, ne faites pas fi de nos larmes*' die op 18 september in Genève plaatsvond en georganiseerd werd door de Surgir Foundation. Het IGVM had de gelegenheid om het Belgische beleid ter bestrijding van eergerelateerd geweld en de verschillende instrumenten die in ons land zijn ingevoerd, voor te stellen. Het IGVM nam als expert deel aan een expertpanel dat op 4 december 2020 plaatsvond in het kader van het project Equal(c)ity van de *International Organisation for Migration*. Het Equal(c)ity-project beoogt de **stedelijke diensten** in vier verschillende EU-steden te verbeteren om seksueel en gendergerelateerd geweld (SGVB) tegen migranten aan te pakken, door de ontwikkeling van verschillende toolboxen die SGBV vanuit verschillende invalshoeken benaderen. Het IGVM droeg bij aan dit project, door in het expertpanel de toolbox rond intrafamiliaal geweld en eergerelateerd geweld (en de impact op kinderen) in een migratie context, te analyseren en verbeterpunten aan te reiken. Het IGVM ontving verschillende vragen van steden om de hulp bij het ontwikkelen van een beleid rond **seksuele intimidatie in de openbare ruimte**. Naar aanleiding daarvan organiseerde het Instituut op 10 december 2020 een rondetafelgesprek waar verschillende steden en bestaande initiatieven hun ideeën, noden, knelpunten en good practices konden uitwisselen. Op die manier wilde het Instituut de mogelijkse uitwerking van een efficiënt beleid rond seksuele intimidatie mede ondersteunen.	Gelijke Kansen

2.d	UN Women en haar rol ter bevordering van de gelijkheid van vrouwen en mannen en van de empowerment van vrouwen steunen.	
	Ondernomen interventies.	
	België werkt regelmatig samen met UN Women bij de organisatie van of deelname aan **evenementen** ter bevordering van vrouwenrechten en gendergelijkheid. Een voorbeeld hiervan is de Belgische deelname als panellid aan het door UN Women georganiseerde evenement met als titel "Van vredesopbouwer tot onderhandelaar: Afghaanse vrouwen voorzien vrede" (*From peacebuilder to Negotiator: Afghan women envision peace)*, in de marge van de donorconferentie Afghanistan (19 november). België steunde **UN Women - Afghanistan Country Office** ook met een bijdrage van 2.000.000 EUR (voor de periode 2019-2020), ter bevordering van hun activiteiten inzake 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' in het land. Zoals elk jaar heeft ons land ook dit jaar de campagne van UN Women naar aanleiding van **internationale dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen** gesteund, onder meer via de Belgische ambassades in het buitenland. De focus van de campagne dit jaar was COVID-19 en de impact op vrouwenrechten.	Buitenlandse Zaken
	In **Burundi** hebben de Belgische en de Franse ambassade op 10 december samen een evenement georganiseerd over gendergerelateerd geweld en meer bepaald geweld tegen vrouwen. De bedoeling was om dat deel te laten uitmaken van het jaarlijkse programma van de zestien dagen activisme tegen gendergerelateerd geweld van UN Women en om een gezamenlijk programma met de EU-delegatie en alle EU-lidstaten te hebben. Het evenement bestond uit video's, getuigenissen, debatten en een tentoonstelling. In **Ethiopië** heeft de Belgische diplomatieke post via haar twitterpagina deelgenomen aan de campagnes van UN Women 'Orange the World' naar aanleiding van de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen en 'HeForShe', naar aanleiding van de Internationale Dag voor Gendergelijkheid. In **Marokko** zetelt momenteel een door België gefinancierde Junior professional officer (JPO) in de vertegenwoordiging van UN Women en versterkt UN Women bij zijn activiteiten met name op het gebied van empowerment van vrouwen en genderbudgeting. In **Mozambique** werkt België met UN Women samen om via budgetlijn 1227 verschillende gerichte interventies inzake gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen te organiseren en te financieren (bijvoorbeeld tijdens de 'Maand van de Vrouw' (maart-april 2020; zestiendaagse actiecampagne en RCC 1325). Bovendien heeft UN Women België gevraagd om de ontwikkeling van het programma 'Promulher' in Mozambique te ondersteunen. Dat programma is erop gericht om het potentieel van vrouwen en jonge meisjes en het werk en de inkomsten van vrouwen te verhogen. In **Oeganda** werkt de Belgische ambassade mee aan de maandelijkse coördinatie van de Gender Development Partners Group, waarvoor UN Women het secretariaat verzorgt. In **Palestina** heeft UN Women verschillende vergaderingen georganiseerd tijdens de COVID-19-pandemie, waarbij de aandacht werd gevestigd op de toename van huiselijk geweld en op het stijgende aantal kinderhuwelijken. Doel was om donoren te informeren en van hen extra middelen te verkrijgen om tegemoet te komen aan de noden van vrouwen, vooral in de Gazastrook.	Ontwikkelingssamenwerking

	In **Rwanda** heeft de diplomatieke post veel aandacht voor de '16 dagen tegen gendergerelateerd geweld', met verschillende video's en boodschappen om onze steun aan UN Women te tonen. In **Tanzania** vond er een gemeenschappelijke persconferentie plaats naar aanleiding van de 'zestiendaagse actiecampagne tegen gendergerelateerd geweld' met de EU-delegatie, de Franse en Duitse ambassade, UN Women en België. De rol van UN Women werd expliciet onderstreept.	
2.e	Het mandaat van de VN-Werkgroep betreffende discriminerende wetten en praktijken tegen vrouwen blijven ondersteunen.	
	Ondernomen interventies.	
	Tijdens de **interactieve dialoog binnen de MRR** met de VN-werkgroep betreffende discriminerende wetten en praktijken tegen vrouwen, sprak België zijn uitdrukkelijke steun uit voor de aanbevelingen van de werkgroep. België bestudeert de relevante landenspecifieke aanbevelingen van deze werkgroep in voorbereiding op Belgische tussenkomsten tijdens het **Universeel Periodiek Onderzoek** van andere landen. In het kader van de UPR van de Malediven vroeg ons land ook of de overheid bereid was positief te reageren op het verzoek van de werkgroep om het land te bezoeken.	Buitenlandse Zaken.
2.f	Steun aan het Actieplan voor de bevordering van gendergelijkheid van de Speciale Vertegenwoordiger voor genderkwesties van de OVSE.	
	Ondernomen interventies.	
	België pleit ervoor dat de EU in haar **verklaringen in de Permanente Raad van de OVSE** de sterke steun van de lidstaten voor de uitvoering van het Actieplan onderstreept. Met name in de EU-verklaring in de Permanente Raad van 23 juli hebben de lidstaten opnieuw de geboekte vooruitgang met betrekking tot de uitvoering van het actieplan verwelkomd, maar tegelijk gewezen op de inspanningen die nog geleverd moeten worden. Systemische inclusie van een genderperspectief in de OVSE activiteiten is onontbeerlijk voor de EU. Ook de ondersteuning van de lidstaten aan programmatische activiteiten werd onderstreept, evenals de noodzaak om vooruitgang te boeken met initiatieven die gericht zijn op het bereiken van gendergelijkheid binnen de organisatie (zowel in het personeelsbestand, met inbegrip van verantwoordelijke functies, als in de samenstelling van de panels bij OVSE-evenementen). Het '*executive Gender Coaching programme'* is een waardevolle investering in deze context. Meer in het algemeen werkt België mee aan de integratie van de genderdimensie in alle **EU-verklaringen** binnen de drie OVSE dimensies, ook wanneer het hoofdthema van de verklaringen een ander onderwerp betreft. Bijvoorbeeld, in de **humane/derde dimensie** van de OVSE: - In het kader van het *Human Dimension Committee* van mei 2020 omtrent de impact die de aanpak van de COVID-19-crisis heeft op het gebied van mensenrechten, heeft de EU de nadruk gelegd op de noodzaak om een gendergebaseerde benadering te hanteren in alle maatregelen en acties die worden uitgevoerd om de pandemie het hoofd te bieden, en op de noodzaak om de volledige en effectieve participatie van vrouwen in de besluitvorming en in alle fases bij de formulering van de respons te waarborgen. Ook tijdens de *Supplementary Human Dimension Meeting* van mei 2020	Buitenlandse Zaken

	over tolerantie en niet-discriminatie heeft de EU dat standpunt benadrukt. - In het kader van het *Human Dimension Committee* van 24 juli 2020 naar aanleiding van de verjaardag van het document van Kopenhagen, heeft de EU gewezen op de bijzondere aandacht die moet uitgaan naar vrouwen en LGBTI personen die opkomen voor mensenrechten, aangezien zij welbepaalde risico's lopen. - Tijdens de *Supplementary Human Dimension Meeting* van juni 2020 heeft de EU gewezen op de specifieke risico's waarmee vrouwelijke journalisten te maken krijgen, en op de noodzaak om een gendergeoriënteerde benadering te hanteren bij de evaluatie van maatregelen die de veiligheid van journalisten moeten waarborgen. Op de Permanente Raad van 4 mei 2020 heeft België – samen met 44 andere deelnemende staten – een gezamenlijke verklaring afgelegd over de risico's van huiselijk en seksueel geweld in tijden van COVID-19. In de **EU-verklaringen over mensenhandel**, met België als penhouder, wordt de nadruk systematisch gelegd op het belang om rekening te houden met de genderdimensie van mensenhandel. Dit was met name het geval tijdens het rapport van de speciale vertegenwoordiger en coördinator van de OVSE voor de bestrijding van mensenhandel (SR/C) aan de Permanente Raad en tijdens de Alliantieconferentie. De impuls van de EU in dit verband heeft gevolgen voor de activiteiten van het SR/C-bureau, dat met name deze doelstelling voor 2021 heel duidelijk omvat. België staat in contact met de **"Sectie Gendergelijkheid" van het Secretariaat-generaal** en volgt haar activiteiten nauw op. In het kader van de onderhandelingen (in 2020) over de eengemaakte begroting voor 2021 wezen België en andere EU-lidstaten met nadruk op het belang van gender mainstreaming in alle activiteiten van de OVSE. België en de EU blijven ijveren voor een opwaardering van de gender afdeling tot een volwaardige directie, waardoor de *Senior Gender Advisor* formeel deel kan uitmaken van het directiecomité, maar ondervindt hier veel weerstand van andere deelnemende staten. Door de EU wordt binnen de OVSE zoveel mogelijk met één stem gesproken. Om voor elke vergadering en over elk onderwerp een gepaste tussenkomst te hebben, werken de EU Delegatie en de 27 Lidstaten met een systeem van "**Chef de file/penhouder**". België neemt tussen september 2020 en december 2021 deze functie waar voor Gender en voor 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'. Concreet houdt dit in dat België in deze periode de penhouder is voor EU teksten rond gender en 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' in de OVSE. De Permanente Vertegenwoordiging van België bij de OVSE is vertegenwoordigd binnen de informele groep "***MenEngage Network***". Deze groep wil de publieke opinie bewust maken van hoe mannen wezenlijk kunnen bijdragen aan het beëindigen van gendergerelateerd geweld en genderongelijkheid. België neemt ook actief deel aan de **informele fora ter bevordering van gendergelijkheid**, zoals het *Women in the First Dimension Network* en het *Women in the Third Dimension Network.*	
2.g	Optreden in het kader van politieke pleidooien en internationale verklaringen.	
	Ondernomen interventies.	
	Zie acties CSW, MRR en VNVR onder vraag 1b.	Buitenlandse Zaken

3.	**Het respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen verzekeren.**	
3.a	Opnemen van respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in de humanitaire hulpprogramma's en de programma's voor de wederopbouw.	
	Opname hiervan in het beleid, het budget en de procedures.	
	In **Benin** omvat het nieuwe gezondheidsprogramma P@SRIS (ISP 2019-2023) een volledig deel over SRGR. Gender vormt daarvan een transversale dimensie. Voor dit jaar werden de volgende acties ondernomen: de organisatie van een opsporings- en behandelingscampagne tegen baarmoederhalskanker; de oprichting van 3 *Centres Amis des Jeunes* (CAJ) (Centra voor Jeugdondersteuning) om relevante informatie en seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten te bieden aan adolescenten en jongeren (SRGDAJ); decentralisatie van de instanties die verantwoording moeten afleggen en van beslissende instanties, met name de gemeentelijke overlegkaders inzake SRGDAJ/GGG in Couffo. In **Guinee** werden via de Enabel-interventie 'She Decides' een aantal acties opgezet in het kader van de respons op COVID-19: affiches ontwerpen en informatiekanalen opzetten (ook in plaatselijke talen); hygiënisch materiaal aankopen; sensibiliseren in samenwerking met de verenigingen van Kindia-Mamou die jongeren begeleiden inzake GGG en met de vrouwenopvangcentra (CAFG) in Conakry; gezinnen, vrouwengroeperingen en kwetsbare personen direct sensibiliseren; 384 lezingen over SGR organiseren (20 wijken + gedetineerden van de centrale gevangenis); het plan steunen tot voortzetting van de diensten in het kader van reproductieve/maternale gezondheid en de gezondheid van pasgeborenen, kinderen, adolescenten en jongeren; beschermingsmateriaal aankopen; opleidingen organiseren. In **Nigeria** heeft België in 2020 5 miljoen euro bijgedragen aan het Nigerian Humanitarian Fund (NHF), dat het geld gebruikt om humanitaire hulp te verlenen na aanslagen door Boko Haram in Noordoost-Nigeria. Het NHF focust in de gezondheidssector onder andere op humanitaire gezondheidsdiensten aan de kwetsbaarste bevolkingsgroepen, waaronder ook zwangere vrouwen, zodat ze kunnen worden gered en in leven gehouden. Wat bescherming betreft, ziet het NHF er ook op toe dat waardigheidskits voor vrouwen en meisjes worden klaargemaakt en verdeeld onder ontheemden. Ten slotte focust het NHF zich wat voedselvoorziening betreft op acute ondervoeding bij kinderen, zwangere vrouwen en vrouwen die borstvoeding geven. In **Oeganda** beheert Dokters van de Wereld met Belgische steun het gezondheidscentrum Bolomoni III in het vluchtelingenkamp van Bidibidi in Noord-Oeganda. De financiering bedraagt 1,4 miljoen euro voor de periode van een jaar (het project liep in maart 2020 af). De volledige naam van het project luidt: 'Sustaining access to primary healthcare, mental health and psychosocial support, sexual and reproductive health, including treatment and care for victims of gender-based violence in Northern Uganda'. Doel van dit project is om vrouwen en meisjes (zowel Oegandezen als Zuid-Soedanese vluchtelingen) te empoweren aan de hand van kwaliteitsvolle seksuele en geslachtelijke gezondheidszorg. Er wordt onder andere zorg verleend na gevallen van huiselijk en seksueel geweld (GGG) en er wordt ook geestelijke gezondheidszorg en juridische bijstand verleend. Bovendien omvat het project dat Plan International België (PIB) heeft geïmplementeerd WASH-activiteiten en activiteiten rond seksuele en reproductieve gezondheid in scholen. Die activiteiten zijn transversaal in het project dat wordt gefinancierd via Belgische humanitaire hulp. In **Palestina** werd er gerichte tweejarige steun verleend via de UNFPA, om adolescenten (10-18 jaar) in de scholen in Oost-Jeruzalem bewust te maken: 'Empowered and protected young women and men through gender equality interventions in East Jerusalem' (550.000 euro). De post heeft op het hoogste niveau het belang van de integratie van seksuele en reproductieve rechten in de primaire gezondheidsklinieken van de UNRWA aangekaart, en pleit er vaak voor om gezinsplanning aan te	Ontwikkelingssamenwerking

	moedigen. Daarnaast steunt de Belgische humanitaire hulp de bijwerking van het UNRWA-registratiesysteem voor Palestijnse vluchtelingen, zodat die elektronisch en op individuele basis kan gebeuren. Palestijnse vrouwelijke vluchtelingen die niet meer afhangen van hun vader of echtgenoot kunnen zo hun toegang tot reproductieve gezondheidszorg verbeteren. In de **DRC** steunt de Belgische humanitaire hulp via partnerorganisatie Dokters van de Wereld het Panziziekenhuis in de regio Zuid-Kivu. Die interventie heeft als doel om de toegang tot kwaliteitsvolle seksuele en reproductieve gezondheidszorg te verbeteren en de medische en psychosociale behandeling van zowel vrouwelijke als mannelijke slachtoffers in de gezondheidszone van het ziekenhuis te verbeteren. Voor **Senegal** focust de tweede pijler van het Senegalees-Belgische samenwerkingsprogramma 2019-2023, met een budget van 8,8 miljoen euro, op reproductieve gezondheid: de gezondheid van vrouwen, pasgeborenen, kinderen en adolescenten verbeteren. De interventie heeft als doel om te zorgen voor een betere toegang tot informatie, vorming en opleiding inzake seksuele en reproductieve gezondheidsrechten, preventie van en omgang met seksistisch geweld en tot kwaliteitsvolle dienstverlening op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid.	
3.b	Alle landen oproepen het respect voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen te waarborgen en deze rechten verdedigen op het internationaal niveau.	
	Ondernomen interventies en verleende expertise.	
	België doet dit regelmatig, zowel op het niveau van **bilaterale contacten** als in **relevante internationale fora**. Zo heeft België tijdens het *High Level* evenement ter ere van de 25ste verjaardag van de Beijing Verklaring en het Platform voor Actie een lans gebroken voor universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR). Tijdens het **Panel inzake COVID-19 en vrouwenrechten** in het kader van de 44ste sessie van de Mensenrechtenraad, trok België de aandacht op de impact van de pandemie op de toegang van vrouwen en meisjes tot seksuele en reproductieve gezondheid, rechten en diensten. Ons land riep op tot het behoud van toegang tot gezondheidszorg tijdens de COVID-19 crisis, en tot de erkenning van abortus als essentiële gezondheidszorg die beschikbaar dient te blijven tijdens pandemieën. België cosponsorde ook meerdere **gezamenlijke verklaringen** (Joint Statements) in het kader van de Mensenrechtenraad waarbij het belang van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes herhaald werd. Tijdens het **Universeel Periodiek Onderzoek** van Guinea-Bissau, Honduras, Kenya, Malawi, Panama en Zweden formuleerde België vragen en aanbevelingen omtrent SRGR en de maatregelen die deze landen hebben genomen om deze te waarborgen. Ook de **diplomatieke vertegenwoordigingen** werken rond dit onderwerp. Zo organiseerden de Belgische ambassades in Bangkok en Manila bijvoorbeeld filmvertoningen van de Belgische film: ‘de man die vrouwen herstelt’ (l’homme qui répare les femmes), telkens gevolgd door een debat in aanwezigheid van de (co-)regisseur. Tot slot heeft België zich actief **verzet tegen initiatieven** die de **ondermijning** van seksuele en reproductieve gezondheid en rechte beogen, zoals bijvoorbeeld de Geneva Consensus Verklaring. Deze verklaring bevat een enge benadering van reproductieve rechten en de rol van vrouwen in de familie die ingaat tegen internationale akkoorden. Ze past daarbij in de globale tendens van een *pushback* tegen vrouwenrechten (in het bijzonder inzake SRGR). België heeft zich actief ingezet, onder meer aan de hand van bilaterale demarches, om het doel van dit initiatief te kaderen en te wijzen op de problematische aspecten hiervan.	Buitenlandse Zaken

	In **Burundi** heeft de Burundese Vereniging voor Gezinswelzijn in het kader van 'She Decides' en ter eerbiediging van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten een financiering van België verkregen via de IPPF (2018-2020) voor een bedrag van 652.101 euro. Daarmee kon ze twee pleidooiactiviteiten bij de autoriteiten (parlementaire commissie, toezichthoudend ministerie) uitvoeren, zodat Burundi informatie en diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid kan blijven verstrekken, in het bijzonder aan de armste en/of onderbedeelde vrouwen, meisjes en jongeren. In 2019-2020 heeft België de intersectorale donorgroep voor Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR) voorgezeten in Kampala, **Oeganda**. De groep dient als platform om de SRGR-agenda in Oeganda te bevorderen via een versterkte politieke dialoog en een empirisch onderbouwd pleidooi, en om de vooruitgang in de verschillende SRGR-dimensies te monitoren. De groep heeft zich voornamelijk gefocust op de monitoring van bepaalde belangrijke beleidsdocumenten en beleidskaders (en de ondersteuning van hun implementering) over seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, zoals het nationale beleid inzake SGRG, het gezondheidsbeleid voor adolescenten, het gezondheidsbeleid in scholen en de uitrol van een nationaal kader voor seksuele voorlichting. Er werd met de groep een gemeenschappelijk pleidooiprogramma uitgewerkt om de kwesties aan te kaarten bij de verschillende ministeries voor gendergelijkheid, onderwijs en gezondheid. Door de covidpandemie heeft de groep eveneens steun geboden om de voortzetting van de essentiële SRGR-diensten te waarborgen, zowel tijdens als na de lockdown (maart-juni). Ze heeft ook de aandacht gevestigd op de SRGR-uitdagingen, zoals het toegenomen gendergerelateerd geweld tijdens de pandemie. Als reactie op de 'Consensusverklaring van Genève over de bevordering van de gezondheid van vrouwen en het versterken van het gezin' (22 oktober 2020), die Oeganda ondertekende en die de Verenigde Staten initieerden, is overeengekomen om een standpuntennota voor te bereiden als groep. Daarin wordt de controversiële inhoud verder toegelicht en eveneens verwezen naar de internationale verklaringen die Oeganda al heeft ondertekend. De nota zal worden gebruikt voor sensibiliseringsdoeleinden vanaf 2021. In **Palestina** worden momenteel inspanningen geleverd om gezinsgeneeskunde te introduceren in primaire gezondheidsklinieken, om zowel SRG als GGG aan te pakken. De post volgt de inspanningen die het ministerie van Volksgezondheid ter plaatse verricht in samenwerking met de civiele samenleving, UNRWA en de WHO. Bovendien steunt Broederlijk Delen de NGO Women Center for Legal Aid and Counseling die op nationaal en internationaal niveau pleit voor de bescherming van vrouwenrechten. In **Rwanda** focust België zich in het nieuwe ISP 2019-2024 op seksuele en reproductieve gezondheidszorg en gezinsplanning. Twee interventies: 1) resultaatgerichte financiering voor het ministerie van Volksgezondheid en 2) een project in zeven districten. Rwanda heeft veel vooruitgang geboekt op het gebied van gezinsplanning en seksuele en reproductieve gezondheid, maar die is de voorbije jaren gestagneerd. In **Senegal** hebben België en een aantal gelijkgestemde landen samen geprobeerd om de Senegalese regering ervan te overtuigen de 'Consensusverklaring van Genève over de gezondheid van vrouwen' niet te ondertekenen, een conservatieve demarche die is geïnitieerd door de Verenigde Staten. Tevergeefs, want Senegal heeft de verklaring toch ondertekend.	Ontwikkelingssamenwerking
3.c	Pleiten voor de vermelding van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in de relevante internationale documenten.	
	Ondernomen interventies.	
	België pleit zowel binnen de **EU** als in **VN-fora** consistent voor een zo progressief mogelijk standpunt over SRGR bij	Buitenlandse Zaken

	onderhandelingen over relevante resoluties en conclusies. Dit was onder meer het geval tijdens de verschillende resoluties inzake gender die dit jaar aangenomen werden in het kader van de VN Algemene Vergadering en de Mensenrechtenraad, de CSW Politieke Verklaring en bij het onderhandelen van het nieuwe EU Actieplan inzake Mensenrechten en Democratie. Referenties naar seksuele en reproductieve gezondheid en rechten in de context van de **VNVR** liggen in de huidige samenstelling ervan erg moeilijk. Dit heeft België echter niet tegengehouden, waar relevant, hiervoor te pleiten, en er aan de hand van nationale interventies de aandacht op te trekken. Dit was onder meer het geval bij alle conclusies van de Werkgroep Kinderen en Gewapend Conflict die dit jaar onder Belgisch voorzitterschap werden aangenomen.	
	Palestina. CEDAW-verdrag. De Palestijnse civiele samenleving heeft verschillende opmerkingen en aanbevelingen geformuleerd in samenspraak met het *Women Center for Legal Aid and Counseling*, de voornaamste NGO die zich bezighoudt met de verdediging en de verbetering van vrouwenrechten in Palestina.	Ontwikkelingssamenwerking
4.	**Het juridisch kader en de procedureregels verbeteren met het oog op een betere toegang van vrouwen tot het gerechtelijk systeem (nationaal/ internationaal).**	
4.a	Het Fonds voor Slachtoffers van het Internationaal Strafhof financieel steunen.	
	Financiële steun.	
	25.000 EUR	Justitie
4.b	Initiatieven ondersteunen die de toegang tot justitie voor vrouwen en meisjes faciliteren teneinde de bescherming van hun rechten te waarborgen (grond/erfenissen/discriminatie etc.).	
	Gesteunde initiatieven.	
	In het kader van de **Mensenrechtenraad** co-sponsorde België de gezamenlijke verklaring omtrent slachtofferregistratie met oog voor het belang van overlijdensaktes voor de rechten van de vrouwen omtrent grond, erfenis, etc. België co-sponsorde ook de resolutie rond geboortecertificaten. Bij de **UPR** van Armenië, Bulgarije, Libië, Malawi en de Marshall Eilanden formuleerde België vragen en aanbevelingen inzake maatregelen tot het verbeteren van toegang tot justitie voor vrouwen die slachtoffer waren van discriminatie of seksueel geweld.	Buitenlandse Zaken
	In **Benin** heeft het kader voor multisectoraal overleg over seksuele en reproductieve gezondheid van adolescenten en jongeren een geïntegreerd netwerk opgericht om gendergerelateerd geweld aan te pakken en om de toegang tot geïntegreerde verzorging en dienstverlening te waarborgen. Daaronder valt ook dienstverlening voor veiligheid en justitie. In **Burundi** gaat het grootste deel van onze steun via de ANGS'en naar de plattelandsgemeenschap (gemeenschapsleiders, gezinnen, kwetsbare bevolkingsgroepen), die beperkte middelen heeft om toegang te krijgen tot justitie. Aan de andere kant zijn de conflictpreventiemechanismen beter geschikt om conflicten binnen gezinnen en gemeenschappen (kwetsbare bevolkingsgroepen) te voorkomen en op te lossen door middel van de hieronder beschreven acties, waardoor de al overbevraagde rechtbanken en hoven worden ontlast: - het vijfjarenprogramma 2017-2021 via de tandem van 11.11.11 en de ondersteunende organisatie voor zelfbevordering (OAP, nationale partner);	Ontwikkelingssamenwerking

	- het vijfjarenprogramma van Advocaten Zonder Grenzen: AdZG organiseerde in 2019 grootschalige bewustmakingsbijeenkomsten zodat de bevolking haar rechten en plichten kent en ze kan laten gelden, en conflicten kan voorkomen en op vreedzame wijzen oplossen; - het vijfjarenprogramma van AdZG: de NGO leidt 80 leiders in alternatieve geschillenbeslechting op, zodat ze zelf initiatieven en mechanismen kunnen opzetten om problemen en conflicten in hun gemeenschappen te voorkomen en op een vreedzame manier op te lossen; - Kiyo leidt kinderen op het platteland op tot actoren die hun rechten bevorderen en verdedigen via kinderbeschermingscomités, via jeugdclubs in gemeenschappen en in scholen. In **Marokko** ondersteunen twee projecten de toegang van vrouwen tot justitie: - Het project 'Cliniques juridique pour tous' ('Rechtshulpklinieken voor iedereen') van de NGO Advocaten Zonder Grenzen (2017-21) vergemakkelijkt de toegang tot justitie en bescherming van mensenrechten voor de kwetsbaarste groepen, in de eerste plaats vrouwen en migranten. Advocaten Zonder Grenzen werkt aan een betere toegang tot rechtsbijstandsdiensten en het slagkrachtiger maken van juridische actoren om beter in te spelen op de noden van kwetsbare personen, in de eerste plaats vrouwen en migranten. - Het project 'Tamallouk' van de NGO *RCN Justice et Démocratie* (2017-2021) ijvert voor een verandering in de houding van justitie en maatschappij ten aanzien van gendergerelateerd geweld in de oostelijke regio. In het kader van dit project wordt samengewerkt met de justitiële actoren die in de regio werkzaam zijn, waaronder ook magistraten. In **Oeganda** heeft België het project van Dokters van de Wereld (MdM) ondersteund in de vluchtelingenkolonie Bidibidi in Noord-Oeganda. Het project van MdM heeft onder andere geleid tot een betere juridische bijstand voor patiënten die het slachtoffer zijn van GGG. Er wordt samengewerkt met het *Human Rights Awareness and Promotion Forum* (HRAPF), een organisatie die juridische bijstand levert aan slachtoffers van seksueel en seksistisch geweld. Het HRAPF heeft een klein bureau (rechtshulpkliniek) opgericht in de zalen van het ziekenhuis. Bovendien ondersteunt België op het niveau van niet-gouvernementele samenwerking de NGO Advocaten Zonder Grenzen (AdZG) in Oeganda (vijfjarenprogramma – 1,7 miljoen euro). AdZG ondersteunt pleitinitiatieven om de gelijke participatie van vrouwen in de mijnbouwindustrie te bevorderen en om hun rechten inzake grond, gezondheid en de eigen werkomgeving te waarborgen. In **Palestina** steunt Broederlijk Delen de NGO *Women Center for Legal Aid and Counseling*, die op nationaal en internationaal gebied pleit voor de bescherming van vrouwenrechten.	
4.c	Alle landen oproepen om het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof te ratificeren.	
	Ondernomen interventies.	
	Steun voor het Statuut van Rome van het Internationaal Strafhof is een **integraal deel van het Belgisch buitenlands beleid** dat als kerndoelstelling een op internationale regels gebaseerde wereldorde voor ogen heeft. In lijn daarmee werd België "*focal point*" in de VNVR voor alles wat het Internationaal Strafhof betreft. Ons land besteedt daarbij systematisch aandacht aan het belang van "*accountability*" in de context van de VNVR. Het Internationaal Strafhof is voor ons land een cruciaal element in het nastreven hiervan. In interventies over landen die zelf het voorwerp zijn van onderzoek en lopende procedures van het Internationaal Strafhof roept ons land systematisch op tot samenwerking met het hof, ongeacht hun ratificatie van het Statuut van Rome.	Buitenlandse Zaken

4.d	Alle landen oproepen om de meest ruime definitie van seksueel geweld toe te passen.	
	Ondernomen interventies.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Buitenlandse Zaken

DOELSTELLING 2: Integreren van de genderdimensie in de Belgische acties rond conflict, vrede en veiligheid

5.	**Verzekeren dat in alle departementen rekening wordt gehouden met de verschillende noden van vrouwen en mannen en met de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming, en de transversaliteit van gender vermeld in de wet op ontwikkelingssamenwerking.**	
5.a	Het personeel informeren over gender mainstreaming.	
	Gebruikte informatiemiddelen.	
	Bij het voorstellen van een nieuw actieplan (voorjaar 2020) werd de genderdimensie in het personeelsbeleid uitgebreid toegelicht. Dit zit vervat in het nieuwe actieplan van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het personeel werd hierover regelmatig en via diverse kanalen (online en fysieke informatievergaderingen, meerdere nieuwsbrieven, intranet, video, …) geïnformeerd. Doorheen het jaar werden vier informatieve instructies gestuurd naar alle Belgische vertegenwoordigingen in het buitenland, m.b.t. vrouwenrechten, gendergelijkheid, de strijd tegen geweld tegen vrouwen en specifiek ook inzake 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'. Alle personeelsleden werden herinnerd aan het feit dat dit prioriteiten zijn van het Belgisch buitenlands beleid, en werden aangemoedigd de genderdimensie te integreren in hun dagelijkse werk.	Buitenlandse Zaken
	In **Benin** heeft de genderexpert van Enabel een week lang meegewerkt aan de capaciteitsversterking op het gebied van gender, van mensenrechten en van inclusie onder het personeel van Enabel Benin. De genderstrategie van Enabel vormde de leidraad voor die activiteit. Tijdens een genderworkshop voor de ANGS'en konden de actoren ervaringen uitwisselen met betrekking tot genderintegratie in de projecten, gebruikte middelen, moeilijkheden en noden. Voor die gelegenheid heeft Oxfam getoond hoe het gender integreert in zijn interventies. In **Burundi** zorgt Enabel ervoor dat in de jaarlijkse resultatenrapporten van de interventies een hoofdstuk wordt gewijd aan het thema gendergelijkheid en dat de programmaverantwoordelijken worden uitgenodigd om gerichte opmerkingen te formuleren. In **Mozambique** heeft de post in 2020 een workshop 'Gender- en klimaatbewust plannen en budgetteren' georganiseerd om Enabel, de Vlaamse Coöperatie en de ANGS'en beter te informeren over gendermainstreaming in hun projecten en programma's. In **Rwanda** zorgt Enabel ervoor dat er in de jaarrapporten van de interventieresultaten een hoofdstuk wordt gewijd aan het thema gender en dat de programmabeheerders worden uitgenodigd om gerichte opmerkingen te formuleren.	Ontwikkelingssamenwerking
	Organisatie van een cursus "Gender en communicatie" ten voordele van specialisten communicatie binnen Defensie.	Defensie
	De begrippen "vrede" en "veiligheid" zijn opgenomen in de nota rond gender mainstreaming van FOD Binnenlandse Zaken. Het genderaspect binnen het thema "radicalisme" wordt erin besproken en vormt een volwaardig beleid. In december 2020 is het project *Khaleidoscope* van *Inclusive Games* van FOD Binnenlandse Zaken beloond geweest voor zijn originaliteit met een *Federal Diversity Award*. Khaleidoscope is een interactieve en ludieke trainingstool voor inclusief leiderschap, waar het begrip gender ruim aan bod komt. Khaleidoscope toont diversiteit in al haar facetten en benadrukt ieders rol	Binnenlandse Zaken

	om de diversiteit te bewaren. De deelnemers wordt verzocht om hun ervaringen te delen om zo samen concrete oplossingen te ontwikkelen die onmiddellijk toepasbaar zijn in hun dagelijkse omgeving. Doel is een verandering teweeg te brengen en een diepgaande invloed uitoefenen op het gedrag. Vanaf 2021 zullen twee keer per jaar workshops georganiseerd worden binnen de FOD Binnenlandse Zaken.	
	Gender mainstreaming wordt vernoemd in het kader van de transversale federale doelstellingen van de bestuursovereenkomst. Een intranetrubriek informeert het personeel over gender mainstreaming aan de hand van de volgende rubrieken: - Wat is gender mainstreaming? - Gender mainstreaming en diversiteitsbeleid - Gender budgeting - Actoren	Justitie
5.b	Een strategie of een actieplan over de integratie van de genderdimensie ontwikkelen, toepassen en actualiseren.	
	Aangenomen en uitgevoerde strategie.	
	In **Benin** heeft Enabel in 2018 de genderstrategie 'Gender Enabel 2018 #weforher' ontwikkeld om aan te geven hoe je gender kunt integreren in de interventies in het kader van de portefeuille 2019-2023.	Ontwikkelingssamenwerking
	De richtlijn over het beleid op het vlak van gender binnen Defensie werd herzien.	Defensie
5.c	De departementen ondersteunen in de uitvoering van de Wet Gender mainstreaming.	
	Geleverde steun.	
	Het IGVM ondersteunde de **uitvoering van de Wet Gender mainstreaming**, onder andere via de deelname aan werkgroepen en bilaterale bijeenkomsten en de uitwerking van ondersteuningsinstrumenten.	Gelijke Kansen
5.d	Op lokaal vlak in de partnerlanden gender coördineren met alle betrokken partners.	
	Rapportering over EU Gender Actieplan.	
	In **Benin** coördineert de programmaverantwoordelijke uit de Delegatie (lokale vertegenwoordiging) de jaarlijkse Rapportage over het EU Gender Actieplan. Voor 2020 hebben we op lokaal niveau geen enkele instructie ontvangen. In **Burkina Faso** neemt België actief deel aan de maandelijkse bijeenkomsten van de themagroep Gender, die al twee jaar wordt voorgezeten door Duitsland. Verschillende thema's van het ministerie voor de Situatie van de vrouw worden actief gemonitord, zoals: 1) genderbudgeting in de begrotingen van de verschillende ministeries en 2) monitoring van de wetgeving inzake quota voor vrouwen in de verschillende openbare instellingen zoals het parlement, zowel op nationaal als op gedecentraliseerd niveau. België blijft voorzitter van deze werkgroep voor het werkjaar 2020-2021. In **Ethiopië** brengt de ambassade elk jaar verslag uit over het EU Gender Actieplan. In **Guinee** is de post actief betrokken bij de themagroep Gender, die door de lokale EU-delegatie wordt georganiseerd en elk jaar meewerkt aan de rapportage over het Gender Actieplan. Bovendien vraagt de post, samen met de AFD (waarvan de adjunct-directrice de 'Europese genderkampioene' is), aandacht voor het genderthema in de debatten over het nieuwe Europese	Ontwikkelingssamenwerking

	meerjarenprogramma (NDICI en Team Europe Initiatives). In **Mozambique** is België een actief lid van de EUDEL-werkgroep met betrekking tot gender en CSO's. De EUDEL-genderwerkgroep stemt er ook mee in dat de andere ontwikkelingssamenwerkingspartners (Canada, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten enz.) en de CSO's actief betrokken zijn. Elke EUDEL-lidstaat brengt jaarlijks verslag uit over de evolutie van het actieplan rond gendergelijkheid 2016-2020, ofwel het Gender Actieplan (GAP), dat van kracht is in Mozambique en dat voor een deel ook aan VNVRR 1325 is gewijd. In **Oeganda** werkt de post mee aan rapporten over het Europese actieplan rond gendergelijkheid. In **Palestina** valt de consolidatie van het rapport onder de verantwoordelijkheid van Italië als leider van de EU-genderwerkgroep. Elk land, waaronder België, levert een individuele bijdrage. In **de DRC** neemt België deel aan de interdonorgroep Gender waarvan de leiding afwisselend door de leden wordt overgenomen, telkens voor een periode van één jaar. In **Rwanda** vult de ambassade elk jaar in samenwerking met Enabel het Europese actieplan rond gendergelijkheid aan. In **Tanzania** is België lid van de EU-werkgroep voor de coördinatie van gendergelijkheid. Dat is een interne EU-werkgroep die de boodschappen en bijdragen rond gender onderling afstemt. Het mandaat van de EU-werkgroep voor de coördinatie van gendergelijkheid in Tanzania berust op de uitvoering van het Gender Actieplan II. Deze post heeft de gevraagde informatie op tijd bezorgd in het kader van het rapport over de uitvoering van het Europese actieplan rond gendergelijkheid en heeft hierover overlegd met de andere EU-lidstaten. De post is ook lid van de grotere donorgroep rond de empowerment van vrouwen, die ook niet-EU-lidstaten en VN-instellingen omvat. UN Women beheert het secretariaat van deze groep.	
5.e	Integreren van genderaspecten in de rapportage van de buitenposten over de lokale situatie.	
	Ondernomen acties.	
	In de opleiding van de stagiairs-diplomaten werd het belang benadrukt om **genderaspecten op te nemen in de rapportage**. Bovendien werd aan alle diplomatieke posten in 2020 ten minste drie keer gevraagd om verslag uit te brengen over hun gender gerelateerde activiteiten.	Buitenlandse Zaken
5.f	Stimuleren van aandacht voor de genderdimensie bij het bepalen van de Belgische positie in multilaterale en bilaterale dossiers.	
	Posities waarin de genderdimensie opgenomen is.	
	De directie Multilaterale Zaken en de directie Bilaterale Zaken stellen vrouwenrechten stelselmatig aan de orde in **nota's ter voorbereiding van dossiers**. In reactie op de vele pogingen van conservatieve staten om het bestaande acquis inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten in EU en multilaterale fora te ondermijnen, werd een horizontale instructie gestuurd naar alle Belgische posten in het buitenland en diensten in het hoofdbestuur. Op die manier heeft België **systematisch en constructief het bestaande normatieve kader inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten verdedigd**, in multilaterale fora, binnen de Europese Unie en tijdens bilaterale ontmoetingen.	Buitenlandse Zaken

	In **Burundi** komt het genderthema op transversale wijze aan bod binnen de samenwerkingskaders van de *Policy Advisory Group* (PAG) (coördinatieplatform van de technische en financiële partners in Burundi – niveau: hoofden inzake samenwerking). Het logische kader van de weerbaarheidsaanpak die de PAG heeft ontwikkeld stelt 2 specifieke doelstellingen (SD's) voor, die aansluiten bij resolutie 1325 (SD Vrede & Sociale Cohesie en SD GGG). De PAG-matrix die een sociaal-economisch antwoord biedt op COVID-19 ziet eveneens nauwlettend toe op de ondersteuning van vrouwen als economische actoren alsook op de versterking van de sociale cohesie. In **Ethiopië** besteedt de post bij de beoordeling van projectvoorstellen bijzondere aandacht aan voorstellen met een uitgesproken genderdimensie. Zo meent hij dat er een grote opportuniteit is weggelegd voor het projectvoorstel van het Ontwikkelingsagentschap van de Afrikaanse Unie (AUDA-NEPAD): 'Provide Financial Support to 10 country programmes on Gender Climate Agriculture to accelerate women farmers access to technology'. De post heeft Enabel dan ook op die opportuniteit gewezen. Tijdens de Strategische Dialoog 2019 organiseerde het VLIR-UOS-netwerk een genderworkshop om samen met de ambassade de samenwerkingen tussen Vlaamse en zuidelijke universiteiten en hogescholen te ondersteunen. In 2020 werkte de post hard aan de verdere integratie van de genderdimensie als transversaal thema, maar ook als specifiek thema in de NGA-programmering in Ethiopië. In **Palestina** komt de genderdimensie tot uiting in de beleidsdialogen, maar ook in alle Belgische interventies (directe en indirecte bilaterale samenwerking, humanitaire en multilaterale samenwerking). Voor **Tanzania** vindt de post dat gender op lokaal niveau een grotere rol moet spelen in de toekomstige EU-programmering.	Ontwikkelingssamenwerking
6.	**De kennis over de genderdimensie bij het personeel stimuleren.**	
6.a	De genderdimensie op een substantiële manier integreren in de basisopleidingen.	
	Basisopleidingen die de genderdimensie integreren. Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.	
	Opleiding: **Basisopleiding van nieuwe stagiairs-diplomaten** Op welke manier wordt gender behandeld: Omwille van de gezondheidscrisis werd de genderbewustmakingsopleiding voor de stagiairs-diplomaten in 2020 geannuleerd. Een nieuwe opleiding staat gepland voor 2021. Wel vonden er vormingen plaats rond interculturaliteit met aandacht voor gender, gender in ontwikkelingssamenwerking en kinderrechten (met accent op gender).	Buitenlandse Zaken

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
11	19	37	63

Opleiding: In oktober 2020 kregen de stagiairs-diplomaten een genderopleiding. Op welke manier wordt gender behandeld:	Ontwikkelingssamenwerking

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen

11	19	27%	63%

Defensie

Opleiding:
Op welke manier wordt gender behandeld:
Het waarden-/en diversiteitstheater is sinds 2006 geïntegreerd in de militaire basisvorming van de vrijwilligers, onderofficieren en officieren.

De genderdimensie wordt substantieel behandeld tijdens deze voorstelling.

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
142	859	14,19 %	85,81%

Binnenlandse Zaken-Fedpol

Opleiding:
Op welke manier wordt gender behandeld:

Het begrip "gender" wordt geïntegreerd in de basisopleidingsprogramma's (inspecteur, hoofdinspecteur en commissaris) onder de diversiteitsdoelstellingen in het algemeen. Als voorbeeld, wat is voorzien voor de basisopleiding van de inspecteurs:
Een attitude die de inspecteurs moeten hebben verworven na afloop van hun basisopleiding is om «respect op te brengen voor diversiteit en er consequent naar handelen». In die context wordt het begrip "gender" transversaal bekeken via de volgende clusters:
- «politionele deontologie»;
- "specifieke rechtsdomeinen" (in het kader waarvan het begrip gender wordt behandeld via de doelstellingen "de strafbepalingen inzake mensenhandel en de strafverzwarende omstandigheden illustreren met voorbeelden" en "de constitutieve elementen van inbreuken op de antiracisme- en antidiscriminatiewet uitleggen");
- "op gepaste wijze slachtoffers bejegenen" (waar gender wordt behandeld via de doelstellingen "vanuit eerstelijnszorg slachtoffers adequaat opvangen" en "verschillende types van slachtoffers en hun specifieke behoeften onderscheiden");
- "maatschappelijke oriëntering" via de competentie "maatschappelijke fenomenen integraal benaderen", met als doelstellingen "socio-culturele ontwikkelingen en fenomenen benoemen en omschrijven", "normovertredend gedrag herkennen en standpunten vanuit diverse contexten verklaren", "bewust zijn van de oorzaken en gevolgen van racisme, discriminatie, stereotypen en vooroordelen en de impact hiervan op een professionele basishouding".

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen

De politie maakt geen statistieken op met betrekking tot het aandeel mannen-vrouwen voor de gevolgde opleidingen, aangezien de opleiding voor iedereen is opengesteld, ongeacht hun gender.

6.b	De genderdimensie integreren in de voortgezette opleidingen.

Voortgezette opleidingen die de genderdimensie integreren.
Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.

Defensie

Opleiding:
Op welke manier wordt gender behandeld:
Gender komt in het kader van de cursus leaderschip regelmatig aan bod in de voortgezette vormingen van de officieren.

Geen specifieke cijfers beschikbaar voor 2020.

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen

Binnenlandse Zaken-Fedpol

Opleiding:
Op welke manier wordt gender behandeld:

Het begrip "gender" wordt geïntegreerd in de voortgezette opleidingen betreffende diversiteit. Sommige van die opleidingen worden georganiseerd in samenwerking met het Interfederaaal Centrum voor gelijke kansen en bestrijding van discriminatie en racisme (UNIA).

Wegens de gezondheidscrisis van 2020 werd de organisatie van bepaalde opleidingen in de war gestuurd.

In die context werden in 2020 de volgende opleidingen gegeven:

- Antiracisme- en anti-discriminatiewetgeving;
- Referentiepersonen inzake discriminatie en haatmisdrijven;
- Diversiteit integreren in het HR-management;
- Dag Diversiteit (op campus VESTA).

Volgende andere voortgezette opleidingen werden in 2020 georganiseerd rond eveneens relevante thema's: gedwongen huwelijken en eerwraak, schijnhuwelijken, slachtoffers van seksueel misbruik, intra-familiaal geweld, geweld binnen het huwelijk.

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen

De politie maakt geen statistieken op met betrekking tot het aandeel mannen-vrouwen voor de gevolgde opleidingen, aangezien de opleiding voor iedereen is opengesteld, ongeacht hun gender.

6.c	De genderdimensie integreren in de opleidingen voor het personeel dat vertrekt op vredesmissie en civiele crisisbeheersingsmissie.

Opleidingen die de genderdimensie integreren.
Aantal en aandeel vrouwen en mannen dat de opleiding gevolgd heeft.

Buitenlandse Zaken

Opleiding: Basic Generic Training on Civilian Crisis Management
Op welke manier wordt gender behandeld: In de 10-daagse opleiding werden twee specifieke opleidingsonderdelen georganiseerd die elk ongeveer 1u30 in beslag nemen: Gender, 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' en Kinderen en Gewapend Conflict. Verder was er ook aandacht voor deze thema's in andere opleidingsonderdelen, zoals Code of Conduct, respect voor diversiteit – cultureel bewustzijn, bescherming van burgers en tijdens de mediatie oefening.

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
12	16	42	58

Defensie

Opleiding:
Op welke manier wordt gender behandeld:
Sinds 2019 wordt een geheel herziene versie van de BEL cursus Gender Focal Point (GFP) gegeven aan al de GFP's die voorzien worden in de detachementen die in operatie vertrekken. Aan al het personeel dat in operatie vertrekt wordt tijdens de Pre Deployment Training (PDT) een briefing over gender gegeven.

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
6	24	20%	80%

Binnenlandse Zaken-Fedpol

Opleiding:
Op welke manier wordt gender behandeld:

Het begrip "gender" is een prioriteit op Europees niveau en wordt bijgevolg transversaal behandeld tijdens de opleiding "Basic Generic Training Course for Civilian Management Missions". De kwestie wordt behandeld in een specifieke Teaching Unit (TU), i.e. "Gender, Women, Peace and Security", maar ook transversaal in de andere TU's van de opleiding.

Wegens de gezondheidscrisis van 2020 werd de organisatie van de BGT meermaals uitgesteld. Deze zou in april 2021 moeten plaatsvinden.

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
0	0	0	0

In 2020 werd online een CEPOL-opleiding "EU missions and operations strategic advising" georganiseerd. De (enige) Belgische vertegenwoordigster was een vrouw.

6.d	Ontwikkeling van pedagogisch materiaal voor de sensibilisering met betrekking tot gender.	
	Materiaal dat werd ontwikkeld.	
	In 2020 werd een derde stripverhaal over de waarden van Defensie gefinaliseerd. Hierin komen eveneens de generieke gedragscompetenties met daaraan gekoppeld de veschillende thematieken van het diversiteitsbeleid waaronder gender. Een vierde stripverhaal is in ontwikkeling.	Defensie
7.	**Genderexpertise ontwikkelen, beheren en uitwisselen.**	
7.a	Genderexperten in de departementen voorzien en opleiden.	
	Experten die werden voorzien en gevormd.	
	De FOD Buitenlandse Zaken beschikt over een **coördinatrice gender mainstreaming**, die instaat voor de tenuitvoerlegging van de Wet Gender mainstreaming van 2007. Binnen de organisatie werden verschillende **genderexperten** geïdentificeerd.	Buitenlandse Zaken
	2 genderexperten + 1 SRGR-expert binnen de Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (DGD)	Ontwikkelingssamenwerking
	Binnen de BEL Defensiestaf wordt er een onderscheid gemaakt tussen de “Referentie GENDAD” en de GENAD. De Referentie GENAD hebben als bijkomende verantwoordelijkheid dat zij binnen de pijlers Strategie, Human Resources en Operaties sturing geven in het Gender-domein. Daarnaast worden GENAD’s voorzien en gevormd in de verschillende departementen van Defensie. In 2020 werden geen bijkomende GENAD’s gevormd.	Defensie
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020	Binnenlandse Zaken
	Een generieke opleiding werd gegeven met steun van het IGVM (in 2014). Er werden twee dagsessies georganiseerd. 22 medewerkers werden gesensibiliseerd voor de thematiek: 15 FR en 7 NL, 17 vrouwen en 5 mannen. Op 27/02/2015 werd in het Parlement door experts een specifieke opleiding verstrekt aan alle medewerkers van de DG Wetgeving die wetgevingsinitiatieven voorbereiden.	Justitie
7.b	Netwerk oprichten om ervaringen uit te wisselen.	
	Netwerk opgericht. Aantal vergaderingen.	
	Een netwerk “Gender in Motion” werd opgericht. Geen bijkomende informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
7.c	Advies vragen aan genderexperten.	
	Consultaties Adviesraad Gender en Ontwikkeling.	
	In 2020 steunde de Adviesraad Gender en Ontwikkeling de minister van Ontwikkelingssamenwerking via de volgende nota’s en adviezen: - Aanbevelingen voor de 65e Commissie voor de Status van de Vrouw, die zich boog over de volledige en effectieve	Ontwikkelingssamenwerking

	deelname van vrouwen aan de besluitvorming in de publieke sfeer en over de uitbanning van geweld tegen vrouwen en meisjes; - Advies inzake de integratie van de genderdimensie in het strategische engagement ten gunste van de landbouw en van de voedselzekerheid van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking; - Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling inzake de prioriteiten die de Ontwikkelingssamenwerking stelt rond gendergelijkheid; - Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling inzake gendergelijkheid in de Ontwikkelingssamenwerking; Nota van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling met een genderbewust antwoord op de COVID-19-pandemie.	
7.d	Genderexperten voor vredesmissies voorzien en opleiden.	
	Experten die werden voorzien en gevormd.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
7.e	Beheren en steunen van genderexpertise in de voorbereiding, uitvoering en monitoring van vredesoperaties.	
	Database.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
	Ter beschikking gestelde experten.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
	Opleidingsplan.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
8.	**De genderdimensie integreren in de toekenning van financieringen en subsidies.**	
8.a	De aanwezigheid van de genderdimensie in subsidieaanvragen beschouwen als een belangrijk element bij de goedkeuring van de aanvragen.	
	Subsidies toegekend aan projecten die expliciet rekening houden met de genderdimensie.	
	De genderdimensie is een integraal onderdeel van **subsidieaanvragen** en moet in aanmerking worden genomen door de organisaties die zich tot de FOD Buitenlandse Zaken richten. De meeste organisaties integreren de genderdimensie of leggen de nadruk op activiteiten waarbij vrouwen betrokken zijn of die specifiek op vrouwen gericht zijn.	Buitenlandse Zaken
	Voor **Benin** werd inzake de Gezondheidspijler van het Enabel-programma opgeroepen om NGO's voor te stellen die acties ondernemen om de rechten in Benin te versterken en het gedrag inzake seksuele en reproductieve gezondheid te wijzigen. In 2021 wordt die oproep uitgevoerd. In een van de delen wordt ingezet op de evolutie van het wet- en regelgevende kader inzake seksuele en reproductieve rechten om te garanderen dat de rechthebbenden het volle genot ervan hebben. Voor de landbouwsector werd rekening gehouden met de genderdimensie bij de invoering van het financieringsmechanisme voor de actoren alsook in de subsidieovereenkomsten met de programmapartners zoals het *Fonds National de Développement agricole* (FNDA) en het Internationaal Monetair Fonds.	Ontwikkelingssamenwerking

	In **Burundi** werd op de financieringslijn vredesopbouw van de FOD Buitenlandse Zaken (S0.1) 400.000 euro steun toegekend (sept 2019) aan de CORD-organisatie voor een project 'Renforcement du pouvoir de la femme rapatriée, jeunes et enfants pour la consolidation de la paix au Burundi' ('Empowerment van teruggekeerde vrouwen, jongeren en kinderen voor vredesopbouw in Burundi'). Dat project loopt nog. In **Guinee** kende België subsidies toe aan 5 Belgische NGA's: (1) TRIAS (budget: 2,4 miljoen euro) benadert gender via de inclusie van vrouwen, jongeren en sociaal en economisch achtergestelden. (2) MEMISA (budget: 730.000 euro) behandelt gender via de lokale NGO *Fraternité Médicale Guinée* door middel van een beleid ter versterking van de plaats van vrouwen in de civiele samenleving. (3) De Damiaanactie (budget: 1,5 miljoen euro) besteedt bijzondere aandacht aan de genderproblematiek door de toegang tot de dienstverlening voor het opsporen en behandelen van tuberculose bij vrouwen en kinderen (uitgebreid naar vrouwen die zwanger zijn en borstvoeding geven) te verbeteren. (4) Het Instituut voor Tropische Geneeskunde (ITG) (1 miljoen euro) legt bijzondere nadruk op de opleiding van vrouwelijk personeel. De strategische dialoog met de Belgische NGA's vond plaats in november 2019. In het kader van de oproep tot het indienen van projecten (D2.5) 'gender en onderwijs' werd 'United Purpose' voorgedragen voor een specifiek project voor een bedrag van 400.000 euro. In **Palestina** werden verschillende projecten uitgerold door de Belgische NGA's (bescherming en pleidooi) (steun van Broederlijk Delen aan het *Women Center for Legal Aid and Counseling* en steun van APEFE aan TAM - *Women Media Center*), evenals bilaterale projecten (onderwijssector: 'Young skilled Palestine', en technische en beroepsopleiding voor meisjes en jongens, RiSE-project: 'Resilience in Schools in East Jerusalem', opwaardering van scholen en integratie van STEM-concepten (*science, technology, engineering and mathematics*) in scholen voor meisjes en jongens op een gelijkwaardige manier) en multilaterale hulp (UNRWA) waarbij België ervoor pleit vrouwelijke vluchtelingen toegang te verlenen tot de beste SRGR-diensten. Door het gemeenschappelijke strategische kader (GSK) van de niet-gouvernementele actoren **in Senegal** uit te voeren, hebben de ANGS'en de genderkwesties geïntegreerd in de 8 strategische doelstellingen van het GSK. De ANGS'en hebben ook synergieën gecreëerd om gendergelijkheid te integreren, empowerment te bevorderen en de bijbehorende capaciteiten te versterken. Tot deze synergieën rekenen we: *Le Monde selon les femmes* (MF), in het kader van een reeds lang bestaand partnerschap met Enda Graf Sahel en Endat Pronat, of APEFE, dat in het kader van zijn programma in Senegal streeft naar een verbetering van de groei van de voedselverwerkende bedrijven van vrouwen in welbepaalde gebieden en sectoren.	
8.b	De aandacht vestigen op gendergelijkheid tijdens donorconferenties en contacten met gefinancierde internationale organisaties.	
	Ondernomen interventies.	
	In het kader van de **donorconferentie** over **Syrië** (Brussels IV, 25 juni) wees België op het essentiële belang van de participatie van vrouwen aan het politiek proces. Ook tijdens de donorconferenties inzake de **Rohingya** (oktober) en **Afghanistan** (november) had België aandacht voor zowel het aspect participatie, als voor de mensenrechten en specifieke noden van vrouwen en meisjes in conflictsituaties. In de marge van de donorconferentie voor **Afghanistan**, heeft België ook als panellid deelgenomen aan het door UN Women georganiseerde side event getiteld "Van vredesopbouwer tot onderhandelaar: Afghaanse vrouwen voorzien vrede" (*From peacebuilder to Negotiator: Afghan women envision peace*). Als lid van de Vriendengroep van vrouwen in Afghanistan en als donor van UN Women's activiteiten ter ondersteuning van de uitvoering van de VVV-agenda in Afghanistan, is België daarbij dieper ingegaan op de nood aan betekenisvolle deelname van vrouwen aan het vredesproces, het hoge niveau van	Buitenlandse Zaken

	gendergerelateerd geweld en het belang om geen regressie toe te staan op vlak van vrouwenrechten. In het kader van onderhandelingen van **begrotingen van VN-missies** legt België ook systematisch de nadruk op het belang van toekenning van voldoende financiële en personele middelen voor mensenrechtencomponenten, met inbegrip van aspecten van de VVV-agenda.	
	De **DGD** vestigt systematisch de aandacht op gendergelijkheid tijdens donorconferenties en bij contacten met de internationale organisaties, meer in het bijzonder tijdens de bilaterale gesprekken met de internationale organisaties. Gendergelijkheid wordt op drie niveaus behandeld: binnen de hr-structuur van de internationale organisatie, in de beleidsdocumenten van de internationale organisatie en in de programma's/projecten van de internationale organisatie. In **Ethiopië** heeft de ambassade in de loop van het jaar herhaaldelijk het woord genomen tijdens open zittingen van de *AU Peace and Security Council*. Daarbij heeft ze telkens benadrukt welke rol vrouwen hebben gespeeld in het realiseren van vrede en van veiligheid op het Afrikaanse continent. Bovendien heeft ze deelgenomen aan het side-event van Tana Forum (19-24/10/2020): 'African feminist considerations for the AfCFTA'. In **Marokko** wordt gendergelijkheid regelmatig besproken met de internationale organisaties die België steunt, met name UN Women, UNFPA en UNICEF. In **Mozambique** vraagt de post meer aandacht te besteden aan gendergelijkheid bij de HOC's, de HOM's en het *Development Coordination Platform* (DCP) en in dialoog te gaan met de Mozambikaanse regering over mensen- en vrouwenrechten, gendergelijkheid, over de situaties van gewapend conflict in het centrum en in het noorden van Mozambique, over het vredesproces en over de uitvoering van het demobilisatie-, ontwapenings- en re-integratieprogramma. De post vraagt ook bijzondere aandacht voor gendergelijkheid in de Team Europe-initiatieven en het nieuwe EUDEL-programma (2021-2027). Daarom is de Maputo-post actief betrokken bij de 'Gender Coalition of the Willing' en treedt hij op als drijvende kracht en als waakhond voor de integratie van gendergelijkheid in alle interventies en in de dialoog met de Mozambikaanse regering. In **Palestina** staat gendergelijkheid steevast op de agenda van onze besprekingen en vergaderingen, om ervoor te zorgen dat er steeds rekening wordt gehouden met de genderdimensie. De post eist dat alle projecten – met inbegrip van de responsstrategieën op de COVID-19-crisis – genderbewust zijn, want vrouwen en jonge meisjes werden extra hard getroffen door de pandemie: meer huiselijk geweld, kindhuwelijken, jobverlies en minder bronnen van inkomsten.	Ontwikkelingssamenwerking
9.	**Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in het functioneren van internationale organisaties.**	
9.a	Pleiten voor een integratie van de genderdimensie in de agenda en in de relevante rapporten en resoluties van internationale organisaties.	
	Ondernomen interventies.	
	België heeft gepleit voor de integratie van de genderdimensie in **alle relevante resoluties van de MRR en de AVVN** (thematische en landenresoluties). Dit hoort ook tot de standaardpraktijk van het Belgische optreden in de **VNVR**. In het kader van onderhandelingen van mandaten van VN-missies legt België systematisch de nadruk op het belang van mensenrechten in brede zin en aspecten van de VVV-	Buitenlandse Zaken

	agenda in het bijzonder. Er wordt daarbij steevast aangedrongen op het specifiek benoemen van bestaande uitdagingen en mogelijke oplossingen. Enkele voorbeelden zijn **interventies en onderhandelingen** van teksten over de situaties in de Democratische Republiek Congo, Mali, Soedan en Zuid-Soedan. Ons land houdt daarbij rekening met advies uit het middenveld van bijvoorbeeld de in VNVR-context erg belangrijke NGO-werkgroep over 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid', die regelmatig aanbevelingen doet over de integratie van genderdimensie in de agenda van de VNVR.	
10.	**Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in de vredesmissies, de civiele crisisbeheersingsmissies en de processen van vredesopbouw.**	
10.a	Goede praktijken en aanbevelingen inzake de integratie van de genderdimensie in vredesmissies verspreiden bij partners en pleiten voor de toepassing ervan bij volgende missies.	
	Verspreiding goede praktijken.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
	Pleidooi voor toepassing.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
10.b	Samenwerken met internationale organisaties en hun lidstaten inzake het verzamelen van relevante genderdata en ondersteunen van consultatie- en coördinatiemechanismen.	
	Database 'gender'.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
	Geleverde steun.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
10.c	Toezien op de integratie van de genderdimensie bij de planning en uitwerking van SSR en DDR programma's.	
	Projecten of programma's rond SSR en DDR waarin aandacht gaat naar gender, de landen waarin ze uitgevoerd worden	
	BEL Defensie neemt deel aan deze programma's binnen een multinationaal kader (EU, UN, NAVO). In elk van deze programma's wordt veel aandacht besteed aan het aspect Gender en is gender opgenomen in de verschillende opleidingsprogramma's.	Defensie
10.d	Bevorderen van de genderaanpak en in het bijzonder van de aanwijzingen van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid in de Gemeenschappelijke Standpunten en de Beslissingen van de Europese Raad inzake ontwapening en inzake de outreach over de verschillende verdragen en overeenkomsten die betrekking hebben op ontwapening en wapencontrole (BTWC, ATT, CWC, UNPoA …).	
	Ondernomen interventies.	
	België blijft ijveren voor een **transversale, genderspecifieke aanpak** in het coördinatieoverleg dat op Europees niveau plaatsheeft met het oog op de bepaling van het EU-standpunt in de **verschillende ontwapeningsfora** (CCW, ATT, CWC, BTWC enz.). Ontwapeningsprojecten en -programma's – steun voor de verdragen van Ottawa en Oslo, outreach van het ATT, controle op	Buitenlandse Zaken

	handvuurwapens en lichte wapens, etc. – die bij besluit van de Raad van de Europese Unie zijn aangenomen, bevatten elementen met betrekking tot de genderspecifieke aanpak, met name de noodzaak om over naar geslacht en leeftijd uitgesplitste gegevens te beschikken en om vrouwen bij de verschillende beleidsmaatregelen te betrekken. België ondersteunde op Europees niveau de integratie van een benadering om het **man-vrouwevenwicht in de besluiten van de Raad** te bevorderen, in het bijzonder in besluit 2020/732 van 2 juni 2020 ter ondersteuning van het mechanisme dat de VN secretaris-generaal toelaat beschuldigingen van gebruik van chemische en biologische of toxinewapens te onderzoeken. Dat besluit verwijst in het bijzonder naar de noodzaak om onder de aangeworven deskundigen een genderevenwicht te hebben. Hetzelfde geldt voor de activiteiten die de Raad financiert in het kader van besluit 2020/979 van 7 juli 2020 ter ondersteuning van de ontwikkeling van een internationaal erkend systeem voor de validering van het beheer van wapens en munitie volgens open internationale normen.	
10.e	Pleiten voor een structurele integratie van de genderdimensie in de voorbereidingen en analyses van het mandaat en het budget van vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies en voor het behoud van de nodige middelen om dit te doen.	
	Ondernomen interventies.	
	Bij de planning van de nieuwe civiele **GVDB-missie** in de Centraal-Afrikaanse Republiek (EUAM CAR) heeft België gepleit voor een mensenrechten- en gender adviseur (*human rights and gender advisor)*. België is in alle andere GVDB-discussies, samen met Zweden, blijven pleiten voor een volledige uitvoering van het EU Gender Action Plan 2016-2020 en om ervoor te zorgen dat er systematisch een *gender adviseur* aan missies wordt toegevoegd. In het kader van onderhandelingen van begrotingen voor en mandaten van **VN-missies** legt België systematisch de nadruk op het belang van mensenrechten in brede zin en aspecten van de VVV-agenda in het bijzonder. Er wordt daarbij steevast aangedrongen op het specifiek benoemen van bestaande uitdagingen en mogelijke oplossingen. Enkele voorbeelden van het afgelopen jaar zijn interventies en onderhandelingen van teksten over de situaties in Soedan, Zuid-Soedan, Mali, de Democratische Republiek Congo.	Buitenlandse Zaken.
10.f	Binnen de PBC de integratie bevorderen van de genderdimensie in de voorbereiding van nieuwe '*Integrated Peacebuilding Strategies*' en in de tweejaarlijkse evaluaties van de strategische kaders.	
	Ondernomen interventies.	
	België is geen lid van het organisatiecomité van de Commissie Vredesopbouw (PBC). De genderdimensie wordt echter regelmatig vermeld in **Belgische toespraken**, bijvoorbeeld in de landenspecifieke formaten (*country-specific configurations*).	Buitenlandse Zaken
11.	**Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de specifieke noden van vrouwen in de juridische systemen.**	
11.a	Steun verlenen aan de uitvoering van het EU-beleidskader inzake transitionele justitie, dat de integratie van de genderdimensie als één van de leidende principes vermeldt voor EU-engagement.	
	Ondernomen interventies.	
	De genderdimensie maakt integraal deel uit van de **Belgische initiatieven in de VNVR m.b.t. transitionele justitie**, onder meer aan de hand van de Belgische interventie tijdens het open debat 13 februari (georganiseerd tijdens het Belgisch voorzitterschap) getiteld: "Transitionele justitie, een essentiële component voor vredesopbouw", waarbij ons land benadrukte dat processen van	Buitenlandse Zaken

	transitionele justitie een genderperspectief dienen te omvatten. België financiert het **project** «*Laying the groundwork for a credible and inclusive transitional justice process* » (2018-2020), in het kader van de Commissie voor Waarheid, Verzoening en Reparaties in **Gambia** (*Truth, Reconciliation and Reparations Commission, TRRC)*. Dit behelst diverse activiteiten en technische assistentie, zoals capaciteitsopbouw en sensibilisering, met als sterk punt de inclusie van "*women's voices at the TRRC*" met het oog op vrouwelijke participatie. Onder meer aan de hand van deze initiatieven geeft ons land uitvoering aan het EU-beleid ter zake, dat de integratie van de genderdimensie als één van de leidende principes vermeldt voor engagement, met aandacht voor mensenrechtenschendingen en de specifieke noden van vrouwen tijdens conflict.	
12.	**Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie in het kader van humanitaire hulp.**	
12.a	Uitvoeren en versterken van de procedure inzake de integratie van de genderdimensie in de overeenkomsten met humanitaire hulporganisaties die financiële steun ontvangen.	
	Gevolgde procedure.	
	In 2020 is de Belgische humanitaire hulp verbintenissen aangegaan in het kader van haar deelname aan de *Call to Action on Gender-Based Violence in Emergencies* (C2A). C2A heeft zijn *Roadmap* vernieuwd voor de volgende vijf jaar en daarin komt het verband tussen gendergerelateerd geweld en gendergelijkheid meer dan ooit tot uiting. Door die verbintenissen aan te gaan, heeft de Belgische humanitaire hulp zich achter de doelstellingen van de Roadmap geschaard waarvan de derde 'Mainstream gender equality and the empowerment of women and girls throughout humanitarian action' is – elk jaar brengt ze ook verslag uit over de verbintenissen. In het licht van de Belgische verbintenissen verhoogt ze de financiële middelen voor de strijd tegen en de preventie van gendergerelateerd geweld, integreert ze gendergerelateerd geweld in de Belgische humanitaire strategie en pleit ze voor een betere integratie van die problematiek in de fora waar ze deel van uitmaakt. De voornoemde verbintenissen zullen dus aansluiten bij de partnerschappen die de Belgische humanitaire hulp onderhoudt met haar verschillende humanitaire partners. In **Burundi** wordt de genderdimensie nog steeds systematisch geïntegreerd in de door ons gesteunde projecten (humanitaire projecten/programma's) omdat die is opgenomen in de algemene overeenkomsten met de partners, meer bepaald de VN-agentschappen. Sinds BE zich heeft aangesloten bij de 'Gender Coalition of the Willing' als stuurgroep van het *Development Coordination Platform – DCP* in **Mozambique**, wordt daar eveneens bijzondere aandacht besteed aan de genderdimensie in de interventies van humanitaire organisaties. In **Rwanda** wordt bij de analyse van financieringsvoorstellen voor projecten in de humanitaire sector altijd rekening gehouden met de genderdimensie, die in de programma's wordt ingebouwd. Bijvoorbeeld: een interventie bij het Bureau van de Hoge Commissaris voor de vluchtelingen (UNHCR) met betrekking tot de vervanging van hout als brandstof (om te koken). De verwachte voordelen van het project zijn erg belangrijk voor vrouwen.	Ontwikkelingssamenwerking
13.	**Rekening houden met de genderdimensie in de vluchtelingenproblematiek.**	
13.a	De specifieke noden van vrouwen in overweging nemen bij asielaanvragen.	

Aantal en aandeel mannelijke en vrouwelijke asielzoekers die het statuut van vluchteling hebben verkregen, of die hebben genoten van een subsidiaire bescherming en land van herkomst.

Statuut van vluchteling en subsidiaire bescherming:

Binnenlandse Zaken-CGVS/DVZ

Land van herkomst	Soort bescherming	Mannen	Vrouwen	Totaal
Afghanistan	**Erkenning als vluchteling**	139	69	**208**
Afghanistan	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	355	10	**365**
Albanië	**Erkenning als vluchteling**	2	5	**7**
Algerije	**Erkenning als vluchteling**		3	**3**
Angola	**Erkenning als vluchteling**	3	5	**8**
Armenië	**Erkenning als vluchteling**	5	5	**10**
Armenië	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	1	2	**3**
Azerbeidzjan	**Erkenning als vluchteling**	2	6	**8**
Bangladesh	**Erkenning als vluchteling**		4	**4**
Benin	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**
Bosnië-Herzegovina	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Burkina Faso	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Burkina Faso	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	1		**1**
Burundi	**Erkenning als vluchteling**	128	200	**328**
Kameroen	**Erkenning als vluchteling**	27	27	**54**
Kameroen	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	13	8	**21**
Centraal-Afrikaanse (Rep.)	**Erkenning als vluchteling**	5		**5**
China	**Erkenning als vluchteling**	28	34	**62**
Colombia	**Erkenning als vluchteling**	18	21	**39**
Congo (Democratische republiek)	**Erkenning als vluchteling**	13	34	**47**
Congo (Democratische republiek)	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	2	2	**4**
Congo (Republiek)	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**

Ivoorkust	**Erkenning als vluchteling**	13	10	**23**
Djibouti	**Erkenning als vluchteling**	11	16	**27**
Dominicaanse (Republiek)	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Egypte	**Erkenning als vluchteling**	2		**2**
El Salvador	**Erkenning als vluchteling**	15	19	**34**
El Salvador	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	13	27	**40**
Eritrea	**Erkenning als vluchteling**	319	296	**615**
Ethiopië	**Erkenning als vluchteling**	1	2	**3**
Gabon	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Gambia	**Erkenning als vluchteling**	6	4	**10**
Georgië	**Erkenning als vluchteling**	18	11	**29**
Guatemala	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**
Guinee	**Erkenning als vluchteling**	51	131	**182**
Guinee	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	3		**3**
Guinea-Bissau	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**
Haïti	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Onbepaalde (nationaliteit)	**Erkenning als vluchteling**	53	63	**116**
Onbepaalde (nationaliteit)	**Toekenning van subsidiaire bescherming**		2	**2**
Irak	**Erkenning als vluchteling**	83	82	**165**
Irak	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	38	20	**58**
Iran	**Erkenning als vluchteling**	93	47	**140**
Jamaïca	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**
Jordanië	**Erkenning als vluchteling**		2	**2**
Kazachstan	**Erkenning als vluchteling**	1	5	**6**
Kirghizistan	**Erkenning als vluchteling**	3	15	**18**
Kosovo	**Erkenning als vluchteling**	2	3	**5**
Libanon	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**

Liberia	**Erkenning als vluchteling**		2	**2**
Libië	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Libië	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	23	9	**32**
Noord-Macedonië	**Erkenning als vluchteling**	4		**4**
Maleisië	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**
Mali	**Erkenning als vluchteling**	5	2	**7**
Marokko	**Erkenning als vluchteling**	7	5	**12**
Mauritanië	**Erkenning als vluchteling**	6	3	**9**
Mauritius	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**
Montenegro	**Erkenning als vluchteling**		3	**3**
Nicaragua	**Erkenning als vluchteling**	2	2	**4**
Niger	**Erkenning als vluchteling**	3	4	**7**
Nigeria	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Oeganda	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Pakistan	**Erkenning als vluchteling**	14	4	**18**
Palestina	**Erkenning als vluchteling**	235	79	**314**
Palestina	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	2		**2**
(van) Palestijnse (oorsprong)	**Erkenning als vluchteling**	19	23	**42**
Peru	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**
Filipijnen	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Rusland	**Erkenning als vluchteling**	17	66	**83**
Rusland	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	1		**1**
Rwanda	**Erkenning als vluchteling**	26	35	**61**
Senegal	**Erkenning als vluchteling**	11	13	**24**
Servië	**Erkenning als vluchteling**	7	11	**18**
Soedan	**Erkenning als vluchteling**	32	1	**33**
Soedan	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	1		**1**

Somalië	**Erkenning als vluchteling**	112	158	**270**
Somalië	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	38	43	**81**
Sri Lanka	**Erkenning als vluchteling**	3	2	**5**
Suriname	**Erkenning als vluchteling**	1		**1**
Syrië	**Erkenning als vluchteling**	662	669	**1331**
Syrië	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	44	124	**168**
Tadzjikistan	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Tanzania	**Erkenning als vluchteling**		1	**1**
Togo	**Erkenning als vluchteling**	9	2	**11**
Tsjaad	**Erkenning als vluchteling**	5	6	**11**
Tunesië	**Erkenning als vluchteling**	2		**2**
Turkije	**Erkenning als vluchteling**	200	167	**367**
Oekraïne	**Erkenning als vluchteling**	8	14	**22**
Venezuela	**Erkenning als vluchteling**	28	40	**68**
Venezuela	**Toekenning van subsidiaire bescherming**	2	1	**3**
Jemen	**Erkenning als vluchteling**	14	11	**25**
Jemen	**Toekenning van de subsidiaire beschermingsstatus**	156	34	**190**
Zuid-Soedan	**Erkenning als vluchteling**	5		**5**
Totaal		**3179**	**2735**	**5914**

Aantal en aandeel erkenningen en weigeringen van asielaanvragen op grond van gendergerelateerde redenen, uitgesplitst naar geslacht.

2020	Aantal		Aandeel (%)		
Toekenning van internationale bescherming aan verzoekers die redenen i.v.m. gender ingeroepen hebben. Het **totaal, in vette letters**, omvat de **erkenningen** als **vluchteling** (EV) **EN** de	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Binnenlandse Zaken-CGVS/DVZ

beslissingen inzake toekenning van subsidiaire bescherming (SB)				
Eerwraak, eermoord	**22**	**20**		
Gedwongen huwelijk	**132**	**4**		
Gedwongen prostitutie (in land van herkomst)	**2**	**0**		
Genitale verminking (vrouwen)	**115**	**0**		
Genitale verminking (dochter)	**89**	**8**		
Huiselijk geweld	**79**	**4**		
Seksueel geweld	**74**	**14**		
Seksuele oriëntatie	**29**	**153**		
Genderidentiteit	**3**	**15**		
Totaal	**545 toekenningen van de bescherming**	**218 toekenningen van de bescherming**		

2020	Aantal		Aandeel (%)	
Weigering naar aanleiding van aanvragen tot bescherming, gelinkt aan gender	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Eerwraak, eermoord	**49**	**67**		
Gedwongen huwelijk	**319**	**20**		
Gedwongen prostitutie (in land van herkomst)	**8**	**2**		
Genitale verminking (vrouwen)	**80**	**7**		
Genitale verminking (dochter)	**92**	**31**		
Huiselijk geweld	**128**	**14**		
Seksueel geweld	**117**	**22**		
Seksuele oriëntatie	**45**	**220**		
Genderidentiteit	**2**	**8**		
Totaal	**840 weigeringen**	**391 weigeringen**		

Richtsnoeren.

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020 | Binnenlandse Zaken-CGVS/DVZ

Informatieuitwisselingen.

	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020	Binnenlandse Zaken-CGVS/DVZ
13.b	De specifieke noden van vrouwen in overweging nemen bij het onthaal en de opvang van vluchtelingen.	
	Onthaal en opvang aangepast aan de specifieke noden van vrouwen.	
	COVID-19 De maatregelen die vanaf maart 2020 werden genomen om de verdere verspreiding van het coronavirus Covid-19 tegen te gaan, hadden een grote impact op de (vrouwelijke) bewoners van de opvangcentra in België. De opvangcentra dienden verregaande maatregelen voor preventie en hygiëne te nemen, zowel voor de bewoners als voor het personeel. Deze maatregelen werden voortdurend herhaald aan de asielzoekers. Alle niet noodzakelijke activiteiten werden geschrapt. De circulatie en bijeenkomsten in de centra worden beperkt, net zoals het aantal externe bezoekers en alleen vrijwilligers wier aanwezigheid echt noodzakelijk is voor de werking van het opvangcentrum, werden nog toegelaten. Verplaatsingen van bewoners, zowel binnen als buiten de opvangcentra, werden tot een minimum beperkt. Ook gemeenschappelijke ruimten en computerlokalen in de opvangcentra werden gesloten of waren slechts beperkt toegankelijk want een impact had op de ontspanningsmogelijkheden en de contacten van bewoners. Ook het stopzetten van de registratie van nieuwe asielzoekers, het nieuwe online convocatiesysteem (van kracht van 3 april 2020 tot 30 oktober 2020), de tijdelijke sluiting van het Aanmeldcentrum en het stopzetten van de verhoren bij de asielinstanties hadden een grote impact op (vrouwelijke) verzoekers van internationale bescherming en hun recht op opvang. Om risicogroepen onder de bewoners, waaronder **vrouwen met een risicozwangerschap**, te beschermen, werden deze kwetsbare personen geïsoleerd van de andere asielzoekers en overgeplaatst naar meer aangepaste, vaak individuele opvangplaatsen, maar ook naar kleinere opvangcentra met eigen sanitair en keuken, in een aparte vleugel van het centrum, weg van andere bewoners. **Projecten met nationale financiering 2020.** In tegenstelling tot de voorbije jaren heeft Fedasil geen oproep gedaan voor projectsubsidies in 2020. Door de verzadiging van het opvangnetwerk zijn de projecten in 2019 met vertraging van start gegaan en dus besloot Fedasil om elk project te evalueren en om al dan niet een verlenging voor te stellen. Uiteindelijk werden op 15 uitgevoerde projecten in 2019, 13 projecten verlengd voor het jaar 2020 met als thema's de voorbereiding op integratie in België en specifieke opvangnoden van bepaalde doelgroepen. Een van de gefinancierde projecten was het project van Croix Rouge de Belgique, "Opleidingen voor asielzoekers". In het kader van dit project volgden onder meer 281 bewoners van een aantal Franstalige opvangcentra de opleiding "Bonjour Belgique" over de organisatie en werking van instellingen en het dagelijks leven in België, alsook over **samenleven en rechten en plichten**. De training is bedoeld om de vaardigheden van de bewoners te versterken om het migratieparcours en de bijbehorende uitdagingen beter te ervaren. Deze opleidingen worden erkend als onderdeel van het integratietraject in het Waalse Gewest en de Duitstalige Gemeenschap. **Projecten met financiering van het Europees Fonds AMIF (Asylum, Migration and Integration fund) 2020-2022** In dit kader werden tien projecten weerhouden. Een van de projecten, geselecteerd onder de vierde prioriteit 'Gerichte initiatieven aanmoedigen die het samenleven binnen en buiten de opvangstructuur verbeteren', betreft de realisatie van een opleidingsaanbod over **normen en waarden in België**, uitgevoerd door Croix Rouge de Belgique voor de opvangcentra in Regio Zuid en het Aanmeldcentrum. De doelstelling van het project is het bevorderen van begrip bij verzoekers om internationale bescherming voor het verwachte gedrag in de openbare ruimte in België en dit op een respectvolle en niet-discriminerende manier. In deze opleiding komen ook de principes van **gelijkheid tussen mannen-vrouwen**, mensenrechten, waaronder de rechten van LGBTQI+ personen, vrouwen en kinderen en individuele vrijheden komen aan bod.	Binnenlandse Zaken-Fedasil

13.c	De specifieke noden van vrouwen in overweging nemen bij hervestiging in België.	
	Aantal en aandeel mannelijke en vrouwelijke kwetsbare vluchtelingen die in België zijn hervestigd en land van herkomst.	
	<table><tr><th>2020</th><th colspan="2">Aantal</th><th colspan="2">Aandeel (%)</th></tr><tr><th>Land van herkomst</th><th>Vrouwen</th><th>Mannen</th><th>Vrouwen</th><th>Mannen</th></tr><tr><td>Libanon</td><td>67</td><td>66</td><td>38,1%</td><td>37,5%</td></tr><tr><td>Turkije</td><td>23</td><td>20</td><td>13,1%</td><td>11,4%</td></tr></table>	Binnenlandse Zaken-CGVS-Fedasil
	Ondernomen maatregelen en initiatieven.	
	In 2020 was Fedasil door de gezondheidssituatie niet in staat alle activiteiten te organiseren die normaal voor hervestigde vluchtelingen worden georganiseerd. Met name de 4-daagse BELCO-opleiding voorafgaand aan het vertrek kon niet worden georganiseerd. Deze werd vervangen door een informatiesessie op afstand van een halve dag, die moest worden toegespitst op essentiële informatie en praktische aspecten in verband met de reis- en gezondheidssituatie. De verantwoordelijken voor deze sessies op afstand namen echter systematisch de tijd om enkele thema's aan te snijden in verband met het gezin, de rolverdeling, de gelijkheid van mannen en vrouwen, de verschillende types families die er bestaan en de rechten van mensen, waaronder vrouwen en LGBTQI+ personen in België. Sinds 2019 hebben de vier federale opvangcentra die gespecialiseerd zijn in hervestiging ervoor gezorgd dat, naast de gebruikelijke workshops (onder meer over de normen en waarden in België, de gelijkheid van mannen en vrouwen, de Belgische wetgeving, de rol van gender in het gezin, culturele verschillen of vrouwen op het werk), de genderdimensie verder werd geïntegreerd in hun opvangprogramma voor hervestigde vluchtelingen. Zij organiseerden met name specifieke workshops, soms met de steun van externe partners, over gezinsplanning, seksualiteit, de relatie met het lichaam, huiselijk geweld, contraceptie en vrouwelijke genitale verminking. Bovendien werd een systeem van kinderopvang opgezet, hetzij via kinderdagverblijven en scholen, hetzij door aparte workshops voor de ouders te organiseren, zodat de moeders de workshops kunnen bijwonen. Zonder een systeem van kinderopvang worden de meeste thematische workshops die in het kader van het hervestigingsprogramma worden georganiseerd, bijgewoond door de mannen. Helaas liet de gezondheidscontext niet toe dat er in 2020 groepsworkshops werden georganiseerd. De hervestigde vrouwen en meisjes konden echter een luisterend oor en advies krijgen van de medische teams van de opvangcentra die altijd aanwezig en actief waren (binnen de grenzen van de sanitaire maatregelen genomen om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan). In 2020 werden ook vier dossiers van alleenstaande vrouwen of alleenstaande vrouwen met kinderen (in totaal 10 personen) bij hun aankomst in België opgevangen in specifieke opvangplaatsen: ofwel in het kader van het proefproject "Community Sponsorship", met de steun van de intermediaire organisatie Caritas, ofwel in opvangplaatsen voor zeer kwetsbare personen, beheerd door Caritas. Deze alternatieve opvangformules hebben het mogelijk gemaakt de betrokkenen vanaf de eerste dag van hun aankomst in België intensieve begeleiding op maat te bieden, met bijzondere aandacht voor hun specifieke behoeften.	Binnenlandse Zaken-CGVS-Fedasil
14.	**Verzekeren dat rekening wordt gehouden met de genderdimensie bij de strijd tegen terrorisme (countering violent**	

	extremism/CVE) en bij de preventie van radicalisering.	
14.a	Aandacht voor de genderdimensie opnemen in strategische documenten rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.	
	Gender opgenomen in strategische documenten rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.	
	De gehanteerde aanpak is eerder gericht op het individu als dusdanig dan op het behoren tot een bepaalde groep.	Binnenlandse Zaken-OCAD
14.b	Aandacht besteden aan gender in acties rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.	
	Projecten en acties rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement waarin gender opgenomen is.	
	Het OCAD houdt in zijn werk inzake CVE rekening met het genderaspect. Dit aspect wordt transversaal opgenomen in de verschillende thema's (preventie, minderjarigen, reïntegratie, repressie en detentie, enz.).	Binnenlandse Zaken-OCAD
	Betrokkenheid van Belgische vrouwenorganisaties.	
	Alhoewel er geen gestructureerde samenwerking is met **vrouwenrechtenorganisaties**, streeft het OCAD, als coördinator van het Plan Radicalisme en van de lokale integrale veiligheidscellen, naar een goede samenwerking binnen bestaande structuren tussen overheidsinstanties en middenveldorganisaties, waaronder justitiehuizen, safe-houses, jeugdinstanties, organisaties voor sociale- en familiale bijstand, enz.	Binnenlandse Zaken-OCAD
14.c	Aandacht besteden aan gender in onderzoek rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.	
	Onderzoek rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement waarin aandacht voor gender opgenomen is.	
	In 2020 heeft het OCAD zich meer in het bijzonder met de volgende twee thema's beziggehouden: Juli 2020: Uitvoering van een analyse over het genderconcept in extreemrechts en rechts-extremisme. Continu: actualisering van de gegevens over de vrouwen die veroordeeld werden voor jihadistisch terrorisme (politionele beslissing en reïntegratie).	Binnenlandse Zaken-OCAD
14.d	Aandacht besteden aan gender in training voor experten rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.	
	Aantal en aandeel experten met genderexpertise in CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.	
	Bij het OCAD zijn twee personen met deze thema's belast.	Binnenlandse Zaken-OCAD
14.e	Pleiten voor de integratie van de genderdimensie in de relevante documenten van internationale organisaties die werken rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.	
	Ondernomen interventies.	
	Binnen de **Europese Unie** ondersteunde België de integratie van de genderdimensie in de nieuwe Raadsbesluiten over de externe dimensie van de preventie en bestrijding van terrorisme en gewelddadig extremisme. België ondersteunt eveneens de integratie van de genderdimensie in het optreden van de werkgroep 'Stabilisatie', in het kader van de **internationale coalitie tegen IS**. Tot slot blijft België er ook voor pleiten om de genderdimensie te integreren in het antiterrorismebeleid **van de VN**, meer bepaald in het kader van zijn mandaat als niet-permanent lid van de VN-Veiligheidsraad. Dit is een terugkerend element in Belgische	Buitenlandse Zaken

	interventies tijdens bijeenkomsten van het CTED (Counter-Terrorism Executive Directorate), voornamelijk met het oog op de integratie van deze dimensie in landenrapporten, en ook bij bijeenkomsten van het CTC (Counter-Terrorism Committee), tijdens briefings over humanitaire situaties, disengagement, herintegratie en preventie, en in het open debat over de strijd tegen terrorisme en gewelddadig extremisme in Afrika.	

DOELSTELLING 3: Strijden tegen alle vormen van geweld ten aanzien van vrouwen en meisjes, in het bijzonder seksueel geweld

15.	**De aandacht vestigen op het fenomeen van geweld tegen vrouwen en meisjes.**	
15.a	Op het politieke en operationele niveau prioriteit geven aan en sensibiliseren rond de strijd tegen alle vormen van geweld tijdens en na gewapende conflicten, met bijzondere aandacht voor seksueel geweld.	
	Ondernomen interventies.	
	De strijd tegen geweld tegen vrouwen en meisjes is een prioriteit waar België **systematisch aandacht** voor vraagt op verschillende niveaus en in verschillende relevante fora. Zo legde België verklaringen af in het kader van de **Mensenrechtenraad**, waarbij ons land de aandacht van de Raad vestigde op conflictgerelateerd seksueel en gendergerelateerd geweld, met name in de Centraal Afrikaanse Republiek, DRC, Libië, Mali, Myanmar, Soedan, Somalië, Syrië en Zuid-Soedan. België co-sponsorde ook gezamenlijke verklaringen die aandacht hadden voor deze problematiek, bijvoorbeeld deze van de Vriendengroep van het Internationaal Strafhof en de Vriendengroep Kinderen en Gewapend Conflict. De strijd tegen geweld tegen vrouwen is ook een prioriteit in het kader van het Belgisch niet-permanent lidmaatschap in de **VNVR**. Ons land streeft daarbij niet noodzakelijk nieuwe structuren of nieuwe resoluties na, maar pleit voor concrete stappen tot het verantwoordelijk houden van daders van conflictgerelateerd seksueel geweld. Zo bepleit België bijvoorbeeld een beter gebruik van bestaande sanctieregimes die seksueel geweld als criterium voor sanctionering hanteren. Voor dit laatste is in de VNVR unanimiteit vereist, hetgeen een hoge drempel creëert voor de toepassing ervan. België vraagt ook systematisch aandacht voor de VVV-agenda en de strijd tegen conflictgerelateerd seksueel geweld in landenspecifieke interventies in de Raad. Meer algemeen legde ons land op 17 juli ook een verklaring af tijdens het open debat in de VNVR over de strijd tegen conflictgerelateerd geweld, met aandacht voor het belang van een op overlevers gerichte aanpak in de strijd tegen seksueel geweld, de nood aan de effectieve uitvoering van engagementen en aan de aanpak van grondoorzaken van deze mensenrechtenschending. België steunt ook het ***Conflict-Related Sexual violence Multi-Partner Trust Fund*** met een bijdrage van €300.000, waarvan €150.000 voor VN Actie tegen seksueel geweld in conflict (*UN Action against Sexual Violence in Conflict*) en 150.000 voor het VN team experten over de rechtsstaat en conflictgerelateerd seksueel geweld (*UN Team of Experts on Rul of Law and Sexual Violence in Conflict*). Dit team ondersteunt staten (en *national ownership)* in de strijd tegen conflictgerelateerd seksueel geweld, onder meer door een versterking van strafrechtelijk onderzoek en vervolgingen, getuigenbescherming, herstel voor slachtoffers en toezicht op de veiligheidssector.	Buitenlandse Zaken
	In **Burkina Faso** staat binnen het bilaterale samenwerkingsprogramma voor 2019-2023 in de regio Centre-Est een afzonderlijke veiligheidsinterventie gepland die ook seksueel en huiselijk geweld zal aanpakken. Die interventie wordt gesteund met een bedrag van 4 miljoen euro. Daarnaast werd in het kader van de projectoproep die DGD in juli 2020 lanceerde rond gendergerelateerd geweld in een precaire situatie van COVID-19, Plan International geselecteerd voor de uitvoering van zijn project 'Tous contre les violences basées sur le genre au Burkina Faso, nous y gagnerons' ('Samen sterk tegen gendergerelateerd geweld in Burkina Faso'). Het projectbudget bedraagt 1.000.000 euro en het project loopt over 18 maanden. Ook heeft Enabel,	Ontwikkelingssamenwerking

als onderdeel van de interventie 'She Decides', allerlei activiteiten opgezet die verband houden met GGG, in samenwerking met verschillende lokale structuren zoals *la Direction Régionale de femme, de la solidarité nationale, de la famille et de l'action humanitaire Centre-Est*. Samen met die directie werden initiatieven ondernomen om de lokale verenigingen slagkrachtiger te maken en bij de bestuurlijke autoriteiten en opinieleiders in de regio Centre-Est te ijveren voor de bestrijding van GGG, en werd een kader gecreëerd voor regionaal overleg tussen de actoren, teneinde gendergerelateerd geweld in de regio effectief aan te pakken; de NGO *Mwangaza Action*, die pleit voor meer betrokkenheid van de traditionele en religieuze leiders, maakte radio-uitzendingen over schadelijke traditionele praktijken en betrekt leiders bij de bestrijding van GGG; de *Direction de la promotion du Genre van het ministerie van Vrouwenzaken*, die technische en financiële steun kreeg om drie eendaagse workshops te organiseren, met als doel het nationale repertorium te verspreiden van de actoren die zich inzetten in de strijd tegen GGG en betrokken zijn bij het regionale doorverwijssysteem voor slachtoffers van GGG; de *Direction régionale de santé*, die peilde naar de stand van zaken met betrekking tot GGG en de zorg voor slachtoffers in de regio Centre-Est, met onder meer de operationalisering van het enige centrum voor de opvang van slachtoffers van GGG, in Tenkodogo, die nog steeds aan de gang is; en tot slot ENERAD-CAV, een nationaal adviesbureau dat gespecialiseerd is in studies, onderzoek en begeleiding voor de ontwikkeling van audiovisuele communicatie en dat mee de ondertekening mogelijk maakte van de 'Verklaring van Tenkodogo', een document waarin de gemeenschapsleiders en bestuurlijke autoriteiten zich ertoe verbinden GGG in de regio Centre-Est te bestrijden en een meld- en feedbacksysteem op te zetten, via de oprichting van drie provinciale meldnetwerken om de bevolking tegen gendergerelateerd geweld te beschermen.

In **Burundi** werd op operationeel niveau de bestrijding van gendergerelateerd geweld (GGG) opgenomen in enkele van de activiteiten van onze partners in het kader van de vijfjarige steun (2017-2021), met name RCN en AdZG. Die laatste organisatie verleende in de loop van 2019 bijstand in 10 dossiers in verband met gendergerelateerd geweld (budget 2.415 euro) en steunde de opleiding van 80 gemeenschapsleiders (budget 6.750 euro) voor de verdere follow-up van de dossiers (van huiselijk en psychisch geweld) die de comités voor kinderbescherming en de gemeenschapsleiders behandelen. Die gemeenschapsleiders worden opgeleid in conflictmechanismen en conflictbeslechting, op basis van wetteksten en door te luisteren.

In **Ethiopië** werkte de diplomatieke post ter gelegenheid van de Internationale Dag voor de Uitbanning van Geweld tegen Vrouwen mee aan de 'Orange the World'-campagne van UN Women via hun twitterpagina.

In **Mozambique** waren er tijdens de Maand van de Vrouw (maart-april 2020) verschillende interventies waar ook België aan deelnam, met ontwikkelingspartners, de Mozambikaanse regering en organisaties uit de civiele samenleving (CSO's), om aandacht te vragen voor gendergelijkheid, gendergerelateerd geweld en de empowerment van vrouwen en meisjes, en om te beraadslagen over een aantal wetten omtrent genderaspecten. Tijdens de zestiendaagse actiecampagne en de viering van 20 jaar Resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad (VNVRR 1325) (25 november - 18 december 2020) waren er verschillende interventies. Zo organiseerde België in samenwerking met UN Women twee activiteiten om de lidstaten van de EU-delegatie (EUDEL) en de Mozambikaanse regering, de CSO's en de ontwikkelingspartners tot actie aan te zetten. Tijdens die twee interventies brak België een lans voor meer gendergelijkheid, voor de strijd tegen gendergerelateerd geweld en voor een sterkere deelname van vrouwen aan de vredes- en veiligheidsdialoog. Ons land wees er ook op dat jongeren een sleutelrol toebedeeld moeten krijgen als aanjagers van verandering.

In **Oeganda** brengt het Belgische voorzitterschap van de coördinatiegroep van donoren in het onderwijsdomein het probleem van geweld tegen meisjes onder de aandacht, vooral nu de scholen omwille van COVID-19 gesloten blijven. België engageert zich om dat probleem op de agenda te plaatsen van alle contacten met de Oegandese regering, teneinde oplossingen te vinden voor de

	huidige dramatische situatie (geweld, verkrachtingen, onvrijwillige zwangerschappen, gedwongen huwelijken,...). Daarnaast wordt ook veel aandacht besteed aan GGG binnen de SRGR-werkgroep die in 2020 door België werd voorgezeten, aangezien duidelijk is gebleken dat de COVID-19-pandemie en de lockdown GGG hebben doen toenemen. Daarnaast is de bestrijding van gendergerelateerd geweld ook een belangrijk aandachtspunt in de verschillende projectdossiers van het onderwijsprogramma van Enabel Oeganda. Enabel wil de Belgische positie binnen het Oegandese onderwijssysteem, meer bepaald wat betreft de lerarenopleiding en het technisch onderwijs, benutten om dat probleem in de toekomst concreter aan te pakken. In **Palestina** ijveren België, als hoofddonor, en andere EU-donoren in het kader van de Belgische steun aan het Humanitair Consortium dat door de NRC wordt uitgevoerd, voor de bescherming van de bevolking tegen gedwongen overbrenging door de bezetter. België steunt ook Broederlijk Delen bij zijn inspanningen voor een betere bescherming van vrouwen, APEFE, dat zich inzet voor de bescherming van de rechten van gehandicapten, onder wie vrouwen en meisjes, Defence Children International, waarvan het project gericht is op de bescherming en verdediging van kinderen die worden vastgehouden op de Westelijke Jordaanoever en in Gaza, en het UNFPA, dat ijvert voor de preventie van geweld tegen vrouwen, meisjes en jongens door middel van bewustmaking omtrent seksuele en reproductieve rechten, bescherming tegen pesterijen op het internet, vroegtijdige huwelijken enzovoort. In **Tanzania** organiseerde de ambassade tijdens de 'zestiendaagse actiecampagne tegen gendergerelateerd geweld' een evenement dat focuste op gendergerelateerd geweld in het hoger onderwijs. Het evenement vond plaats op 3/12, op de universiteit van Dar Es Salaam. Bijzondere aandacht ging uit naar *sextortion*, een fenomeen waarbij studenten en studentes worden gedwongen om seksuele gunsten te verlenen in ruil voor goede resultaten of een studentenwoning. Het evenement werd medegefinancierd door de Franse ambassade en uitgevoerd samen met twee Tanzaniaanse CSO's die thuis zijn in de problematiek (TACCI en *Children's Dignity Forum*). Er namen zo'n 300 studenten deel aan het evenement. In het eerste deel kregen ze drie korte toneelstukken te zien over thema's zoals verkrachting en gedwongen huwelijken. Daarna was er een interactief panelgesprek met onder meer vertegenwoordigers van de politie (bureau voor genderkwesties), de academische wereld, de juridische sector en de studentengemeenschap. Voor het evenement was er een gezamenlijke persconferentie van Team Europe, met de EU, Frankrijk, Nederland, Duitsland en UN Women.	
	Seksueel geweld is strafbaar volgens de Belgische wetgeving. Defensie respecteert het wettelijke kader dat van toepassing is (mensenrechten, internationaal humanitair recht, strafrecht). In het bijzonder: - De artikelen 372 tot en met 374 van het Strafwetboek, die aanranding van de eerbaarheid, al dan niet met geweld en bedreigingen bestraffen. - Het misdrijf verkrachting, gedefinieerd in artikel 375 van het Strafwetboek als elke daad van seksuele penetratie, van welke aard en op welke wijze dan ook, gepleegd op een persoon die er niet mee instemt. In geval van een gewapend conflict worden in artikel 136quater, §1, 4°, van het Strafwetboek verschillende vormen van seksueel geweld (oorlogsmisdaden) strafbaar gesteld. Hoofdstuk VII bis van het wetboek van strafvordering (art. 91 bis en volgende) bevat bijzondere regels die van toepassing zijn op het verhoor van minderjarigen en meer bepaald op het verhoor van minderjarigen die getuige of slachtoffer zijn van seksueel misbruik of seksuele mishandeling. Zij hebben tot doel een geruststellende omgeving te bieden voor minderjarigen in het kader van hun getuigenis, met name door te voorzien in de mogelijkheid van begeleiding van de minderjarige door een vertrouwenspersoon of de audiovisuele opname van de hoorzitting.	Defensie

	Op grond van artikel 10 bis van de wet van 17 april 1878 houdende de voorlopige titel van het wetboek van strafvordering, kunnen soldaten die deze misdrijven in het buitenland hebben gepleegd, in België worden vervolgd. Artikel 29 van het Wetboek van Strafrechtelijk Onderzoek, volgens hetwelk elke formatie van een autoriteit, ambtenaar of openbaar ambtenaar die in de uitoefening van zijn functie kennis krijgt van een misdrijf of strafbaar feit, verplicht is dit onverwijld ter kennis te brengen van de procureur des Konings voor de rechtbank binnen wiens rechtsgebied dat misdrijf of die strafbaar feit is gepleegd of waarin de beschuldigde kan worden gevonden, en deze magistraat alle inlichtingen, notulen en handelingen dienaangaande te doen toekomen, wordt in een specifieke procedure toegelicht. Elk militair lid van het leger dat kennis krijgt van een misdrijf of misdrijf zal onmiddellijk het Federaal parket op de hoogte brengen.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Binnenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Justitie
	De strijd tegen alle vormen van gendergerelateerd geweld is een **prioriteit** voor het federale beleid inzake gendergelijkheid. Enkele voorbeelden hiervan zijn de steun en expertise die het IGVM aangebracht tijdens de voorbereidende bijeenkomsten van de Interministeriële Conferentie Vrouwenrechten die zich in 2020 concentreerde op dit thema, de verderzetting van de activiteiten in het kader van de uitwerking van het nieuwe NAP tegen gendergerelateerd geweld en de organisatie in oktober 2020 van het online seminarie 'Een voorstelling van het Belgisch model van de Zorgcentra na Seksueel Geweld'.	Gelijke Kansen
	Steun voor resoluties, adviezen of aanbevelingen.	
	België is co-sponsor van de **relevante resoluties in de MRR en de VNAV** m.b.t. de strijd tegen gendergerelateerd en seksueel geweld voor, tijdens en na gewapende conflicten, met name de landenresoluties over Burundi, Centraal Afrikaanse Republiek, DRC, DPRK, Myanmar, Soedan, Somalië en Syrië. Tijdens de **UPR** van Libië heeft België een vraag geformuleerd m.b.t. de invoering van wetgeving tegen gendergerelateerd geweld.	Buitenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Ontwikkelingssamenwerking
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Binnenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Justitie
	Het IGVM was penhouder van het Belgische antwoord over de vooruitgang geboekt in het kader van de intensivering van de inspanningen om alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes te voorkomen en uit te bannen: seksuele intimidatie (resolutie 73-148), handel in vrouwen en meisjes (resolutie 73-146) en de uitbanning van vrouwelijk genitale verminking (resolutie 73-149) dat in mei 2020 overgemaakt werd. Het IGVM was eveneens penhouder van het in juni 2020 doorgestuurde antwoord op de oproep inzake COVID-19 en de	Gelijke Kansen

	verhoging van huishoudelijk geweld tegen vrouwen van de Speciale Rapporteur van de Verenigde Naties over geweld tegen vrouwen, de oorzaken en gevolgen daarvan. Ten slotte ging België in op het verzoek van de Speciale Rapporteur van de Verenigde Naties over geweld tegen vrouwen, de oorzaken en gevolgen daarvan met betrekking tot de kwestie van verkrachting. Het IGVM was penhouder voor de antwoorden op de vragenlijst met als titel *'Call for submissions to the UN Special Rapporteur on violence against women thematic report on rape as a grave and systematic human rights violation and gender-based violence against women. Questionnaire on criminalization and prosecution of rape'*. Deze vragenlijst moet als basis dienen voor de presentatie van een thematisch verslag door de speciale rapporteur in juni 2021 aan de VN-Mensenrechtenraad.	
16.	**Sensibiliseren van het personeel dat op missie vertrekt rond het thema van geweld tegen vrouwen en meisjes.**	
16.a	Tijdens de voorbereiding van vredesmissies en de pre-deployment training in België aandacht vragen voor geweld tegen vrouwen en kinderen en de noodzaak om hen hiertegen te beschermen benadrukken.	
	Concreet ondernomen acties.	
	Tijdens de Pre-Deployment Training van ALLE militairen die op opdracht vertrekken – zowel binnen een groot detachement als individuele augmentee – wordt de thematiek gender in detail en aangepast aan de cultuur van het Operationeel theater behandeld. De genderthematiek wordt geïntegreerd binnen de culture awareness briefing. Tijdens de vorming van de Gender Focal Points die binnen de grotere detachementen voorzien zijn wordt deze problematiek in detail behandeld als ook de rapportage en acties die nodig zijn opdat er op een correcte wijze opgetreden kan worden. De focus van deze Gender Focal Points ligt niet enkel om mistoestanden binnen de lokale cultuur van de inzetzone aan de kaak te stellen, maar eveneens om mogelijke mogelijke mistoestanden binnen het eigen Mil detachement aan te kaarten en advies aan de detachementscommandant te geven om deze situaties zo goed mogelijk aan te pakken. In het kader van de herziening van de genderthematiek binnen Defensie is de cursus GFP reeds volledig herzien.	Defensie
16.b	Tijdens de voorbereiding van civiele crisisbeheersingsmissies en tijdens de BGT aandacht besteden aan de problematiek van vrouwen en kinderen in gewapende conflicten.	
	Concreet ondernomen actie.	
	Tijdens de BGT werden **twee specifieke opleidingen** van elk 1u30 georganiseerd: Gender, 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid', en Kinderen en Gewapend Conflict. Daarnaast komen de thema's gender en de VVV-agenda ook aan bod in andere opleidingsonderdelen, zoals gedragscode, respect voor diversiteit – cultureel bewustzijn, bescherming van burgers en tijdens de mediatie oefening.	Buitenlandse Zaken
17.	**Nultolerantie met betrekking tot geweld tegen vrouwen opleggen aan de Belgische vredesmacht.**	
17.a	Vervolgen van de daders van seksueel geweld binnen Defensie.	
	Ratio van het aantal klachten ten aanzien van het aantal vervolgingen.	
	DG Jur heeft niet de bevoegdheid om seksuele delinquenten te vervolgen. De vervolging van seksuele misdrijven valt uitsluitend onder de bevoegdheid van de gerechtelijke autoriteiten. Dit doet geen afbreuk aan eventuele maatregelen of administratieve maatregelen die kunnen worden genomen in geval van seksueel geweld.	Defensie

	Ratio van het aantal vervolgingen ten aanzien van het aantal veroordelingen.	
	DG Jur wordt niet systematisch op de hoogte gesteld van de follow-up van dossiers nadat deze aan het parket zijn toegezonden.	Defensie
17.b	De nultolerantie jaarlijks onderlijnen.	
	Herinnering aan de waarden van Defensie en de *Joint Individual Common Core Skills.*	
	Al het militair personeel van Defensie dient jaarlijks deel te nemen aan de Joint Individual Comon Core Skills cursus en moet nadien hierover een test afleggen. De waarden van Defensie evenals het beleid tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag komen hierbij aan bod.	Defensie
17.c	Toepassen van de VN en NAVO Gedragscode binnen het Belgische leger en deze internationaal promoten.	
	Toepassing en promotie.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
17.d	Blijven inzetten op het afdwingbaar maken van de gedragscode in civiele crisisbeheersingsmissies en op de operationalisering van de gedragsstandaarden.	
	Ondernomen acties.	
	België is blijven aandringen op een volledige uitvoering van de gedragscode en gedragsstandaarden.	Buitenlandse Zaken
18.	**Strijden tegen de straffeloosheid met betrekking tot geweld tegen vrouwen en strijden de banalisering van de vormen van (seksueel) geweld.**	
18.a	Programma's en projecten steunen die erop gericht zijn de rechtsstaat te herstellen teneinde de straffeloosheid van de daders van geweld tegen vrouwen te bestrijden.	
	Ondernomen interventies.	
	In Burundi, is een van de specifieke doelstellingen van het vijfjarenprogramma 2017-2021 van RCN Justice & Démocratie het helpen terugdringen van gendergerelateerd huiselijk geweld en genderongelijkheid bij de erfopvolging in Burundi. In Guinee werd een rondetafelgesprek georganiseerd in het kader van de zestiendaagse actiecampagne voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen (een initiatief van UN Women waar de Belgische samenwerking in Guinee mee haar schouders onder zette). Centrale vraag van het gesprek was: Welk proces kan er in het leven worden geroepen om noodhulp te verlenen aan slachtoffers van GGG in Guinee? België verleende bovendien steun aan een initiatief van het UNFPA om 260 politieagenten en gendarmes op te leiden in de preventie en het beheer van GGG in de 13 prefecturen en gemeenten in de regio's Mamou, Kindia en Conakry (20 per prefectuur/gemeente). In Nigeria droeg België in 2020 een bedrag van 5 miljoen euro bij aan het Nigeria Humanitarian Fund (NHF), dat zijn middelen gebruikt voor humanitaire hulp naar aanleiding van de verwoestingen die Boko Haram in het noordoosten van Nigeria heeft aangericht. België is de op één na grootste donor van het fonds. De interventie van het NHF op het vlak van bescherming omvat allerlei activiteiten, onder meer het verlenen van diensten voor het beheren van gendergerelateerd geweld (GGG) en andere	Ontwikkelingssamenwerking

	gespecialiseerde diensten in dit domein, zoals (1) de oprichting van functionele callcenters op staatsniveau in de staten Borno, Adamawa en Yobe; en (2) juridische bijstand aan slachtoffers. In Senegal is Enabel, in het kader van de tweede pijler van het Belgisch-Senegalese samenwerkingsprogramma 2019-2023, begonnen met de voorbereidende werkzaamheden voor de oprichting van 3 opvangcentra voor vrouwen die het slachtoffer zijn geworden van geweld en verkrachting in de regio's Kaolack, Kaffrine en Fatick. De opvangcentra functioneren als 'unieke loketten' die gendergerelateerd geweld op een holistische manier benaderen. In Tanzania financiert België in het kader van de oproep om voorstellen in te dienen die verband houden met gender en onderwijs van D2.5 momenteel het 'Tapala!'-project. (352.723 euro). De Belgische NGO TRIAS en haar lokale partnerorganisatie, de Pastoral Women's Council voeren dat project uit. Het doel van het project is om het geweld tegen Masaivrouwen en -meisjes terug te dringen en een gedragswijziging ten aanzien van gendergelijkheid in gang te zetten in acht gemeenschappen. Het project berust op drie pijlers: bewustmaking van de gemeenschap, veiligheid op school en verandering bij de lokale besluitvormers.	
18.b	Op bi- en multilateraal niveau sensibiliseringsacties organiseren of ondersteunen over het probleem van seksueel geweld voor, tijdens en na gewapende conflicten en andere landen aanmoedigen wetgeving tegen seksueel geweld aan te nemen en toe te passen.	
	Ondernomen interventies.	
	Tijdens **bilaterale consultaties** met andere landen kaart België regelmatig de problematiek van geweld tegen vrouwen aan. Ons land geeft aan dat het een Nationaal Actieplan ter bestrijding van geweld tegen vrouwen uitvoert, en biedt andere landen aan expertise uit te wisselen inzake deze thematiek. Dit was onder meer het geval met Pakistan. België formuleerde vragen en aanbevelingen inzake maatregelen ter bestrijding van gendergerelateerd en seksueel geweld tijdens de **UPR** van Armenië, Bulgarije, Guinee-Bissau, Honduras, Kroatië, Liberië, Libië, Malawi, Malediven, Marshall Eilanden, Panama, Turkije en de VSA. België heeft zich dit jaar ook aangesloten bij de VN **Vriendengroep voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen en meisjes**, met het oog op het delen van informatie en goede praktijken tussen lidstaten.	Buitenlandse Zaken
	In **Guinee** werd op 8 maart een gedichtenwedstrijd voor jonge meisjes op touw gezet en werd er ook een toneelstuk opgevoerd in het kader van de zestiendaagse actiecampagne (initiatief van UN Women) met de bedoeling de bevolking bewust te maken van GGG. Er werd ook een tentoonstelling georganiseerd met brieven van vrouwelijke slachtoffers, om hun een eigen stem te geven. In **Marokko** ondersteunen de projecten 'Appui à la lutte contre la Violence à l'égard des femmes' ('Steun in de strijd tegen geweld op vrouwen') van UNFPA (2017-2019; 1,25 miljoen euro) en 'Promotion des normes sociales protectrices de l'enfant' ('Bevordering van de sociale normen ter bescherming van het kind) van Unicef (2017-2019; 1,25 miljoen euro) de Marokkaanse regering om mechanismen/strategieën te bedenken om geweld tegen vrouwen en kinderen tegen te gaan. In **Mozambique** werd tijdens de zestiendaagse actiecampagne en de viering van de 20ste verjaardag van Resolutie 1325 speciaal aandacht besteed aan de problemen van GGG in de regio's van Mozambique waar gewapende conflicten heersen (centrum en noorden). Enerzijds heeft België, in samenwerking met UN Women, Nederland, Spanje en Ierland, ervoor gekozen om in	Ontwikkelingssamenwerking

	Mozambique tijdens de zestiendaagse actiecampagne (25 november - 10 december 2020) ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes vooral in te zetten op de sociale media, om jongeren, tv- en radiopresentatoren, journalisten en jeugdactivisten aan te moedigen om mee aanjagers van verandering te worden. Via hun eigen platformen en diverse mediakanalen kunnen die influencers en activisten, sociale media, journalisten en presentatoren, miljoenen volgers en jongeren engageren, bewustmaken en motiveren om genderongelijkheid, seksueel en gendergerelateerd geweld mee te helpen bestrijden en tegelijk mee te werken aan de verandering van sociale normen, de economische empowerment van vrouwen en meisjes, en het voortouw te nemen om accurate informatie te delen via diverse medianetwerken. Anderzijds werden verscheidene debatten georganiseerd om de volledige en actieve deelname van vrouwen en meisjes aan het vredes-, veiligheids-, herstel- en ontwikkelingsproces te bevorderen. Het primaire opzet daarvan was om het publiek te betrekken en de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid zichtbaarder te maken, vooral in de specifieke context van conflicten (Cabo Delgado, Manica en Sofala) en post-conflictsituaties. Tijdens die besprekingen werd erop gewezen dat het bijzonder belangrijk is om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van vrouwen en meisjes in de context van conflicten en post-conflictsituaties en om hun mensenrechten en deelname aan het vredes-, veiligheids- en herstelproces in Mozambique te vrijwaren. Uit de debatten en discussies kwamen stimulerende, vernieuwende, heldere en soms tegenstrijdige standpunten naar voren over enkele van de uitdagingen waar het land momenteel mee te maken krijgt om echt werk te maken van gendergelijkheid en vrouwenrechten. Ze boden ook inspiratie voor acties en initiatieven om het leven van vrouwen en meisjes positief te beïnvloeden. Het rondetafelgesprek bestond uit korte presentaties van de hoofdsprekers, gevolgd door bijdragen van aanwezige en virtuele deelnemers. Dankzij die interacties konden ruim 5.000 personen – die via de traditionele media en sociale netwerken bij het hele proces werden betrokken – kennismaken met Resolutie 1325, de Agenda voor Vrouwen, Vrede en Veiligheid en het Nationaal Actieplan voor Vrouwen, Vrede en Veiligheid. In **Palestina** monitort België geweld tegen vrouwen aan de hand van rapporten die worden opgesteld door de multilaterale agentschappen en door lokale of internationale NGA's. Verschillende aspecten in verband met gender en gendergerelateerd geweld worden besproken binnen de Genderwerkgroep van de EU. Er werden in de COVID-19-context verschillende verslagen opgesteld waaruit blijkt dat het aantal gevallen van geweld en vrouwenmoord toeneemt (31 gevallen tot november 2020). BE sloot zich dit jaar weer aan bij de nationale zestiendaagse actiecampagne door steun te verlenen aan het UNFPA, Oxfam, of onrechtstreeks via de partners van de Belgische NGA's zoals het *Women's Center for Legal Aid and Counselling* (WCLAC) en de *Health Work Committees*. Het project met het UNFPA bestond erin virtuele personages (cartoons) te bedenken rond thema's als seksuele en reproductieve gezondheid, de negatieve effecten van vroegtijdige huwelijken en seksuele en elektronische intimidatie. Tijdens COVID-19 kwamen die 'modelpersonages' tot leven op Youtube en Facebook, waar ze miljoenen kijkers en fans lokten. In **Senegal** was Enabel, in het kader van de tweede pijler van het Belgisch-Senegalese samenwerkingsprogramma 2019-2023, medeorganisator van de wereldwijde campagne ‘Orange the World’. Met de zestiendaagse actiecampagne tegen gendergerelateerd geweld trok de bewustmakingskaravaan langs de drie regio's van het samenwerkingsprogramma, met ook een evenement op hoog niveau dat de campagne in Dakar aftrapte. Die campagne was erop gericht informatie te verspreiden over de nieuwe wet die verkrachting en pedofilie in Senegal strafbaar maakt. In **Tanzania** heeft de ambassade tijdens de zestiendaagse actiecampagne tegen gendergerelateerd geweld een evenement georganiseerd rond die vorm van geweld in het hoger onderwijs, dat al eerder in dit rapport is aangehaald.	

18.c	Het mandaat van de Speciale Rapporteur van de VN inzake geweld tegen vrouwen blijven ondersteunen.	
	Ondernomen interventies.	
	Tijdens de junisessie van de MRR is België tussengekomen tijdens het **interactief debat met de VN speciale rapporteur** inzake geweld tegen vrouwen, waarbij ons land de aanbevelingen van de rapporteur verwelkomde. Met oog op een **rapport** over de criminalisering en veroordeling van verkrachting door de speciale rapporteur inzake geweld tegen vrouwen, gepland voor 2021, beantwoordde België op vrijwillige basis de vragenlijst van de rapporteur (december). Waar relevant, bestudeert België de landenspecifieke aanbevelingen van de speciale rapporteur in voorbereiding op tussenkomsten tijdens het **Universeel Periodiek Onderzoek** van andere landen.	Buitenlandse Zaken.
	Steun voor relevante resoluties.	
	België **co-sponsorde de resolutie** over de uitbanning van geweld tegen vrouwen in de Derde Commissie van de VNAV.	Buitenlandse Zaken.
18.d	De staten aanmoedigen om de strijd tegen geweld te integreren in de mechanismen van transitionele justitie en strafrecht en om de strijd tegen seksueel geweld in de eerste plaats te beschouwen als een verantwoordelijkheid van elke staat (*ownership*).	
	Ondernomen interventies.	
	België roept regelmatig op tot de toepassing van het complementariteitsbeginsel en tot de vervolging van de ernstigste misdrijven door de **nationale autoriteiten**, en meer bepaald tot de versterking van nationale rechtsstelsels met het oog op de vervolging van misdrijven van seksueel geweld. Zie ook 18e.	Buitenlandse Zaken
18.e	Pleiten voor de bestrijding van straffeloosheid en aanmoedigen van maatregelen op nationaal en internationaal niveau.	
	Ondernomen interventies.	
	In de **MRR** komt België regelmatig tussen met **verklaringen ter ondersteuning van de strijd tegen straffeloosheid**. Dit is een centraal thema in bijna alle interventies over landensituaties. België formuleerde vragen en aanbevelingen om maatregelen te nemen in de strijd tegen straffeloosheid ten aanzien van geweld tegen vrouwen tijdens de **UPR** van Armenië, Bulgarije, Guinee-Bissau, Honduras, Kroatië, de Marshall Eilanden, Panama en Turkije. In de context van de **VNVR** vertaalt het Belgisch engagement in de strijd tegen de straffeloosheid zich in de systematische inzet op versterking van taal hierover in landenresoluties. In de eerste plaats gaat het dan om resoluties over landen die prominent zijn in het jaarrapport van de Speciale Vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal inzake Seksueel Geweld in Conflict. Zie ook vraag 15a inzake de Belgische **financiële steun** (€300.000) aan het **Conflict-Related Sexual violence Multi-Partner Trust Fund**, zowel ten voordele van VN Actie tegen seksueel geweld in conflict (*UN Action against Sexual Violence in Conflict*) en het VN team experten over de rechtsstaat en conflictgerelateerd seksueel geweld (*UN Team of Experts on Rule of Law and Sexual Violence in Conflict*).	Buitenlandse Zaken

19.	**In staten in een fragiele situatie, toezien op de veiligheid van vrouwen en meisjes en op hun bescherming tegen alle vormen van geweld.**	
19.a	De situatie van vrouwen in interventiezones opvolgen en een specifiek systeem van rapportage opzetten met betrekking tot geweld tegen vrouwen.	
	Monitoring/Early warning indicators.	
	Dit is enkel mogelijk wanneer de BEL militairen in de interventiezones in contact komen met de lokale bevolking. Tijdens de vorming van de Gender Focal Points die binnen de grotere detachementen voorzien zijn wordt deze problematiek in detail behandeld als ook de rapportage en acties die nodig zijn opdat er op een correcte wijze opgetreden kan worden.	Defensie
	In **Benin** wordt toezicht gehouden op en verslag uitgebracht over gendergerelateerd geweld, op het niveau van het programma 2019-2023, voornamelijk via 3 programma's: - In het kader van de *bevordering van de landbouwsector* zullen de indicatoren voor algemene doelstelling 2 (aantal fatsoenlijke banen), specifieke doelstelling 1 (gemiddeld netto-inkomen van landbouwondernemers) en specifieke doelstelling 2.2 (mate van tevredenheid van landbouwondernemers met het stimuleringskader) worden uitgesplitst volgens gender. - In de *gezondheidssector*: op centraal niveau heeft het gezondheidsprogramma van Enabel, P@SRIS, technische en financiële steun verleend voor de ontwikkeling van een website en een mobiele applicatie om de actoren die actief zijn op het gebied van gendergerelateerd geweld (GGG) in Benin in kaart te brengen. Zo kunnen besluitvormers, zoals ministeries en Technische en Financiële Partners, zich gemakkelijk een beeld vormen van de interventiegebieden met betrekking tot GGG, de doelstellingen van die interventies en de resultaten die concreet worden verwacht. - In het kader van het *Politieproject* ondersteunt een van de activiteiten de productie van betrouwbare gegevens. In dat verband moet de productie van naar gender uitgesplitste gegevens worden aangemoedigd om genderspecifieke kenmerken op te sporen en te documenteren. Voorts hebben, in het kader van de Wereldaidsdag 2020, 30 schoolgaande en niet-schoolgaande meisjes een opleiding gevolgd in vrouwelijk leiderschap evenals een initiatie in zelfverdediging tegen verschillende vormen van gendergerelateerd geweld, de aangifte van geweld en doorverwijzing naar de referentiestructuren. Deze meisjes, die dus een specifieke opleiding hebben gevolgd, zullen optreden als peer educators in hogescholen en leercentra. In **Burundi** focussen de projecten voornamelijk op bescherming via de monitoring van gendergerelateerd geweld en dan vooral door middel van juridische en psychosociale ondersteuning en bijstand via de vijfjarenprogramma's van AdZG en RCN. In **Guinee** verleent Enabel technische, wetenschappelijke en financiële steun aan de NGO Aguias om het gratis nummer 116 te versterken. De algemene bedoeling van de samenwerking is om bij te dragen aan een versterking van de operationele en organisatorische capaciteiten van het gratis nummer, door middel een geïntegreerde oplossing te bieden voor het beheer van de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën (NICT) ten behoeve van de hulpdiensten voor kinderen, vrouwen en jongeren. België verleent ook steun aan het UNFPA-project waarbij vroedvrouwen worden opgeleid om toe te zie op de wekelijkse verzameling van gegevens over de reproductieve gezondheidsindicatoren in gezondheidscentra op het platteland.	Ontwikkelingssamenwerking
	Ondernomen interventies.	

	BEL Defensie neemt deel aan deze programma's binnen een multinationaal kader (EU, UN, NAVO). In elk van deze programma's wordt veel aandacht besteed aan het aspect Gender en is gender opgenomen in de verschillende opleidingsprogramma's.	Defensie
	Geen specifieke informatie voor 2020.	Ontwikkelingssamenwerking
19.b	Verderzetten van de actie in het kader van het Verdrag inzake het verbod op clustermunitie en het Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen met een bijzondere nadruk op de effecten van deze wapens op kinderen en vrouwen.	
	Ondernomen interventies.	
	Tijdens de onderhandelingen over het nieuwe vijfjarenactieplan 2020-2024 van het **Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen** heeft België er actief voor gepleit om gender als transversaal actiedomein op te nemen in het actieplan en om gendercontactpunten te benoemen binnen de vier technische comités bij het Verdrag. België heeft daarbij een aantal andere landen gemobiliseerd om zich achter dit initiatief te scharen. België bepleitte hetzelfde standpunt ook in het kader van de onderhandelingen over het nieuwe vijfjarenactieplan 2021-2025 van het **Verdrag inzake het verbod op clustermunitie**. Tot slot pleitte België voor de integratie van de genderdimensie in het 2019 eindverslag van de Conferentie van Hoge Verdragsluitende Partijen bij Protocol V inzake ontplofbare oorlogsresten, gehecht aan het **Verdrag inzake conventionele wapens**. Dat pleidooi stuitte jammer genoeg op verzet. Derhalve heeft België er tijdens de expertvergaderingen van september 2020 omtrent datzelfde Protocol opnieuw voor gepleit om de genderdimensie op te nemen in het eindverslag 2020.	Buitenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
19.c	Blijvende aandacht besteden aan het respect voor artikel 7.4 in de uitvoering van het Wapenhandelsverdrag (exportverbod in geval van '*gender-based violence/violence against women and children*').	
	Opname gender-aspect in EU-gemeenschappelijke actie ter ondersteuning van de implementatie van het wapenhandelsverdrag in derde landen.	
	Door de COVID-19-pandemie vond de **6de Conferentie van de Verdragspartijen bij het Wapenhandelsverdrag** plaats via een schriftelijke procedure, waardoor diepgaand overleg niet mogelijk was. Er is wel beraadslaagd over de toepassing van artikel 7.4 van het ATT in de marge van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, tijdens een webinar die Frankrijk organiseerde en waar ook België aan heeft deelgenomen.	Buitenlandse Zaken
19.d	Speciale aandacht besteden aan de inspraak van vrouwen inzake ontmijningsprogramma's en vrouwen betrekken bij de beslissing welke zones eerst zullen worden ontmijnd.	
	Creatie gender-criterium dat systematisch afgetoetst wordt bij beoordeling van nieuwe ontmijningsprojecten.	
	België steunt al vele jaren **humanitaire ontmijningsprojecten**. Gender mainstreaming – deelname van vrouwen aan mijnbestrijdingsactiviteiten, voorlichting over het gevaar van mijnen, uitgesplitste gegevens over slachtoffers – is een selectiecriterium voor projecten die worden gefinancierd door de FOD Buitenlandse Zaken.	Buitenlandse Zaken

	Bovendien is het integreren van de genderdimensie in de nieuwe **Belgische ontmijningsstrategie** een transversale kwestie, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar het verzamelen van genderspecifieke gegevens en de verhoogde deelname van vrouwen in de mijnbestrijding.	
	Niet van toepassing in 2020	Defensie
19.e	De initiatieven ondersteunen van internationale, Belgische en lokale NGO's die zich richten op de bescherming van vrouwen en die strijden tegen seksueel geweld, onder andere door een geïntegreerde aanpak van medische en psychosociale zorg, door sociaaleconomische herintegratie van de slachtoffers en door het aanbieden van bescherming en huisvesting.	
	Ondersteunende acties.	
	België heeft regelmatig **uitwisselingen** met lokale, Belgische en internationale NGO's die zich richten op de bescherming van vrouwen en de strijd tegen seksueel geweld. Ons land geeft opvolging aan deze uitwisselingen in de uitvoering van het Belgisch buitenlands beleid. In relevante **multilaterale organisaties** benadrukt België systematisch het belang van de rol van het middenveld en vrouwenrechtenorganisaties voor de realisatie van de mensenrechten van vrouwen en gendergelijkheid. Een voorbeeld hiervan is de toevoeging van een paragraaf over de belangrijke bijdrage van het middenveld aan de VVV-agenda en het belang van dialoog, in de eerste resolutie in de Mensenrechtenraad over dit onderwerp. Deze toevoeging kwam er op vraag van België.	Buitenlandse Zaken
	In 2020 financierde **de Belgische humanitaire hulp** in totaal 13 projecten/programma's die werden uitgevoerd door (internationale of Belgische) NGO's. Van die 14 projecten/programma's bevatten er 11 een component die verband houdt met het voorkomen van en/of het omgaan met seksueel en gendergerelateerd geweld. Bovendien wordt gendermainstreaming op transversale wijze geïntegreerd in alle projecten/programma's die door zowel NGO's als multilaterale organisaties worden uitgevoerd. Op die manier kan de humanitaire hulp via verschillende soorten actoren in verschillende regio's op dit voor België prioritaire thema inspelen. Zo wordt er steun verleend aan het Internationaal Comité van het Rode Kruis in Burundi en de DRC, Oxfam in de bezette Palestijnse gebieden en Plan International Belgium in Burkina Faso. De preventie en bijstand voor overlevers is ook heel verscheiden, afhankelijk van de actoren en interventiegebieden, en gaat van psychosociale steun en betere doorverwijzingssystemen, over capaciteitsopbouwende workshops over positieve mannelijkheid, tot zuiver medische interventies. In **Niger** steunt België een reeks interventies van Belgische en internationale NGO's en internationale organisaties die de bescherming van vrouwen beogen door seksueel geweld te bestrijden en de geïntegreerde medische en psychosociale zorg voor slachtoffers en hun re-integratie en bescherming te bevorderen. Zie hoger bij punt 2.a. In **Nigeria** droeg België in 2020 een bedrag van 5 miljoen euro bij aan het Nigeria Humanitarian Fund (NHF), dat zijn middelen gebruikt voor het verlenen van humanitaire hulp na de verwoestingen van Boko Haram in het noordoosten van Nigeria. De respons van het NHF op het vlak van bescherming omvat activiteiten in verband met het verlenen van diensten voor het beheren van gevallen van gendergerelateerd geweld (GGG) en het verlenen van andere gespecialiseerde diensten in verband met gendergerelateerd geweld, zoals de zorg voor kinderen die dergelijke geweld hebben overleefd. In de gezondheidssector focust het NHF voornamelijk op een degelijkere eerstelijnsondersteuning en klinische behandeling voor vrouwen die het slachtoffer zijn geworden van verkrachting en partnergeweld.	Ontwikkelingssamenwerking

In **Marokko** verleent België steun aan Belgische NGO's die samenwerken met lokale organisaties die ijveren voor de bescherming van vrouwen en de bestrijding van seksueel geweld. Een van die organisaties is de Marokkaanse NGO Oujda Ain Ghazal, die in het kader van het door *RCN Justice & Démocratie* uitgevoerde project 'Tamalouk' specifiek werkt rond geïntegreerde zorg voor vrouwen en meisjes die het slachtoffer zijn van geweld in de regio Oriental (noodopvang, sociale bijstand, economische re-integratie enz.). Dat gebeurt in coördinatie met de plaatselijke instellingen en de Marokkaanse NGO *Solidarité médico-sociale* (MS2) in het kader van het project 'Takkaful', uitgevoerd door Dokters van de Wereld België, dat deels werkt rond de medische en psychosociale zorg voor slachtoffers van seksueel geweld, met bijzondere aandacht voor meisjes en adolescenten.

In **Oeganda**, zoals aangehaald in punt 3.a., steunt België een project van Dokters van de Wereld dat slachtoffers van GGG een holistische dienstverlening biedt waarbij rekening wordt gehouden met de fysieke, mentale en juridische aspecten van die zorg.

In de **DRC** steunt BE het bilaterale programma dat Enabel uitvoert om seksueel geweld te bestrijden in de provincies Bandundu en Tshopo en de Evenaarsprovincie (3 miljoen euro). Er werd een begrotingstoewijzing van 2 miljoen euro toegevoegd in het kader van het Transitieprogramma dat in de provincies Zuid-Ubangi en Tshopo wordt uitgevoerd. De interventieperiode werd verlengd tot 2020 (oorspronkelijke periode: 2015-2018). De indicatoren in verband met de gevallen die in 2020 via het project werden beheerd, zijn als volgt:

- Provincie Tshopo/Kisangani, periode van 01/01/2020 tot 31/10/2020, 716 gevallen medisch en psychosociaal opgevolgd en 410 gevallen juridisch behandeld.
- Provincie Zuid-Ubangi/Gemena, periode van 01/01/2020 tot 31/10/2020, 107 gevallen medisch en psychosociaal opgevolgd en 51 gevallen juridisch behandeld.
- Provincie Kwilu/Mosango, periode van 01/01/2020 tot 31/03/2020, 22 gevallen medisch en psychosociaal opgevolgd en 8 gevallen juridisch behandeld.

Daarnaast steunt BE het vijfjarenprogramma 2017-2021 van het Consortium van de ANGS *Centre National de Coopération au Développement (CNCD) - Le Monde selon les Femmes*, waarvan een van de hoofdlijnen mikt op de bestrijding van seksueel geweld en dat door *Le Monde selon les Femmes* wordt uitgevoerd via haar partner in Noord-Kivu. België verleent ook bijstand aan Dokters van de Wereld België bij de uitvoering van het programma van het project voor de medische en psychosociale zorg voor overlevenden van geweld (SVS), met het ministerie van Volksgezondheid van de DRC als lokale partner. Dat programma, dat voor 80% wordt medegefinancierd door het directoraat-generaal Europese Civiele Bescherming en Humanitaire Hulpoperaties (ECHO) van de Europese Commissie, heeft tot doel vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld, weerbaarder te maken en psychosociale zorg te verlenen aan kinderen die het slachtoffer zijn van geweld in de DRC, om te voorkomen dat zij extreem gemarginaliseerd raken.

In **Rwanda** werkt de Rwandese middenveldorganisatie *Association Modeste et Innocent* (AMI) mee aan het vredes- en verzoeningsproces. Die organisatie heeft ook een specifiek project rond vrouwelijke traumaslachtoffers. AMI is een partner van de Belgische NGO's Broederlijk Delen en 11.11.11, die in Rwanda door de Belgische regering worden gefinancierd. In 2020 heeft de post ook specifieke bijstand verleend aan de Rwandese NGO AMIZERO, een lokale organisatie die zich al vele jaren inzet voor vrouwen en meisjes in precaire situaties.

Projecten of programma's die bijdragen aan gendergelijkheid in staten die zich in een fragiele situatie bevinden.

	België steunt het ***Women Peace and Humanitarian Fund*** met een financiering van €500.000. Dit is een globaal fonds opgericht met als doel de uitvoering van de VVV-agenda te versnellen. België draagt bij aan de reguliere financieringscyclus van het fonds in de DRC en Mali, waarbij **lokale vrouwen(rechten)organisaties** gesteund worden voor de uitvoering van projecten gericht op vredesopbouw en humanitaire actie. Daarnaast draagt België bij aan de *Rapid Response Window* voor deelname van vrouwen aan **vredesprocessen en de uitvoering van vredesakkoorden**, via rechtstreekse ondersteuning aan vrouwelijke vredesopbouwers en middenveldorganisaties.	Buitenlandse Zaken
	In **Burundi** draagt het merendeel van de Belgische programma's/projecten bij tot de gelijkheid van mannen en vrouwen door te streven naar een man-vrouwpariteit op het niveau van de begunstigden en op het niveau van de lokale beslissingscomités van de projecten/programma's. In de **DRC** steunt BE het bilaterale programma dat Enabel uitvoert om seksueel geweld te bestrijden in de provincies Bandundu en Tshopo en de Evenaarsprovincie. Dat programma werd onlangs verlengd via het Transitieprogramma. België steunt het vijfjarenprogramma 2017-2021 van het Consortium van ANGS *CNCD – Le Monde selon les Femmes*, waarbij de bestrijding van seksueel geweld een van de hoofdlijnen van het programma is. Dat onderdeel wordt uitgevoerd door *Le Monde selon les Femmes* via zijn partner in Noord-Kivu.	Ontwikkelingssamenwerking
20.	**De veiligheid en bescherming van de vrouwen en jonge meisjes verzekeren in het kader van humanitair werk.**	
20.a	Rekening houden met de bescherming van vrouwen en meisjes bij humanitaire taken, DDR en SSR programma's zoals het bouwen van vluchtelingenkampen.	
	Projecten of programma's die bijdragen aan gendergelijkheid in staten die zich in een fragiele situatie bevinden.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
21.	**Bestrijden van mensenhandel.**	
21.a	Van de bestrijding van mensenhandel een prioriteit maken in het Nationaal Veiligheidsplan.	
	Aanwijzingen van deze prioriteit.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020	Binnenlandse Zaken
21.b	Hulp en begeleiding aanbieden aan de slachtoffers van mensenhandel in België.	
	Instrumenten voor hulp en begeleiding.	
	De Belgische regering in lopende zaken heeft het actieplan mensenhandel 2015-2019 geactualiseerd met het oog op verlenging ervan tot 2020, en waarbij bepaalde initiatieven zijn aangestipt die moeten worden genomen. Een nieuw actieplan is in voorbereiding voor de jaren 2021-2025. Dat plan zal dan tegemoetkomen aan de doelstellingen van de nieuwe regering. Die regering heeft overigens in haar regeringsverklaring nadrukkelijk gewezen op het belang van de strijd tegen mensenhandel. De procedure voor slachtofferbescherming verloopt steeds volgens de richtlijnen uit de wet van 15 december 1980 (verblijfsvergunningen voor slachtoffers) en de multidisciplinaire omzendbrief van 23 december 2016. Er zijn besprekingen aan de gang met de gefedereerde entiteiten om die omzendbrief te herzien en meer duidelijkheid te verschaffen over de follow-up van de minderjarigen in het bijzonder. In dat verband wordt de opbouw tussen de federale en gemeenschapsregels nader bekeken,	Binnenlandse Zaken-DVZ Justitie

teneinde een eenduidige sturing ten aanzien van minderjarige slachtoffers van mensenhandel te bevorderen.

Aantal en aandeel slachtoffers van mensenhandel die een verblijfsvergunning hebben verkregen.

Binnenlandse Zaken-DVZ Justitie

2020	Aantal		Aandeel (%)	
Vergunning	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Bijlagen 15	8	8	1,24%	1,24%
Afgifte attest van immatriculatie	39	41	6,05%	6,36%
Verlenging attest van immatriculatie	1	6	0,16%	0,93%
Afgifte BIVR tijdelijk	42	41	6,51%	6,36%
Verlenging BIVR tijd	178	240	27,60%	37,21%
Afgifte onbeperkt	15	26	2,33%	4,03%
Totaal	**283**	**362**	**43,88%**	**56,12%**

Aantal en aandeel slachtoffers van mensenhandel die werden beschermd.

Binnenlandse Zaken-DVZ Justitie

2020	Aantal		Aandeel (%)	
Type	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Economisch	11	37	13,41%	45,12%
Prostitutie	23	3	28,05%	3,66%
Mensensmokkel	3	2	3,66%	2,44%
Divers	1	0	1,22%	0,00%
Bedelarij	2	0	2,44%	0,00%
Totaal	**40**	**42**	**48,78%**	**51,22%**

21.c Verdergaan met het integreren van mensenhandel in de bilaterale akkoorden inzake politiële samenwerking.

Akkoorden waarin mensenhandel opgenomen is.

Maakt deel uit van het beleid (continu). — Binnenlandse Zaken

21.d De nadruk leggen op mensenhandel in het kader van het concept ‘human security’ tijdens militaire operaties.

Ondernomen interventies.

Deze problematiek wordt steeds aangehaald tijdens de Pre Deployment Training van al het personeel dat in operatie vertrekt — Defensie

21.e Het mandaat van de Speciale Rapporteur van de VN inzake mensenhandel blijven ondersteunen.

Ondernomen interventies.

België is tussengekomen tijdens de **interactieve dialoog** met de VN speciale rapporteur inzake mensenhandel tijdens de junisessie van de **Mensenrechtenraad**, waarbij ons land de rapporteur uitdrukkelijk bedankte voor haar rapport, en haar onvermoeibare werk voor slachtoffers van mensenhandel. — Buitenlandse Zaken

	Steun voor relevante resoluties.	
	België **co-sponsorde de resolutie** inzake mensenhandel in de junisessie van de MRR, net als de resolutie over hetzelfde thema in de Derde Commissie van de VNAV.	Buitenlandse Zaken

DOELSTELLING 4: Bevorderen van de deelname van vrouwen aan processen rond conflict, vrede en veiligheid

22.	**Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen de federale administraties.**	
22.a	Een actief rekruteringsbeleid voeren, de evolutie in de aanwerving van vrouwen analyseren en het rekruteringsbeleid aanpassen op basis van deze analyse.	
	Ondernomen acties binnen het rekruteringsbeleid om vrouwen aan te trekken.	
	Naar aanleiding van de publicatie van het nieuwe **diplomatieke examen** werd vanuit de FOD Buitenlandse Zaken actief gecommuniceerd via o.a. sociale media om vrouwen warm te maken voor de carrière.	Buitenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Ontwikkelingssamenwerking
	In het voorjaar van 2020 werden in Luik en Antwerpen wervingsacties georganiseerd, onder de vorm van pop-upstores, toegespits op het aantrekken van vrouwelijke kandidaat-militairen.	Defensie
	De politie waakt over de diversiteit bij het samenstellen van de selectiecommissies (interne mobiliteit en externe aanwerving), de rekruteringsstands, of in de contactpunten "rekrutering". Er bestaan voor iedereen mogelijkheden van aanpassing van de arbeidstijd, zonder onderscheid tussen mannen en vrouwen. Er wordt meer specifiek aandacht gevestigd op de representativiteit van vrouwen bij de interne en externe communicatie (aanwervingscampagnes met getuigenissen van politievrouwen, het in de kijker plaatsen op de sociale netwerken van specifieke dagen zoals moederdag, dag van de vrouw, opendeurdagen specifiek voor vrouwen, ...). Bovendien worden in het kader van de aanwerving voor het operationeel kader specifieke testdagen georganiseerd voor de sportproeven (functioneel parcours) naar aanleiding van de vaststelling dat vrouwen die proeven minder goed doorstaan dan mannen. In 2020 heeft een politieschool, ter gelegenheid van de Internationale Vrouwendag, een exclusieve informatiedag voor vrouwen georganiseerd. De aandacht voor diversiteit in al zijn aspecten en de dynamiek op het terrein neemt evenwel toe naar aanleiding van de gebeurtenissen op nationaal en internationaal vlak. Dit gebeurt langzaam maar zeker onder impuls van een aantal beleidsadviseurs op beide politieniveaus. Een trigger hiertoe zijn een aantal externe overlegfora zoals deze in het kader van het Nationaal Actieplan tegen Racisme (en discriminatie). In het kader van de implementatie van de Ministeriële omzendbrief GPI 74 *Bevordering van de gelijke kansen van mannen en vrouwen binnen de politiediensten* werden de volgende krachtlijnen aan het licht gebracht: 1. Bijna alle korpschefs doen de nodige inspanningen om de vooropgestelde actiepunten te implementeren op het terrein. Dit is op de eerste plaats het persoonlijk onderschrijven van de charter, al dan niet hernomen in hun opdrachtbrief. 2. Het minst wordt aandacht besteed aan het persoonlijk onderschrijven van het charter door de personeelsleden. Soms gebeurt dit bij de introductiedagen. 3. Expliciet wordt aandacht besteed aan evenredige vertegenwoordigingen in overlegfora en (examen-)commissies. 4. Een expliciet diversiteitsbeleid lijkt geen gangbare realiteit te zijn, zonder te willen zeggen dat er geen oog is binnen het HRM-	Binnenlandse Zaken-Fedpol

beleid inzake diversiteit.
Het is belangrijk om inspanningen te leveren inzake sensibilisering met als doel een ruimer kader en de maatschappelijke inbedding te voorzien.

Aantal en aandeel mannen – vrouwen onder de diplomaten, posthoofden, de consuls, de attachés ontwikkelingssamenwerking, de militairen en de geïntegreerde politie.

Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking

2020	Aantal		Aandeel (%)	
Functie	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Ambassadeur	9	74	11	89
Hoofd Belgian Office	0	1	0	100
Hoofd Consulaat	1	3	25	75
Consul-Generaal	2	14	13	88
Hoofd Diplomatiek Bureau	0	3	0	100
Permanent Vertegenwoordiger	1	7	13	88
Totaal	**13**	**101**	**11**	**89**

2020	Aantal		Aandeel (%)	
Klasse/niveau	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
A1	22	38	37	63
A2	106	164	39	61
A3	25	126	17	83
A4	18	84	18	82
A5	2	14	13	88
C (consulaire loopbaan)	6	11	35	65
Totaal	**179**	**437**	**29**	**71**

Defensie

Situatie in december 2020:

2020	Aantal		Aandeel (%)	
Functie	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Officieren	565	3239	14,85%	85,15%
Onderofficieren	922	9892	8,53%	91,47%
Vrijwilligers	854	9676	8,11%	91,89%

Totaal	2341	22807	9,31%	90,69%	

Personeelsbestand van de Geïntegreerde Politie (situatie op 31/12/2020) — Binnenlandse Zaken-Fedpol

2020	Aantal		Aandeel (%)	
Functie	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Agent	655	636	50.74	49.26
Inspecteur	7642	20594	27.06	72,94
Hoofdinspecteur	1397	6686	17.28	82.72
Commissaris	418	2264	15.59	84.41
Hoofdcommissaris	55	435	11.22	88,78
Administratief en logistiek kader niveau A	978	469	67.59	32.41
Administratief en logistiek kader niveau B	1432	835	63.17	36.83
Administratief en logistiek kader niveau C	2992	1116	72.83	27.17
Administratief en logistiek kader niveau D	1728	838	67.34	32.66
Totaal	17297	33873	33.80	66.20

Bij de Geïntegreerde Politie is een groeiend aandeel vrouwen terug te vinden. Momenteel zijn de mannen beter vertegenwoordigd dan de vrouwen, vooral voor de hoogste operationele posten (HINP, CP, HCP). Wat het burgerpersoneel betreft, stelt men het tegenovergestelde vast, namelijk dat de vrouwen duidelijk beter vertegenwoordigd zijn dan de mannen.

22.b	De sollicitant fysiek voorbereiden.	
	Ondernomen acties.	
	De site www.mil.be werd volledig herzien met veel aandacht voor de vrouwen bij Dfensie. Een trainingsplan dat in detail de fysieke toelatingsproeven uitlegt bij de wervingstesten werd is op deze site beschikbaar.	Defensie
	Aantal voorbereidingssessies.	
	Er worden dus geen voorbereidingssessies meer georganiseerd.	Defensie
23.	**Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen binnen internationale organisaties.**	
23.a	Aanmoedigen van de Belgische vrouwelijke kandidaturen voor internationale organisaties.	
	Aanmoedigingsacties.	
	België maakt deel uit van de **vriendengroep 'genderpariteit'**. Deze vriendengroep komt regelmatig samen om ideeën en initiatieven uit te wisselen voor het bevorderen van vrouwen in leidinggevende functies in VN Vredesmissies. België houdt	Buitenlandse Zaken

daarnaast rekening met genderdimensies bij het bepalen van de Belgische electorale voorkeuren voor verkiezingen in VN experten organen, zoals de verschillende mensenrechtencomités.

In het kader van VN verkiezingen heeft België ook aandacht voor het genderevenwicht en **vrouwelijke kandidaten** voor VN-kandidaturen. Ons land heeft dit jaar met succes een vrouwelijke experte voorgedragen voor het adviescomité van de Mensenrechtenraad, met oog op een beter genderevenwicht binnen dit adviescomité, en heeft de kandidatuur van een vrouwelijke rechter voorgedragen voor de functie van rechter binnen het Internationaal Strafhof.

Defensie

	Interne mutaties naar Internationale organisaties	Mutaties 2020 naar Internationale organisaties
Officieren	6	7
Onderofficieren	9	7
Vrijwilligers	2	2
Totaal	17	16

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020. — Binnenlandse Zaken

24. Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen in het kader van vredesmissies, civiele crisisbeheersingsmissies en verkiezingswaarnemingsmissies.

24.a Aanmoedigen van vrouwen om zich kandidaat te stellen voor vredesmissies.

Aanmoedigingsacties.

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020. — Defensie

Aantal en aandeel mannen en vrouwen (Officieren, Onderofficieren & Vrijwilligers) bijgedragen aan vredesmissies.

Defensie

2020	Aantal		Aandeel (%)	
Functie	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
Officieren	54	387	12,24%	87,76%
Onderofficieren	73	858	7,84%	92,16%
Vrijwilligers	32	731	4,19%	95,81%

	Totaal	159	1976	7,45%	92,55%	

24.b Aanmoedigen van vrouwen om zich kandidaat te stellen voor civiele crisisbeheersingsmissies.

Aanmoedigingsacties.

België streeft in eerste instantie naar een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de **voorbereidende opleiding** (BGT). Er is geen extra aanmoediging om zich ook kandidaat te stellen, maar de EU GVDB-missies voeren wel een beleid van positieve actie t.o.v. vrouwelijke kandidaten. — Buitenlandse Zaken

Geen specifieke actie ondernomen. De opdrachten van crisisbeheersing staan open voor zowel vrouwen als mannen. De kandidaatstellingen worden op niet-gedifferentieerde wijze binnen de federale politie ondersteund. — Binnenlandse Zaken-Fedpol

Geen specifieke informatie voor 2020. — Justitie

Aantal en aandeel mannen en vrouwen bijgedragen aan civiele crisisbeheersingsmissies.

Buitenlandse Zaken

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
0	6	0	100

Binnenlandse Zaken-Fedpol

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
0	10	0	100

Justitie

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
4	2	67%	33%

24.c Aanmoedigen van vrouwen om deel te nemen aan de *'basic generic training'* voorafgaand aan de uitzending voor een civiele crisisbeheersingsmissie.

Aanmoedigingsacties.

In de mate van het mogelijke worden evenveel vrouwelijke als mannelijke kandidaten voorgedragen voor de *Basic Generic Training*. — Buitenlandse Zaken

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020. — Ontwikkelingssamenwerking

Geen specifieke informatie voor 2020. — Justitie

	Geen specifieke actie ondernomen. De civiele crisisbeheersingsmissies en dus de opleiding "basic generic training" (BGT) staan open voor zowel vrouwen als mannen. De kandidaatstellingen worden op niet-gedifferentieerde wijze binnen de federale politie ondersteund. Wegens de gezondheidscrisis van 2020 werd de organisatie van de BGT meermaals uitgesteld. Deze zou in 2021 moeten plaatsvinden.	Binnenlandse Zaken-Fedpol
	Aantal en aandeel mannen en vrouwen die deelgenomen hebben aan de '*basic generic training'*.	
		Buitenlandse Zaken

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
9	6	60	40

Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Ontwikkelingssamenwerking
	Justitie

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
0	2	0%	100%

	Binnenlandse Zaken-Fedpol

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
0	0	0	0

24.d	Aanmoedigen van vrouwen om zich kandidaat te stellen voor verkiezingswaarnemingsmissies.	
	Aanmoedigingsacties.	
	Geen deelname aan verkiezingswaarnemingsmissies in 2020 omwille van COVID-19.	Buitenlandse Zaken
	Aantal en aandeel mannen en vrouwen die deelgenomen hebben aan verkiezingswaarnemingsmissies.	
		Buitenlandse Zaken

Aantal		Aandeel (%)	
Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen
N/A	N/A	N/A	N/A

24.e	Op internationaal niveau pleiten voor de participatie van een groter aantal vrouwen in vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies.	
	Ondernomen interventies.	
	Als niet-permanent lid in de **VNVR** vestigde België regelmatig de aandacht op het belang van de **participatie van vrouwen aan**	Buitenlandse Zaken

	missies. Daarnaast nam België in augustus zeer actief deel aan de onderhandelingen van **VNVR resolutie 2538 inzake de inzet van vrouwelijke blauwhelmen in VN-missies**. De daarbij uitgedragen positie is consistent met het profiel van België van de afgelopen jaren: voor ons land is het van groot belang dat VN-lidstaten en het VN-Secretariaat hun samenwerking opdrijven met het oog op gendergelijkheid en het creëren van een ondersteunende omgeving. Speerpunten van België tijdens deze onderhandelingen waren onder meer het belang van gender mainstreaming en van participatie op alle niveaus en functies, het vermijden van stereotyperingen en een goede balans tussen enerzijds een focus op vrouwen (training en opportuniteiten) en anderzijds op het wegwerken van structurele barrières. De strijd tegen seksueel misbruik is in dat verband ook essentieel.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Binnenlandse Zaken
25.	**Toezien op een betere vertegenwoordiging van vrouwen bij vredesonderhandelingen en de institutionalisering van de rol van vrouwen in processen van vrede en veiligheid stimuleren.**	
25.a	Betrekken van Belgische vrouwenorganisaties bij het beleid rond CVE, de preventie van radicalisering en disengagement.	
	Betrokken Belgische vrouwenorganisaties.	
	Zie antwoord op punt 14b.	Binnenlandse Zaken-OCAD
25.b	Consultaties met lokale vrouwen en vrouwenorganisaties systematiseren bij *fact finding missions* en deze informatie verspreiden via de betrokken partners.	
	Consultaties.	
	Dit wordt gedaan, maar het voorbije jaar zijn er geen fact finding missies geweest voor de deelname aan operaties waarbij het BEL detachement een actieve rol in de conflictoplossing opneemt.	Defensie
25.c	Bij vredesprocessen aandacht vragen voor het opnemen van vrouwelijke mediatoren en onderhandelaars.	
	Steun voor de deelname van vrouwen aan vredesonderhandelingen.	
	België pleit herhaaldelijk en in verschillende relevante fora voor het opnemen van vrouwelijke mediatoren en onderhandelaars bij vredesprocessen. Dit was bijvoorbeeld het geval in het kader van de **Mensenrechtenraad**, waarbij ons land verschillende gezamenlijke verklaringen co-sponsorde waarbij het belang van de participatie van vrouwen aan vredesprocessen benadrukt werd (onder meer m.b.t. de Centraal-Afrikaanse Republiek). Ook binnen de **VNVR** heeft België het belang van de participatie van vrouwen aan vredesonderhandelingen systematisch aangekaart tijdens interventies en onderhandelingen. Een concreet voorbeeld is de informele Arria vergadering die ons land samen met Duitsland, de Dominicaanse Republiek en Estland in december organiseerde inzake de situatie in Jemen, waarbij de rol van de Veiligheidsraad in het garanderen van betekenisvolle participatie van vrouwen van diverse achtergronden in vredesprocessen door België als een van de discussiepunten werd opgebracht, evenals wat de VNVR kan doen ter ondersteuning van vrouwelijke vredesopbouwers en vrouwelijke mensenrechtenverdedigers.	Buitenlandse Zaken

	In het kader van een openbare sessie van de **Afrikaanse Unie** over de VVV-agenda, wees België onder meer op het belang van de participatie van vrouwen aan besluitvorming m.b.t. vrede en conflict (van bij het begin en op voet van gelijkheid met mannen). Daarbij heeft ons land ook zijn steun aan het netwerk FemWise Afrika belicht, met name aan de hand van de financiering van het **project Custodians for Peace**, voor een bedrag van 324 219,9 EUR (2019-2021). Het project opent deuren voor vrouwelijke leiders of vredesopbouwers, zodat ze actief kunnen deelnemen aan het vredesproces. Het project is allereerst bedoeld om Afrikaanse vrouwen van elke etnische en sociale afkomst op te leiden voor een actieve deelname aan conflictbemiddeling en -preventie. Tot slot steunt ons land ook het ***Women Peace and Humanitarian Fund*** met een financiële bijdrage van €500.000. Een deel van deze financiering is specifiek gericht op concrete ondersteuning die vrouwelijke vredesopbouwers dient toe te laten deel te nemen aan vredesonderhandelingen (zie ook vraag 19.e).	
25.d	Op internationaal niveau pleiten voor het opnemen van meer vrouwen in delegaties die deelnemen aan onderhandelingen en processen van vrede en democratisering.	
	Verklaringen waarin wordt verwezen naar de deelname van vrouwen.	
	België kaart dit regelmatig aan in het kader van interventies op internationaal niveau inzake vredesopbouw, conflictpreventie, mediatie, etc. Dit was onder meer het geval in verschillende gezamenlijke verklaringen die ons land co-sponsorde tijdens sessies van de **Mensenrechtenraad**. In de **VNVR** vestigt België systematisch de aandacht op de noodzaak van de betekenisvolle deelname van vrouwen aan vredes- en veiligheidsprocessen, bijvoorbeeld met betrekking tot het vredesproces in Soedan en Zuid-Soedan. Tijdens het jaarlijks open debat in de VNVR over 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' – dat in 2020 samenviel met de 20ste verjaardag van resolutie 1325 – vormde het belang van participatie de rode draad doorheen de Belgische interventie. Toen de VNVR in juli de strijd tegen seksueel geweld in context van conflict besprak, vroeg ons land bijzondere aandacht voor gendergelijkheid, onder meer door de garantie op betekenisvolle en volwaardige participatie van vrouwen in besluitvormingsprocessen in de breedste zin. In het kader van de **donorconferentie** over Afghanistan heeft België hier ook sterk de nadruk op gelegd, evenals tijdens de donorconferentie inzake de Rohingya, waarbij expliciet gevraagd werd Rohingya vrouwen te betrekken bij besluitvorming (zie ook vraag 2d).	Buitenlandse Zaken
25.e	Ondersteunen van de volledige en betekenisvolle deelname van vrouwen aan de strijd tegen de illegale transfer en het misbruik van kleine geweren en lichte wapens.	
	Ondernomen interventies.	
	In het kader van het lidmaatschap in de VN Veiligheidsraad werkte België samen met Duitsland een ontwerp uit voor de actualisering van Resolutie 2220 over de strijd tegen de illegale handel van handvuurwapens en lichte wapens. In dat ontwerp **werd een sterkere taal gehanteerd wat betreft de integratie van gender en vrouwenparticipatie** – ook in leidinggevende functies – in de processen die erop gericht zijn de verspreiding van illegale handvuurwapens en lichte wapens tegen te gaan. Jammergenoeg kwam er door gebrek aan consensus binnen de Veiligheidsraad uiteindelijk geen bijgewerkte versie van Resolutie 2220.	Buitenlandse Zaken

25.f	Pleiten voor de consultatie van lokale vrouwen en vrouwengroepen bij de voorbereiding en bespreking van vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies.	
	Ondernomen interventies.	
	Bij het plannen van de opstart van een **EU adviesmissie** in de Centraal-Afrikaanse Republiek heeft België aangedrongen op de uitvoering van de VVV-agenda en de Raadsconclusies die daarover werden aangenomen. In de **VNVR** legt België in landenspecifieke discussies vaak de nadruk op het belang van consultatie met het middenveld voor het bereiken van de doelstellingen van de VVV-agenda. Bij het bepalen van *briefers* wordt ook ingezet op maximale bijdragen van vrouwen uit het middenveld. België wijst in interventies regelmatig op de belangrijke rol van vrouwen, inclusief vrouwelijke mensenrechtenverdedigers, in processen van vredesopbouw. Besprekingen van de situaties in Soedan, Zuid-Soedan en Mali e.a. werden bijvoorbeeld aangegrepen voor het brengen van deze boodschap.	Buitenlandse Zaken
26.	**De participatie van vrouwen verbeteren in de lokale samenleving.**	
26.a	De aanwezigheid van vrouwen aanmoedigen in het lokaal juridisch apparaat en binnen de lokale politie en het leger.	
	Ondernomen interventies.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Buitenlandse Zaken
	Dit is een verantwoordelijkheid van de MN organisatie die de Security Sector Reform & Disarmament, Demobilisation and Reintegration leiden binnen een bepaald crisisgebied. In zulke operaties waarbinnen de BEL Defensie deelneemt, gebeurt dit ook.	Defensie
26.b	Steunen van initiatieven die gericht zijn op het versterken van de participatie van vrouwen in de besluitvorming op elk niveau (lokaal, regionaal en nationaal) in het bijzonder in staten in fragiele situatie.	
	Steun voor de participatie van vrouwen aan vredesonderhandelingen.	
	In Benin hebben de vier pijlers van het landenprogramma 2019-2023 tot doel de positie van de verschillende groepen ‘rechthebbenden’ te versterken door een aanpak gebaseerd op mensenrechten. Door die aanpak te koppelen aan het transversale genderthema kan een maximale deelname van vrouwen aan de besluitvorming in het kader van de projecten worden gewaarborgd.	Ontwikkelingssamenwerking
	Aantal en kwaliteit van gehouden consultaties met lokale vrouwengroepen.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Ontwikkelingssamenwerking
26.c	Steunen van lokale vrouwennetwerken en –organisaties om hun juridische, economische, politieke en sociale capaciteiten te versterken.	
	Geleverde steun.	
	In Benin ijvert het steunprogramma voor de landbouwsector voor de versterking van vrouwelijk leiderschap door ervoor te zorgen dat vrouwen vertegenwoordigd zijn (vaak via een quotasysteem) via vrouwenorganisaties in de landbouw en in de bestuursorganen van boerenorganisaties. Het gezondheidsprogramma P@SRIS pleit er eveneens voor om vrouwen meer te betrekken bij het Nationaal platform van gebruikers van gezondheidsdiensten (PNUSS) en de gedecentraliseerde structuren daarvan, om klachten en ongenoegens van de bevolking aan de orde te stellen, vooral van vrouwen, die de voornaamste cliënten	Ontwikkelingssamenwerking

	van gezondheidscentra zijn. In Marokko ondersteunt de Belgische samenwerking via de NGO Solidarité Socialiste vrouwennetwerken in de regio Casablanca-Settat. Een van de partners van Solidarité Socialiste, het AFAQ-netwerk (Action Femmes des Associations des Quartiers du Grand Casablanca), steunt en begeleidt de lokale structuren voor vrouwen en de wijkdynamiek. Die steun krijgt concreet vorm in de capaciteitsversterking van vrouwenorganisaties, het versterken van de interventies van verenigingen naar het vrouwelijke publiek toe, de vorming van vrouwelijke leiders op wijkniveau en de sensibilisering van het publiek voor gendergelijkheid, genderbenadering en burgerschap. In Oeganda steunt België het Women International Peace Centre (WIPC) in het kader van de financiële enveloppe voor vredesopbouw (S0.1). Het gaat om een totaalbedrag van 150.000 euro over 24 maanden. Het doel van dit project is om een vreedzaam verkiezingsproces te bevorderen door middel van constructieve partnerschappen, in goede banen geleid door een coalitie van Oegandese vrouwen uit de civiele samenleving. Gezien (electoraal) geweld verwoestende gevolgen kan hebben voor gezinnen en vrouwen werd de Women's Situation Room (WSR) in het leven geroepen. Dat platform werkt als een soort van vroeg waarschuwingssysteem, zodat er snel kan worden ingegrepen om eventuele conflicten en geweld te ondervangen. Bovendien wordt ook sterk ingezet op onderzoek en capaciteitsopbouw op het gebied van bemiddeling, vredesopbouw en conflictpreventie. In de DRC is er het vijfjarenprogramma 2017-2021 van de ANGS RCN, waarvan een van de interventieassen focust op de betrokkenheid van vrouwen bij conflictoplossing; de interventieperimeter is Noord-Kivu.	
26.d	Aanmoedigen van lokale verwezenlijkingen geënt in het maatschappelijke middenveld, gericht op een betere socio-economische participatie van vrouwen.	
	Projecten of programma's die bijdragen aan de socio-economische participatie van vrouwen.	
	In Benin meet de landbouwcomponent van de nieuwe landenportefeuille de impact op de sociaal-economische participatie van vrouwen in de ontwikkeling van de ananassector, waarbij hen betere voorwaarden worden geboden om zowel de kwantiteit als de kwaliteit van hun ananasoogst te verbeteren. Via de gezondheidspijler worden kwetsbare vrouwen in plattelandsgemeenschappen gesteund via een lokaal initiatief voor de productie van mondmaskers, waardoor ze gratis toegang hebben tot mondmaskers en handwasmiddelen om zich te beschermen tegen COVID-19: er werden 15.000 maskers gemaakt, waarvan de helft gratis werd uitgedeeld. Het AMSANA-programma, dat door het Belgische Fonds voor Voedselzekerheid wordt gefinancierd, heeft eveneens bijgedragen tot een betere sociaal-economische ontwikkeling door de vrouwen te helpen bij het maken van beschermende mondmaskers, hydroalcoholische gels, zeep en andere handwasproducten, die ze in het kader van de COVD-19-gezondheidscrisis konden verkopen. In Ethiopië mikken de initiatieven van Team Europe, met de steun van België, voornamelijk op jobcreatie en digitalisering. Beide initiatieven zoomen in op de specifieke uitdagingen waarmee vrouwen te maken krijgen en op de mogelijkheden die ze hebben. Bovendien werd het Kidame Mart-project geselecteerd voor de Business Partnership Facility van de Koning Boudewijnstichting. Die sociale onderneming heeft tot doel vrouwelijke ondernemers in plattelandsgebieden meer actiemiddelen te geven (zie hoger). In Guinee leggen de ANGS TRIAS en Enabel bij hun steun aan landbouw/ondernemerschap bijzondere nadruk op de begeleiding van vrouwenorganisaties. Die actoren verlenen gerichte steun (opleiding, begeleiding) aan lokale vrouwenorganisaties.	Ontwikkelingssamenwerking

In Marokko steunt de Belgische samenwerking eveneens het programma ‘Min Ajliki 2.0’, uitgevoerd door APEFE (2017-21), voor een bedrag van 4,75 miljoen euro. Het draait rond de sociaal-economische participatie van vrouwen door het stimuleren van hun ondernemerscapaciteiten. Het project werkt op het niveau van de Marokkaanse civiele samenleving meer bepaald samen met het netwerk Entrelles en de vereniging van vrouwelijke bedrijfsleiders in Marokko. De Belgische samenwerking verleent ook steun aan de NGO Solidarité Socialiste, die in het kader van haar vijfjarenprogramma (2017-21) vrouwennetwerken en vrouwencoöperaties in de regio Casablanca-Settat ondersteunt met het oog op hun empowerment.

In Mozambique voeren de door België gefinancierde ANGS FOS en Oxfam-BE programma's (2017-2021) uit in samenwerking met lokale NGO's en verenigingen om de rechten van vrouwen te bevorderen en hun sociaal-economische participatie op te krikken: 1) Het programma van FOS voor fatsoenlijk werk richt zich op de 2e en 3e pijler van fatsoenlijk werk van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) - verbetering van de arbeidsrechten en de toegang daartoe, evenals het recht op sociale bescherming en gezondheid van begunstigden en leden van partnerorganisaties. Die begunstigden zijn mannen en vrouwen die in onzekere (arbeids)omstandigheden leven en zijn hoofdzakelijk landarbeiders, huishoudelijk personeel en leden van plattelandsgemeenschappen, die zich proberen te organiseren om hun omstandigheden te veranderen en hun rechten uit te oefenen. Het programma wordt uitgevoerd door vier partners: COMUTRA, SINTAF, SINED en UPCG. Comutra en UPCG willen allereerst de arbeidswetgeving veranderen en pleiten meer bepaald voor de gelijkheid van mannen en vrouwen, gendergelijkheid op de werkplek, de deelname van vrouwen aan de sociale dialoog; 2) Oxfam-Be draagt via haar programma ‘AGRIMULHER’ bij aan betere levensomstandigheden voor boerengezinnen, door duurzame productiesystemen te ondersteunen, met de nadruk op de economische empowerment van vrouwen en producentenorganisaties.

In Niger beogen meerdere programma's voor rechtstreekse en onrechtstreekse bilaterale ontwikkelingssamenwerking een toenemende deelname van vrouwen aan het sociaal-economische leven van de begunstigde gemeenschappen, in het bijzonder het PRADEL-programma van Enabel, dat specifieke activiteiten omvat ter bevordering van de bijdrage van vrouwen aan de veehouderij en de daarmee samenhangende exploitatie van de waardeketens. De programma's van verscheidene Belgische ngo's omvatten bovendien een belangrijke component ter ondersteuning van de sociaal-economische empowerment van vrouwen (Dierenartsen Zonder Grenzen – DZG, Plan International, Caritas, het Belgische Rode Kruis).

In de DRC beoogt het vijfjarenprogramma 2017-2021 van de ANGS AdZG bij te dragen aan een sterker bestuur voor de verwezenlijking van de rechten van de bevolking, in het bijzonder vrouwen. Een van de partners die het programma mee uitvoert is de lokale NGO Dynamique des Femmes Juristes uit Goma, die zich inzet voor de bevordering en de verdediging van de mensenrechten in het algemeen en vrouwenrechten in het bijzonder.

In Rwanda integreert CEFOTRAR, partner van de Belgische NGO World Solidarity, gefinancierd door de DGD, de genderdimensie in zijn opleidingscentrum om meer meisjes aan te trekken voor jobs die traditioneel als “mannelijk” worden gezien. Op die manier hebben meisjes meer kans om een betere baan te vinden.

DOELSTELLING 5: Ondersteunen van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda

27.	**Toepassen van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het Belgisch federaal niveau en uitvoeren van het NAP.**	
27.a	Opstellen van een Belgisch NAP voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.	
	Aannemen van het NAP.	
	Het NAP werd voorgesteld op de Ministerraad in juli 2017.	Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking Defensie Binnenlandse Zaken Justitie Gelijke Kansen
27.b	Steun verlenen aan de administraties en strategische cellen via het aanbieden van expertise met betrekking tot gender.	
	Verleende expertise.	
	Twee leden van het Instituut zetelen in de **'Adviesraad Gender en Ontwikkeling'**, respectievelijk als lid en als plaatsvervangend lid. In het kader van de **rapportage 2019** heeft het IGVM aan de verschillende departementen suggesties gedaan in verband met mogelijke acties ter uitvoering van de verschillende engagementen in het NAP Vrouwen, Vrede en Veiligheid.	Gelijke Kansen
27.c	Goede praktijken, aanbevelingen en '*lessons learned*' verspreiden en overnemen.	
	Ondernomen interventies.	
	België heeft actief en constructief deelgenomen aan de vergadering van de **EU Taskforce inzake 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'** die in januari plaatsvond. Als lid van het ***Focal Points Network* 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'** nam België deel aan de online workshops ter vervanging van de fysieke conferentie (als een gevolg van COVID-19). Dit Netwerk werd in 2016 opgericht met als doel de *Focal Points* van de deelnemende landen met elkaar in contact te brengen en een platform te creëren voor de regelmatige uitwisseling van goede praktijken, met inbegrip van de uitvoering van Nationale Actieplannen. België heeft zich dit jaar aangesloten bij de **Vriendengroep voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen en meisjes**, met het oog op het delen van informatie en goede praktijken tussen lidstaten. Via het Belgisch **postennetwerk** heeft ons land wereldwijd actief bijgedragen aan de uitwisseling van goede praktijken, aanbevelingen en '*lessons learned'.* Zie vraag 30a.	Buitenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Binnenlandse Zaken

	Het IGVM nam o.a. deel aan de vergaderingen van de **'EU Task Force on Women, Peace & Security'**.	Gelijke Kansen
28.	**Sensibiliseren van de betrokken actoren en het Belgische publiek.**	
28.a	Opstellen van of steun verlenen aan sensibiliseringsacties met betrekking tot de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.	
	Sensibiliseringsacties.	
	De FOD Buitenlandse Zaken heeft doorheen het jaar **proactief gecommuniceerd** naar het Belgische publiek toe over het thema 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' en meer algemeen het Belgisch buitenlands genderbeleid, onder meer aan de hand van persberichten en via verschillende sociale mediakanalen. Ter ere van Internationale Vrouwendag organiseerde de Minister van Buitenlandse Zaken op 6 maart een **conferentie** in het Egmontpaleis getiteld "**Vrouwelijke Ambassadeurs van de Belgische Diversiteit**", waarbij vier Belgische vrouwen met een migratieachtergrond hun professionele loopbaan en de uitdagingen op hun weg toelichtten in een panelgesprek gemodereerd door de Minister. Respectievelijk in januari en oktober organiseerde de Belgische overheid een **consultatie- en informatiesessie met het Belgisch middenveld** inzake het Belgisch periodiek rapport aan het VN Comité dat toeziet op de uitvoering van het CEDAW-verdrag en de voorbereiding van de Belgische deelname aan de 64ste sessie van de CSW. In oktober, ter gelegenheid van de 20ste verjaardag van VNVR resolutie 1325, nam de FOD Buitenlandse Zaken deel aan het panel in de door Oxfam georganiseerde **Webinar** "***Women Building Peace**: Learning from their Daily Realities*".	Buitenlandse Zaken
28.b	In België sensibilisering voorzien rond de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid en het NAP.	
	Sensibiliseringsacties.	
	Het IGVM heeft de **rapportage over de uitvoering van het NAP rond Vrouwen, Vrede en Veiligheid in 2019** overgemaakt aan het Parlement en het op zijn website gepubliceerd. Het IGVM zette zijn steun verder aan het **Belgisch Actieplatform 1325**, een samenwerkingsverband van organisaties die de resoluties inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid ondersteunen en pleiten voor de concrete uitvoering hiervan. Het Instituut leverde ook financiële ondersteuning voor de aankoop van sensibiliseringsmateriaal.	Gelijke Kansen
	Budgetlijn voor eigen acties voorzien.	
	De budgetlijn **'Uitvoering engagement NAP Resolutie 1325'** werd voorzien in het budget 2020 van het IGVM en gebruikt voor de uitvoering van de acties hierboven. Verschillende organisaties die **structurele werkingssubsidies** krijgen van het IGVM werken ook rond het thema 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid.	Gelijke Kansen
29.	**Stimuleren van de steun voor en de toepassing van, de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op het internationaal niveau.**	

29.a	Toevoegen van een hoofdstuk 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' aan de vragenlijst inzake de '*Code of Conduct on politico-military aspects of Security'* van de OVSE.	
	Toevoeging hoofdstuk.	
	Sinds 2009 maakt **vrijwillige rapportage over 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'** integraal deel uit van de jaarlijkse *Code of Conduct on Politico-Military Aspects of Security Questionnaire*. Dit impliceert dat deelnemende staten niet verplicht zijn om informatie over het desbetreffende onderwerp te geven bij het invullen van de vragenlijst maar dat dit wel aangemoedigd wordt. Voor België maakt het VVV-luik integraal deel uit van de informatie die ons land verschaft in het kader van deze jaarlijkse informatie-uitwisseling.	Buitenlandse Zaken
29.b	Ondersteunen van initiatieven om het thema van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid op de agenda van de OVSE te houden.	
	Ondernomen interventies.	
	België dringt er binnen alle OVSE fora ten stelligste op aan dat in **EU-verklaringen**, waar relevant, de nadruk wordt gelegd op het belang van de uitvoering van VNVR resolutie 1325 en de noodzaak dat de lidstaten actieve steun toezeggen voor elke inspanning die gericht is op een snelle en ambitieuze uitvoering van de VVV-agenda. Deze elementen zijn onder meer opgenomen in: • EU verklaring van 10 maart, over de implementatie van VNVR resolutie 1325; • EU verklaring van 20 maart, voor de gezamenlijke FSC-PC (Forum voor Veiligheidssamenwerking-Permanente Raad) vergadering over VNVR resolutie 1325; • EU verklaring van 23 juli, over het jaarlijks evaluatierapport inzake het 2004 OVSE Actieplan voor de bevordering van gendergelijkheid; • Belgische en EU verklaring van 21 oktober, over de 20e verjaardag van VNVR resolutie 1325; Tijdens de **Ministeriële Raad** in december slaagden de OVSE Staten er niet in een consensus te vinden over een Beslissing rond VNVR resolutie 1325. De reden hiervoor was de onwrikbare positie van Moskou. Om de 20ste verjaardag van de VVV-agenda niet onopgemerkt voorbij te laten gaan, heeft België een **gezamenlijke verklaring** geschreven over het onderwerp. Deze tekst heeft bijzonder brede steun gekregen: 52 van de 57 landen hebben zich gealigneerd. Tijdens de FSC-vergadering werd een nieuwe **informele groep 'Vrouwen in de Eerste Dimensie'** (*Women in the First Dimension)* officieel gelanceerd. Deze groep bestaat uit vrouwelijke diplomaten en militaire adviseurs van de OVSE delegaties die werken rond de politico-militaire onderwerpen en beoogt de realisatie van volgende elementen: • Gendergelijkheid in de FSC panels, onder meer door het opstellen van een lijst met vrouwelijke experten voor onderwerpen uit de Eerste Dimensie; • Meer zichtbaarheid voor de vrouwelijke deskundigen in de politiek-militaire sector; • Een mentor-programma voor vrouwelijke en mannelijke collega's in de sector; • Netwerken en samenwerken met bestaande gelijkaardige initiatieven in Wenen. België heeft zich geëngageerd om een **lijst met vrouwelijke Belgische expertes** binnen de Eerste Dimensie te delen met de toekomstige FSC voorzitters. De informatie is tevens opgenomen in de *Women in the First Dimension* database. Op die manier kunnen zowel vrouwelijke expertes als België onder de aandacht komen. Dit heeft zich intussen reeds in de praktijk vertaald door	Buitenlandse Zaken

	de deelname van een Belgische vrouwelijke panellist tijdens het OVSE *Soft Target* Seminarie, 16-17 december. Door de EU wordt binnen de OVSE zoveel mogelijk met één stem gesproken. Om voor elke vergadering en over elk onderwerp een gepaste tussenkomst te hebben, werken de EU Delegatie en de 27 Lidstaten met een systeem van "Chef de file/penhouder". Voor elk thema, land of regio die binnen de EU aan bod komt, is een expert van de EU of één van de lidstaten verantwoordelijk voor de opvolging en het opstellen van de eerste draft van de EU tussenkomst. Tussen september 2020 en december 2021 neemt België formeel de positie van **penhouder 'Gender en VNVR resolutie 1325/VVV**' waar.	
29.c	Samenwerken met de NAVO en het *NATO Committee on Gender Perspectives* en ondersteunen van de opstelling en uitvoering van hun actieplan en indicatoren voor de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.	
	Ondernomen interventies.	
	De VVV-agenda is een Belgische prioriteit bij de NAVO. België ondersteunt het werk van de **speciale vertegenwoordiger** voor 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' in de vorm van interventies tijdens officiële vergaderingen en door deel te nemen aan de **werkgroep "Vrienden van 1325"**, een informele groep van gelijkgezinden en partners die de integratie van de agenda voor 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' in de verschillende beleidsdomeinen van de NAVO ondersteunen. Dit jaar werd binnen de NAVO, met actieve Belgische steun, een **Actieplan inzake seksuele uitbuiting en misbruik** goedgekeurd. Tot slot droeg ons land ook actief bij aan de door de NAVO georganiseerde discussies ter gelegenheid van de 20ste verjaardag van VNVR resolutie 1325.	Buitenlandse Zaken
	In april 2020 werd LtKol SBH Françoise VERBANCK, commandant van de Civil Military Engagment Group (Ci-MEG), voorgedragen als kandidaat Deputy Chair in het Executive Committe (EC) van het NCGP. Zij werd verkozen tijdens de Annual Conference in oktober en zetelt sindsdien in het EC.	Defensie
29.d	Aanmoedigen en steunen van de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid door internationale en regionale organisaties.	
	Ondernomen interventies.	
	In **multilaterale fora en bilaterale gesprekken** pleit België regelmatig voor de uitvoering van resolutie 1325 (en andere gerelateerde resoluties).	Buitenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
29.e	Binnen de EU pleiten voor een versterking van de inspanningen met betrekking tot de uitvoering van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid, met inbegrip van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid, en het bijstaan van de EEAS in deze taak.	
	Ondernomen interventies.	
	België neemt actief deel aan de vergadering van de **EU Taskforce 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'**. Ons land heeft de steun uitgesproken voor het mandaat van de Principal Advisor inzake gender en de uitvoering van VNVR resolutie 1325 en droeg bij tot de uitvoering van het EU Actieplan 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid'. België heeft daarnaast systematisch en constructief het bestaande **normatieve kader** inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten,	Buitenlandse Zaken

	inclusief de VVV-agenda, in EU fora verdedigd tegen pogingen tot verzwakking hiervan door conservatievere lidstaten.	
29.f	De toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid blijven vragen bij alle vredesmissies en civiele crisisbeheersingsmissies, zowel bij de voorbereiding als bij de uitvoering.	
	Ondernomen interventies.	
	België is in alle GVDB-discussies, samen met Zweden, blijven pleiten voor een volledige uitvoering van het EU Gender Actie Plan 2016-2020 (GAP II) en voor de systematische aanstelling van een **genderadviseur in elke missie**. Dit in lijn met verbintenis 16 van de Compact civiele GVDB, die in november 2018 door alle EU lidstaten werd aangenomen, waarin België het engagement aanging tot "*een meer diepgravende en systematische mainstreaming van mensenrechten en gender aspecten in alle civiele GVDB-missies, met inbegrip om als algemene regel steeds een toegewezen adviseur in mensenrechten en gender toe te voegen aan de missie. Actief de toename promoten van de vertegenwoordiging van vrouwen op alle niveaus van de missie, gebaseerd op hogere nationale bijdragen en overeenkomstig EU en internationale beleids- en richtlijnen.*"	Buitenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Defensie
30.	**Stimuleren van de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid in andere landen.**	
30.a	Pleiten voor de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid, o.a. via de aanname van een NAP, in andere landen, in het bijzonder die in een fragiele situatie, en deze landen hierbij ondersteunen.	
	Landen waaraan steun inzake het thema vrouwen, vrede en veiligheid werd gegeven, type steun en partners.	
	België steunde *UN Women* - ***Afghanistan*** *Country Office* met een bijdrage van 2.000.000 EUR (periode 2019-2020), ter bevordering van hun activiteiten inzake de VVV-agenda in het land. België steunt het *Women Peace and Humanitarian Fund* met een bijdrage van 500.000 EUR (zie vraag 19e), waarvan 250.000 EUR in de **Democratische Republiek Congo** en **Mali** besteed zullen worden.	Buitenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Ontwikkelingssamenwerking
	Bilaterale en regionale oproepen waarin het thema vrouwen, vrede en veiligheid werd aangehaald.	
	Tijdens **bilaterale consultaties** met andere landen kaart België regelmatig het thema gender aan, waarbij ons land in herinnering brengt dat het een Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' uitvoert, en andere landen aanbiedt expertise uit te wisselen inzake deze thematiek. Ook op **regionale en multilaterale fora** neemt België relevante gelegenheden te baat om het thema aan te kaarten, bijvoorbeeld in de Afrikaanse Unie, de Mensenrechtenraad en de VNVR.	Buitenlandse Zaken
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Ontwikkelingssamenwerking
	Aantal en type acties ondernomen door diplomatieke missies om het thema vrouwen, vrede en veiligheid aan te kaarten.	
	De **diplomatieke posten** hebben vele evenementen/debatten/ ontmoetingen/conferenties georganiseerd of eraan deelgenomen,	Buitenlandse Zaken

inzake gender in het algemeen, of meer specifiek de VVV-agenda. Enkele voorbeelden (niet exhaustief):

Buenos Aires (Argentinië): Organisatie van een vriendschappelijke voetbalwedstrijd tussen twee Argentijnse vrouwenploegen in aanwezigheid van verscheidene ambassadeurs en andere diplomaten, autoriteiten, prominenten van de Argentijnse voetbalwereld en de Belgische gemeenschap. Zo werd de nadruk gelegd op een belangrijke doorbraak in 2019 waarbij de Argentijnse voetbalbond (AFA) elke voetbalclub in Argentinië verplichtte om ook een vrouwenploeg te hebben. De ambassade steunde ook het Spotlight initiatief en het Ministerie van Vrouwen, Gender en Diversiteit bij de organisatie van een reeks virtuele gesprekken over de rol van de media bij de aanpak van gendergerelateerd geweld.

Bangkok (Thailand) & Manila (Filipijnen): Organisatie van verschillende filmvertoningen van de film *L'Homme qui répare les femmes* (De man die vrouwen herstelt), in aanwezigheid van de (co-)regisseur. Het publiek werd geconfronteerd met de realiteit van seksueel geweld als oorlogswapen. De vertoningen werden telkens gevolgd door een interactief debat over het thema.

Kinshasa (DRC): Organisatie van een evenement waarbij verschillende projecten inzake gendergelijkheid en vrouwenrechten werden voorgesteld in aanwezigheid van Belgische ontwikkelingsactoren, vertegenwoordigers uit het middenveld en internationale partners. De dag werd afgesloten door een netwerkevenement voor vrouwen in leidinggevende posities in de DRC.

Madrid (Spanje): Organisatie van een evenement in samenwerking met de Vereniging van Vrouwelijke Managers en Onderneemsters van Madrid en het Belgisch opleidingsbedrijf *Management Center Europe*, met als titel 'Leiderschap: een 50/50-aanpak', gevolgd door een debat over de verhoging van het aantal vrouwen in diplomatie en buitenlands beleid, als hefboom voor verandering.

Manila (Filipijnen): Co-organisatie van een (virtueel) seminarie georganiseerd door Spark! Philippines, een NGO-die zich toelegt op de verdediging van gendergelijkheid. Het evenement was erop gericht de specifieke verbanden tussen klimaatverandering en het leven van vrouwen in de Filipijnen te bediscussiëren, met aandacht voor zowel de impact ervan op vrouwen als voor de actieve bijdrage van vrouwen in de strijd tegen klimaatopwarming. Later in het jaar organiseerde de ambassade ook een fietsinitiatief in het kader van de campagne #ShareTheRoadWithHER, die het publiek aandachtig wil maken voor geweld jegens vrouwen en meisjes. Door het gebruik van de fiets, symbool bij uitstek van vrijheid en emancipatie, beoogde het initiatief de rechten en veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte te bevorderen.

Rabat (Marokko): Organisatie van een cartoontentoonstelling voor gelijke kansen tussen mannen en vrouwen, in samenwerking met de Nationale Spoorwegendienst (ONCF). De twintigtal humoristische tekeningen toonden zowel het belang van gendergelijkheid aan voor het opbouwen van een harmonieuze samenleving, als de uitdagingen waar vrouwen en meisjes dagelijks voor staan in gezin, onderwijs en arbeidsmarkt. In samenwerking met de residerende VN coördinator en vertegenwoordigers van UNFPA en UNIFEM, organiseerde de Belgische ambassade ook een werklunch met het middenveld omtrent actuele onderwerpen zoals kindhuwelijken, de juridische behandeling van geweld tegen vrouwen, toegang tot wetenschappelijke gegevens en de ondersteuning die technische en financiële partners kunnen bieden in Marokko om de situatie van vrouwen en meisjes te bevorderen.

Riyadh (Saoedi-Arabië): Tijdens de maand oktober werd de Belgische ambassade en residentie elke avond in het roze verlicht in het kader van de strijd tegen borstkanker. De ambassade organiseerde een evenement over dit onderwerp met een 50-tal aanwezigen. In het kader van de internationale dag voor de eliminatie van geweld tegen vrouwen organiseerde de ambassade ook

	een conferentie over deze problematiek, in aanwezigheid van de adjunct directeur van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) en een 20-tal gasten. De kleinschaligheid van het evenement lieten een vruchtbare uitwisseling toe tussen beide landen over de thematiek van gendergerelateerd geweld. **Warschau**: Co-patronage van een evenement georganiseerd door de Kamers van koophandel van België, Canada en Tsjechië, met onder meer een panel over de gender loonkloof. Tot slot reageerden verschillende posten ook met **concrete initiatieven in de strijd tegen het (stijgend) seksueel geweld** tijdens de COVID-19 pandemie. Zo steunde de Belgische ambassade in Buenos Aires bijvoorbeeld het opvangcentrum Maria Rosa in **Paraguay**, leverde de ambassade in Lissabon verscheidene keren maaltijden aan de opvangcentra en vluchthuizen van de **Portugese** Vereniging van Vrouwen tegen huiselijk Geweld, steunde de Belgische ambassade in Amman (**Jordanië**) de vereniging "Sama AlBadea" in Mafraq ter ondersteunen van kwetsbare vrouwen en kinderen en werden door de ambassade in Riyadh (**Saoedi Arabië**) hygiënische producten en voedsel aangekocht voor een vluchthuis voor vrouwen. Belgische ambassades waren ook wereldwijd actief op **sociale media**, onder meer in het kader van internationale vrouwendag en de internationale dag voor de eliminatie van geweld tegen vrouwen.	
	Geen specifieke informatie beschikbaar voor 2020.	Ontwikkelingssamenwerking
31.	**Versterken van de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid via de verzoeken van de donoren.**	
31.a	De aandacht vestigen op de uitvoering van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid bij de coördinatie van donoren in partnerlanden en, naast de bestaande gendercoördinatie, een versterking vragen van de coördinatie inzake de toepassing van de resoluties inzake vrouwen, vrede en veiligheid.	
	Naam en aantal partnerlanden waar er deelgenomen wordt aan coördinatie rond het thema vrouwen, vrede en veiligheid met donorlanden en type coördinatie.	
	In Marokko is België medevoorzitter van de Themagroep Gender van de Europese Unie, uitgebreid met andere -technische en financiële partners (niet-EU, ontwikkelingsbanken enz.). Die groep heeft tot doel een sectordialoog en coördinatie tussen de partners tot stand te brengen over het genderthema en de beleidsdialoog met de nationale partners over dit onderwerp te ondersteunen. De post in Rabat neemt bovendien actief deel aan de inspanningen om de genderacties van de lidstaten en de EU in Marokko te coördineren en te harmoniseren. In het kader van de Europese kerngroep rond gender werd in 2020 een gezamenlijk programmeringsproces opgestart, dat naar verwachting in 2021 zal worden afgerond. In Tanzania wordt momenteel gewerkt aan een eerste NAP Vrouwen, Vrede en Veiligheid. Het posthoofd gaf mee de aanzet voor het schrijven van dat NAP.	Ontwikkelingssamenwerking

DOELSTELLING 6: Opvolgen en monitoren van de uitvoering van de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda en het NAP

32.	**De uitvoering van het NAP coördineren**	
32.a	Twee keer per jaar bijeenkomen om de uitvoering van het NAP te bespreken.	
	Aantal bijeenkomsten van de taskforce VVV.	
	In 2020 werd er **één bijeenkomst georganiseerd van de Taskforce VVV**. Tijdens deze bijeenkomst werd informatie uitgewisseld over de uitvoering van het NAP, werd besproken wat er besproken wat er gedaan is met de aanbevelingen uit de Mid-term review en nagedacht over de manier waarop bepaalde thema's diepgaander behandeld kunnen worden.	Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking Defensie Binnenlandse Zaken Justitie Gelijke Kansen
33.	**Het Parlement informeren.**	
33.a	Jaarlijks rapporteren over de geboekte vooruitgang voor elke actielijn en elk opvolgingsinstrument.	
	Aan het Parlement overgemaakte rapporten.	
	Bijdrage ontvangen op 1 februari 2021.	Buitenlandse Zaken
	Bijdrage ontvangen op 19 maart 2021.	Ontwikkelingssamenwerking
	Bijdrage ontvangen op 22 maart 2021.	Defensie
	Bijdrage ontvangen op 13 juni 2021.	Binnenlandse Zaken
	Bijdrage ontvangen op 17 december 2020.	Justitie
	Op basis van de bijdragen over het jaar 2019 werkte het IGVM in het voorjaar van 2020 **het tweede rapport voor het Parlement** uit. Eind 2020 stuurde het IGVM de betrokken departementen de **vraag om hun bijdragen voor het rapport 2020** door te sturen.	Gelijke Kansen
34.	**Het middenveld informeren en betrekken.**	
34.a	Verzekeren van de uitwisseling van informatie, de netwerking van de in België beschikbare genderexpertise en het overleg met het maatschappelijke middenveld, in elk geval in het midden en aan het einde van de periode die het NAP beslaat.	
	Organisatie van twee evenementen van rapportering en overleg. Aantal middenveldorganisaties dat heeft deelgenomen.	
	De Mid-term review vond plaats in 2019.	Buitenlandse Zaken Ontwikkelingssamenwerking Defensie

		Binnenlandse Zaken Justitie Gelijke Kansen
35.	**Het middenveld uit de partnerlanden betrekken.**	
35.a	De uitwisseling van informatie verzekeren en het maatschappelijke middenveld uitnodigen deel te nemen aan de opvolging door te rapporteren over elementen doorgegeven door lokale organisaties die deel uitmaken van hun netwerk, in het bijzonder lokale organisaties in partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking.	
	Uitnodigingen en resultaten.	
	In Mozambique werd de werkgroep Gender van EUDEL uitgebreid met de werkgroep Middenveldorganisaties (CSO's). Dat heeft bijgedragen tot betere relaties met de civiele samenleving, met onder meer de verstrekking van praktische informatie en briefings tussen de genderwerkgroep en de vertegenwoordiging van de CSO's over genderkwesties, de organisatie van interventies en campagnes zoals tijdens het evenement 'Mes das Mulheres' (8 maart - 7 april 2020), waarbij vreedzame marsen, debatten, muziek, poëzie, theater, rondetafelgesprekken, dialogen enz. werden georganiseerd rond gendergelijkheid, gendergerelateerd geweld, vrouwen en rechtvaardigheid, vrouwen en economische empowerment en andere thema's. Het programma voor 2020 omvatte meer dan 60 evenementen gedurende de hele maand maart, rond het hoofdthema vrouwenrechten en gendergelijkheid in Mozambique (helaas konden sommige evenementen niet doorgaan omwille van COVID-19, onder meer het door België gefinancierde project met Oxfam). Het doel is nog steeds om een groot aantal evenementen te organiseren met één gemeenschappelijke boodschap: in 2020 was dat 'Gendergelijkheid is onze toekomst'.	Ontwikkelingssamenwerking
36.	**De EU informeren.**	
36.a	Antwoorden op vragen voor input over de opvolging van de EU-indicatoren betreffende resolutie 1325.	
	Verstrekte informatie.	
	België maakte in maart een bijdrage over aan de **EU** in antwoord op de **vragenlijst** inzake deze indicatoren (*Revised indicators for the Comprehensive approach to the EU implementation of the UN Security Council Resolutions 1325 and 1820 on women, peace and security*).	Buitenlandse Zaken
37.	**De VN informeren.**	
37.a	Antwoorden op vragen voor input van het VN-Secretariaat betreffende de opvolging van resolutie 1325.	
	Verstrekte informatie.	
	België heeft op vrijwillige basis geantwoord op **vragenlijsten** van de **VN Secretaris Generaal** (VNSG) inzake de uitvoering van VNVR resoluties 1325, 2122 en 2242 over 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' (april), alsook inzake seksuele intimidatie, mensenhandel en genitale verminking (mei).	Buitenlandse Zaken

4. BIJLAGEN

Bijlage 1: Afkortingen

Bijlage 2: Documenten rond de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda

Bijlage 1: Afkortingen

ACOS Ops&Trg: Stafdepartement Operaties en Training van het Ministerie van Landsverdediging
ACOS Strat: Stafdepartement Strategie van het Ministerie van Landsverdediging
ANGS: Actoren van de Niet-Gouvernementele Samenwerking
APEFE: Association pour la Promotion de l'Education et de la Formation à l'Etranger (Organisatie voor de bevordering van het Onderwijs en de Opleiding in het Buitenland)
APMBC: Anti-Personnel Mine Ban Convention (Verdrag inzake het verbod op antipersoonsmijnen)
ASF: Avocats Sans Frontières (Advocaten Zonder Grenzen)
ATT: Arms Trade Treaty (Wapenhandelsverdrag)
BGV: Bevel Grondgebied te Verlaten
BIVR: Bewijs van Inschrijving in het Vreemdelingenregister
B.S.: Belgisch Staatsblad
BGT: Basic Generic Training
BTC: Belgische Technische Coöperatie
BTWC: Biological and Toxin Weapons Convention (Verdrag Biologische en Toxinewapens)
CAW: Centrum Algemeen Welzijnswerk
CCM: Convention on Cluster Munitions (Verdrag rond Clustermunitie)
CCW: Convention on Certain Conventional Weapons (Verdrag inzake bepaalde conventionele wapens)
CD: Conference on Disarmament (Conferentie over Ontwapening)
CEDAW: Convention on the elimination of all forms of discrimination against women (Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen
CEFOTRAR: Centre de Formation des Travailleurs Rwandais
CGVS: Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen
CIMIC: Civil Military Co-operation (Burgerlijk-militaire samenwerking)
CSW: Commission on the Status of Women (Commissie voor de Status van de Vrouw)
CWV: Conventionelewapensverdrag
CTED: Counter-Terrorism Committee Executive Directorate
CVE: Countering Violent Extremism (Bestrijden van geweldadig extremisme)
CWC: Chemical Weapons Convention (Verdrag Chemische Wapens)
DDR: Disarmament, Demobilization and Reintegration (Ontwapening, Demobilisatie en Re-integratie)
DG Com: Algemene Directie Communicatie van het Ministerie van Landsverdediging
DGD: Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp van de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
DG HR: Algemene Directie Human Resources van het Ministerie van Landsverdediging
DG JUR: Algemene Directie Juridische Steun en Bemiddeling van het Ministerie van Landsverdediging
DG MR: Algemene Directie Material Resources van het Ministerie van Landsverdediging

DRC: Democratische Republiek Congo
DVZ: Dienst Vreemdelingenzaken
EASO: European Asylum Support Office (Europees Ondersteuningsbureau voor Asielzaken)
EEAS: European External Action Service (Europese Dienst voor Extern Optreden)
Enabel: Belgisch ontwikkelingsagentschap
EU: Europese Unie
FAO: United Nations Food and Agriculture Organization (Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties)
Fedasil: Federaal agentschap voor de opvang van asielzoekers
FEDPOL: Federale Politie
FOD: Federale Overheidsdienst
GAP II: EU Gender Action Plan II 2016-2020(het tweede Gender Actieplan van de EU)
GENAD: Gender Advisor
GFP: Gender Focal Point
GREVIO: Expertengroep inzake de bestrijding van geweld tegen vrouwen en huishoudelijk geweld van de Raad van Europa
GVDB: Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid
IAO: Internationale Arbeidsorganisatie
IGA: Inkomens generende activiteiten
IGVM: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
ISP: Indicatief Samenwerkingsprogramma
LOI: Lokaal Opvanginitiatief
MC: Military Committee (Militair Comité)
MINUSMA: United Nations Multidimensional Integrated Stabilization Mission in Mali
MRR: Mensenrechtenraad
NAP: Nationaal Actieplan
NAVO: Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
NCGP: NATO Committee on Gender Perspectives
NGA: Niet-gouvernementele actor
NGO: Niet-gouvernementele organisatie
OCAD: Orgaan voor de Coördinatie van de Analyse van de Dreiging
OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OVSE: Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa
PBC: Peacebuilding Commission (Commissie Vredesopbouw)
RSM: Resolute Support Mission van de NAVO in Afghanistan
SRGR: Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten
SRVN: Speciale Rapporteur van de Verenigde Naties
SSR: Security Sector Reform (Hervorming van de veiligheidssector)
SVSG: Speciale Vertegenwoordiger-ster van de Secretaris-generaal
UNDP: United Nations Development Programme (VN Ontwikkelingsprogramma)

UNFPA: United Nations Population Fund (VN Bevolkingsfonds)
UN-Habitat: United Nations Human Settlements Programme (VN Programma voor Menselijke Nederzettingen)
UNHCR: Office of the United Nations High for Refugees (Bureau van de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen)
UNICEF: United Nations Children's Fund (Kinderfonds van de Verenigde Naties)
UNPoA: United Nations Programme of Action on Small Arms and Light Weapons (Actieprogramma van de Verenigde Naties over Kleine en Lichte Wapens)
UNRWA: United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (Vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties die zich richt op hulp en ontwikkeling van de Palestijnse vluchtelingen in het Midden-Oosten)
UNSCR: United Nations Security Council Resolution (Resolutie van de VN-Veiligheidsraad)
UN Women: United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women (Entiteit van de Verenigde Naties voor Gendergelijkheid en de Empowerment van Vrouwen)
UPR: Universal Periodic Review (Universeel Periodiek Onderzoek)
VGV: Vrouwelijke Genitale Verminking
VN: Verenigde Naties
VNAV: VN Algemene Vergadering
VNVR: VN-Veiligheidsraad
VNVRR: VN-Veiligheidsraadresolutie
VVV: Vrouwen, Vrede en Veiligheid
WVP: Wereldvoedselprogramma

Bijlage 2: Documenten rond de Vrouwen, Vrede en Veiligheid Agenda

1. Verenigde Naties

- VNVRR 1325
  http://www.undocs.org/S/RES/1325(2000)
- VNVRR 1820
  http://www.undocs.org/S/RES/1820(2008)
- VNVRR 1888
  http://www.undocs.org/S/RES/1888(2009)
- VNVRR 1889
  http://www.undocs.org/S/RES/1889(2009)
- VNVRR 1960
  http://www.undocs.org/S/RES/1960(2010)
- VNVRR 2106
  http://www.undocs.org/S/RES/2106(2013)
- VNVRR 2122
  http://www.undocs.org/S/RES/2122(2013)
- VNVRR 2242
  http://www.undocs.org/S/RES/2242(2015)
- VNVRR 2467
  https://www.undocs.org/S/RES/2467(2019)
- VNVRR 2493
  https://www.undocs.org/S/RES/2493(2019)
- Women and peace and security. Report of the Secretary-General on the indicators to monitor the implementation of Security Council resolution 1325 (2000)
  http://www.undocs.org/S/2010/173

- Preventing Conflict, Transforming Justice, Securing the Peace. A Global Study on the Implementation of United Nations Security Council resolution 1325
  http://wps.unwomen.org/pdf/en/GlobalStudy_EN_Web.pdf

2. Europese Unie

- EU Strategic Approach to Women, Peace and Security
  https://www.consilium.europa.eu/media/37412/st15086-en18.pdf

- EU Action Plan on Women, Peace and Security (WPS) 2019-2024
  https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11031-2019-INIT/en/pdf

3. België

- Vrouwen, Vrede en Veiligheid – Belgisch Nationaal Actieplan voor de implementatie van VN Veiligheidsraadresolutie 1325 (2009-2012):
  http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/vrouwen_vrede_en_veiligheid_belgisch_nationaal_actieplan_voor_de_implementatie_van_vn

- Belgisch Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid': Stand van zaken – December 2011:
  http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/belgisch_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_en_veiligheid_stand_van_zaken

- Tweede Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2013-2016), ter uitvoering Van VN-Veiligheidsraadresolutie 1325
  http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2013-2016_

- Eerste rapportage aan het Parlement inzake het 'Tweede Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2013-2016), ter uitvoering van VN Veiligheidsraadresolutie 1325' - 2013-2014
  http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/tweede_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2013-2016_ter_uitvoering_van_vn_veiligheidsraadresolutie_1325_rapportage_2013-2014

- Tweede rapportage aan het Parlement inzake het 'Tweede Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2013-2016), ter uitvoering van VN Veiligheidsraadresolutie 1325' - 2015
  http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/tweede_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2013_2016_ter_uitvoering_van_vn

- Derde rapportage aan het Parlement inzake het 'Tweede Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2013-2016), ter uitvoering van VN Veiligheidsraadresolutie 1325' - 2016
  http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/tweede_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2013_2016_ter_uitvoering_van_vn_0

- Derde Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2017-2021)
  http://igvm-iefh.belgium.be/nl/publicaties/derde_nationaal_actieplan_vrouwen_vrede_veiligheid_2017_2021

- Eerste rapportage aan het Parlement over Derde Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2017-2021) - 2017
  https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/rapportage_nap_vvv_2017_compilatie_nl.pdf

- Tweede rapportage aan het Parlement over Derde Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2017-2021) - 2018
  https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/rapportage_2018_nap_vvv_-_finaal_nl.pdf

- Derde rapportage aan het Parlement over Derde Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede, Veiligheid' (2017-2021) - 2019
  https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/rapportage_vvv_2019_nl.pdf